



คุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียน  
กิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก



วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม  
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน  
วิทยาลัยครูสุริยเทพ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต  
ปีการศึกษา 2565



**AUTHENTIC CHARACTERISTICS AND EXPECTED UNDER THE CIVIL  
AFFAIRS SCHOOL DIRECTORATE OF CIVIL AFFAIRS**

**BY**

**CAPTAIN WASHIRAPAN TONGKAM**



**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT**

**OF THE REQUIREMENTS FOR  
THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION  
IN CURRICULUM AND INSTRUCTION  
SURYADHEP TEACHERS COLLEGE**

**GRADUATE SCHOOL, RANGSIT UNIVERSITY**

**ACADEMIC YEAR 2022**

วิทยานิพนธ์เรื่อง

คุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียน

กิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก

โดย

ร้อยเอกหญิง วชิราพรรณ ทองขาม

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร  
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2565

รศ. ดร.มารุต พัฒนาผล  
ประธานกรรมการสอบ

ผศ. ดร.นิภาพร สกุดวงศ์  
กรรมการ

รศ. ดร.กาญจนา จันทร์ประเสริฐ  
กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ผศ.ร.ต.หญิง ดร.วรรณิ์ สุขสาตร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

9 มิถุนายน 2566

Thesis entitled

**AUTHENTIC CHARACTERISTICS AND EXPECTED UNDER THE CIVIL  
AFFAIRS SCHOOL DIRECTORATE OF CIVIL AFFAIRS**

by

CAPTAIN WASHIRAPAN TONGKAM

was submitted in partial fulfillment of the requirements  
for the degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

Rangsit University  
Academic Year 2022

---

Assoc.Prof. Marut Patphol, Ed.D.  
Examination Committee Chairperson

Asst.Prof. Nipaporn Sakulwongs, Ed.D.  
Member

---

Assoc. Prof. Kanchana Chanprasert, Ed.D.  
Member and Advisor

Approved by Graduate School

(Asst.Prof.Plт.Off. Vanee Sooksatra, D.Eng.)

Dean of Graduate School

June 9, 2023

## กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้เป็นอย่างดีเนื่องมาจากได้รับความอนุเคราะห์จาก รศ.ดร.กาญจนา จันทร์ประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือ และคอยให้ คำปรึกษาแนะนำเป็นอย่างดีมาโดยตลอดขอขอบพระคุณ รศ.ดร.มารุต พัฒนา ประธานกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.นิภาพร สกุลวงศ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์สำหรับคำแนะนำ ข้อเสนอแนะตลอดจนการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยตั้งแต่ เริ่มต้นจนเสร็จสมบูรณ์ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ พ.อ.หญิง นิธินาถ ประพิณ พ.อ.หญิง ธนัชพร สามะศิริ และ พ.อ.หญิง พิชญาวี เกื้อสกุล ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือวิจัยรวมทั้งให้คำแนะนำแก่เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ

ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา และครอบครัวที่ให้ความสำคัญให้ความรักความห่วงใย และ สนับสนุนผู้วิจัยเสมอมา ขอขอบคุณเพื่อนๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุน และเป็นกำลังใจในการ ทำวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีประโยชน์และคุณค่าของการทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่อง บูชาพระคุณของบิดามารดาที่เป็นผู้ให้ชีวิต และส่งเสริมสนับสนุนในการศึกษาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด และขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของอาจารย์ผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนสำคัญในการวางรากฐาน ชีวิตและการศึกษาอันมีคุณค่าต่อผู้วิจัยตลอดมา

ร้อยเอกหญิงวชิราพรรณ ทองขาม

ผู้วิจัย

6204872 : ร้อยเอกหญิงวชิราพรรณ ทองขาม  
 ชื่อวิทยานิพนธ์ : คุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอนสังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน  
 กรมกิจการพลเรือนทหารบก  
 หลักสูตร : ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน  
 อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.กาญจนา จันทร์ประเสริฐ

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและจัดอันดับ และ 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงและที่คาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบกใน 4 ด้านคือ ความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการให้คำปรึกษา โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มครูและอาจารย์ และกลุ่มนักเรียนหลักสูตรนายทหารประจำปี 2565 รวม 64 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อย่อย ที่มีค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา รายข้อมากกว่า 0.5 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 ผลการวิจัยมีดังนี้ 1) ผลการจัดอันดับศึกษาคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอนใน 4 ด้าน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร ด้านความสามารถในการสอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างครูพบว่า ด้านบุคลิกภาพมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เข้ารับบรมพบว่าด้านการให้คำปรึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 2) ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอนของผู้สอนภายในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มไม่แตกต่างกัน เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่พบว่า ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่เป็นจริงกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร กับกลุ่มตัวอย่างผู้เข้ารับบรม และกลุ่มตัวอย่างครู กับกลุ่มตัวอย่างผู้เข้ารับบรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร และ กลุ่มครูไม่แตกต่างกัน เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารกับกลุ่มตัวอย่างผู้เข้ารับบรม และกลุ่มตัวอย่างครู กับ กลุ่มตัวอย่างผู้เข้ารับบรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

(วิทยานิพนธ์มีจำนวนทั้งสิ้น 106 หน้า)

คำสำคัญ: คุณลักษณะที่เป็นจริง, คุณลักษณะที่คาดหวัง, สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก

ลายมือชื่อนักศึกษา ..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

6204872 : Captain Washirapan Tongkam  
 Thesis Title : Authentic Characteristics and Expected Under the Civil Affairs School  
 Directorate of Civil Affairs  
 Program : Master of Education in Curriculum and Instruction  
 Thesis Advisor : Assoc. Prof. Kanchana Chanprasert, Ed.D.

**Abstract**

The objectives of this research were to 1) examine and rank and 2) compare the actual and expected characteristics of the instructors at the Civil Affairs School Directorate in four areas: teaching ability, personality, morality and ethics, and consulting. This study consisted of a survey. The data was obtained from three purposive sample group consisted of 64 persons, with the first group were school administrators, Civil Affairs. The second group were teachers and instructors. The third group were students of the Public Relations Officer Course of the Year 2022. The research instruments consisted of a questionnaire on the actual and predicted qualities of Civil Affairs School and Directorate of Civil Affairs teachers. It is a Likert Ration Scales with five levels and twenty subitems, with IOC of each item more than 0.5 and a confidence value of 0.98 for the whole text. 1) The findings of the rating of the actual and predicted features of the teachers, indicated that there were four factors. Regarding administrators' perspectives, teaching ability rated best on average. According to the judgments of the teachers, personality had the highest average. According to the views of the participants, consulting was found to have the highest average. 2) Regarding the actual attributes and expected characteristics of the instructors, the results indicated that there was no difference between the three sample groups. However, when comparing the means of the sample pairs, it was determined that the difference between the sample of the administrators and the sample of the participants and the sample of the teachers and the sample of the participants was statistically significant at the 0.05 level. Whereas the sample of administrators and teachers did not differ. Whereas the means of expected characteristics difference between the sample of the teachers and the sample of the participants and the sample of administrative sample and the teacher/instructor sample were statistically significant at the 0.05 level.

(Total 106 pages)

Keywords: Actual Characteristics, Expected Characteristics, Civil Affairs School, Directorate of Civil Affairs

Student's Signature ..... Thesis Advisor's Signature .....

## สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญรูป	ฉ
<b>บทที่ 1</b>	
<b>บทนำ</b>	<b>1</b>
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
1.3 คำถามการวิจัย	4
1.4 สมมุติฐานการวิจัย	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.6 กรอบการวิจัย	6
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ	7
1.8 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	8
<b>บทที่ 2</b>	
<b>ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง</b>	<b>9</b>
2.1 โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก	10
2.2 คุณลักษณะของครูที่คาดหวัง	21
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46



## สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
<b>บทที่ 3</b>	<b>ระเบียบวิธีการวิจัย</b>	<b>53</b>
	3.1 ระเบียบวิจัย	53
	3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	53
	3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	54
	3.4 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	55
	3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	57
	3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	58
	3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	58
	3.8 การรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน	59
<b>บทที่ 4</b>	<b>ผลการวิจัย</b>	<b>60</b>
	4.1 ผลการจัดอันดับศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก	60
	4.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก	78
	4.3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมคุณลักษณะที่เป็นจริงและ คาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือน ทหารบก	81
<b>บทที่ 5</b>	<b>สรุปผลและข้อเสนอแนะ</b>	<b>83</b>
	5.1 สรุปผลการวิจัย	83
	5.2 การอภิปรายผลการวิจัย	86
	5.3 ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัย	92
	5.4 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป	92
<b>บรรณานุกรม</b>		<b>93</b>

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	101
ภาคผนวก ก	102
ภาคผนวก ข	104
ประวัติผู้วิจัย	106



## สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 จำนวนข้าราชการ โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ปีงบประมาณ 2563	18
2.2 จำนวนข้าราชการ โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก แยกตามแผนกวิชา ปีงบประมาณ 2563	18
2.3 สรุปข้อมูลครูอาจารย์ กองการศึกษา โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ประจำปี 2563	19
2.4 หลักสูตรที่เปิดการศึกษา ในปีงบประมาณ 2563	20
4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	61
4.2 คุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวัง โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้บริหาร	62
4.3 อันดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบกของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มผู้บริหาร	64
4.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบกของกลุ่ม ตัวอย่างอาจารย์	66
4.5 อันดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวัง ของผู้สอนสังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่มตัวอย่างอาจารย์	68
4.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่ม ตัวอย่างกลุ่มผู้เข้าอบรม	70
4.7 อันดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวัง ของผู้สอนสังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ของ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้เข้าอบรม	72

## สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.8	อันดับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและ คาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือน ทหารบก ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม	75
4.9	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่ม ผู้บริหาร	78
4.10	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงและ คาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือน ทหารบก ของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มครู/อาจารย์ (T test)	78
4.11	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงและ คาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการ โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบกของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้เข้าอบรม	79
4.12	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะเป็นจริงและ คาดหวังของผู้สอนสังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือน ทหารบก ของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม	79
4.13	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณลักษณะเป็นจริงและ คาดหวังของผู้สอนสังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือน ทหารบกของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มเป็นรายคู่	80
4.14	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะคาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบกของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม	80
4.15	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะคาดหวังของผู้สอน โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มเป็นรายคู่	81

## สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	6
2.1	สัญลักษณ์ของโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก	14
2.2	แผนภูมิการบริหารงาน (Administrative Chart) โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก	16
2.3	แผนภูมิการปฏิบัติงาน (Activity Chart) โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก	30



# บทที่ 1

## บทนำ

### 1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ด้วยความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศในโลกปัจจุบันส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคมโลกตลอดจนเกิดกระแสการเปลี่ยนแปลงไปทั่วโลก ทำให้ประเทศต่างๆต้องเผชิญกับสภาวะการแข่งขันอย่างสูงทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และเพื่อให้สามารถรับมือกับสิ่งท้าทายดังกล่าว จึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนาประชากรในประเทศของตนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ และการที่ประชากรในประเทศจะมีคุณภาพได้นั้น ก็ขึ้นอยู่กับ การได้รับการศึกษาที่ดีและมีคุณภาพ การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การศึกษาจึงเป็นกระบวนการในการเรียนรู้ทักษะการดำรงชีวิต เป็นกระบวนการหล่อหลอมและกล่อมเกลாதองสังคม เป็นกระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรม แต่การศึกษาจะเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูผู้สอนเป็นประการสำคัญ การมีครูที่มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะนำพาประชากรในประเทศไปสู่การเป็นผู้มีการศึกษา และด้วยการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในปัจจุบัน บทบาทหน้าที่และภาระงานของครูที่มีต่อศิษย์ในอดีตจึงได้มีการปรับเปลี่ยนในยุคปัจจุบัน การเรียนรู้บทบาทหน้าที่และภาระงานของครูในปัจจุบันจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ผู้ประกอบวิชาชีพครูในสังคมโลกที่สลับซับซ้อนเชื่อมโยงและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 นี้ และในสังคมโลกยุคปัจจุบันซึ่งเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ผู้ประกอบวิชาชีพครูจึงต้องมีวิวัฒนาการปรับเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ให้ความรู้ ผู้สั่งสอน เป็นผู้จัดการการเรียนรู้ ผู้ออกแบบการเรียนรู้และอำนวยความสะดวกทางวิชาการ

ครูมีบทบาทและความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะเป็นผู้ให้การศึกษาของชาติ ครูคือผู้ที่กำหนดอนาคตของคนในชาติ ชาติใดก็ตามที่ได้ครูเป็นคนมีความรู้ เป็นคนเก่ง เป็นคนเสียสละ ตั้งใจทำงานเพื่อประโยชน์ของนักเรียน ชาตินั้นจะได้พลเมืองที่เก่งและฉลาด มีศักยภาพ และมีความสามารถที่จะแข่งขันกับทุกประเทศในโลกได้ การพัฒนาการศึกษาจะขาดครูเสียไม่ได้ ไม่ว่าจะในรูปแบบการศึกษาในระบบโรงเรียนหรือนอกระบบโรงเรียน และไม่ว่าจะมีเทคโนโลยีทันสมัยเพียงใดก็ตาม ครูยังต้องมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับการเรียนการสอน เรายังต้องการ “ครูที่เป็น

แบบอย่างที่ดีของนักเรียนในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม และบุคลิกภาพ ครูที่สามารถ ยก ระดับสติปัญญาหรือวิญญาณของมนุษย์ให้สูงขึ้นได้” (รุ่ง แก้วแดง, 2548) เมื่อเป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไปว่า “ครู” เป็นผู้มีความสำคัญที่จะทำให้นักเรียนมีความเจริญงอกงามในทุกด้าน ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จึงพยายามเลือกเฟ้นบุคคลที่เหมาะสมเข้ามาเป็นครู เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพจริงๆ เป็นการพัฒนากำลังคนของประเทศให้มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น นั่นคือ ความพยายามที่จะแก้ปัญหาของ ประชากรให้พ้นจากภาวะล้าหลังที่เป็นอยู่ การศึกษานับว่ามีบทบาทสำคัญในการแก้ปัญหาในฐานะที่ทำหน้าที่ ส่งเสริมให้ประชากรมีคุณภาพสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ (อู๋ ชุมสาย, 2548) ดังนั้นคุณลักษณะความเป็นครูจึงจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ผู้ประกอบวิชาชีพครูพึงมี เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ.2545) หมวด 7 ว่าด้วย ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาในมาตรา 52 ดังนี้ ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มี ความคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียม บุคลากรใหม่และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง

ปัจจุบันปัญหาที่บรรจุครูที่ไม่ตรงกับความต้องการ เช่น การประสบปัญหาการที่ครูขาดศรัทธาวิชาชีพขาดความเข้าใจพหุวัฒนธรรม ด้อยประสิทธิภาพในการทำงาน ขาดความรู้ด้านเทคโนโลยี และความรู้เนื้อหาวิชาที่ทันสมัย จากความคาดหวังของสังคม และบุคลากรหลายระดับที่หวังให้ครูมีบทบาทหน้าที่สำคัญและมีคุณลักษณะคาดหวัง เพื่อเป็นแบบอย่างและเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศและพัฒนาพลเมืองของชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมอารยะประเทศทั้งทางด้านคุณธรรมความรู้และความสามารถต่างๆ แต่ก็ยังมีครูบางคนที่ประพฤติ ปฏิบัติตนผิดวินัยจรรยาบรรณของครูที่ดี เป็นที่เสื่อมเสียต่อสถาบันวิชาชีพครูเป็นอย่างมาก ดังที่เป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์อยู่บ่อยๆ เช่น ครูลงโทษนักเรียนด้วยวิธีรุนแรง ครูข่มขืนและทำอนาจารลูกศิษย์ ครูขายยาเสพติด เป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้เป็นพฤติกรรมที่ร้ายแรงที่สุดที่ผู้เรียนทุกคนไม่พึงประสงค์ให้มีในตัวครูนอกจากนั้นครูบางส่วนยังประพฤติปฏิบัติด้วยความเคยชิน เป็นพฤติกรรมที่นักเรียนไม่พึงประสงค์ให้ครูกระทำเช่นกัน ได้แก่ ด้านการสอน ครูสอนโดยยึดตัวครูเป็นสำคัญครูเป็นใหญ่แต่เพียงผู้เดียว ครูเป็นคนถูกเสมอครูไม่เคยเป็นผู้ผิด ด้านวิชาการ ครูสอนแต่ในตำราเรียนครูมีความรู้แคบไม่กว้างไกล ด้านสุขภาพกายและจิต ครูชอบใช้อารมณ์ และแสดงอารมณ์ฉุนเฉียวกับนักเรียนโดยไม่มีเหตุผล ด้านมนุษยสัมพันธ์ ครูพูดจากับผู้เรียนด้วยถ้อยคำที่ไม่สุภาพ ใช้คำที่รุนแรง ด้าน

บุคลิกลักษณะ ครูบางคนแต่งกายไม่สุภาพมุ่งกระโปรงสั้นเกินไป ด้านการอบรมและการปกครอง ครูไม่ค่อยให้ความสำคัญหรือธรรมกับผู้เรียนเท่าที่ควร ด้านการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย ครูบางคนไม่ค่อยมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ขอบละทิ้งหน้าที่และเข้าสอนไม่ตรงเวลา พฤติกรรมเหล่านี้ส่งผลต่อภาพพจน์ที่ดีของครูในสายตาของผู้เรียนนักที่มองว่าครู คือ แม่พิมพ์ที่เป็นต้นแบบที่ดีของผู้เรียนเป็นอย่างมาก (บรรยาย ทิมธรรม, 2551)

จากการศึกษา พบว่าคุณลักษณะของผู้สอนทั่วไปที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพผู้สอน จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบอย่างน้อย 4 ด้าน คือ 1) ความสามารถในการสอน เป็นปัจจัยที่ส่งผลถึงประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนการถ่ายทอดความรู้จากครูไปสู่ผู้เรียนนั้นถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ 2) ด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะเป็นผู้สื่อสารด้วยภาษาไทยที่ไพเราะและถูกต้อง แต่งกายตามกฎระเบียบที่ถูกต้อง 3) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม เพราะครู-อาจารย์เป็นผู้ที่มีส่วนช่วยในการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีให้กับผู้เรียน 4) ด้านการให้คำปรึกษา ช่วยให้นักศึกษา เข้าใจถึงปัญหา ข้อเท็จจริง โดยเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ซึ่งทั้ง 4 ด้านนี้จะเป็นหัวใจของการเป็นครูที่ดี

โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ถือเป็นหน่วยสายวิทยาการด้านกิจการพลเรือนของกองทัพบก มุ่งพัฒนาสถาบันให้เป็นองค์กรที่มีมาตรฐานในการจัดระบบการศึกษา มุ่งเสริมสร้างกำลังพลทหารบก และพัฒนาองค์ความรู้ด้านกิจการพลเรือน และ มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ ร่วมคิด และร่วมปฏิบัติ ให้กับกำลังพลทหารบก ปัจจุบันโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก มีจำนวนครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ติดตามเกณฑ์กรมยุทธศึกษาทหารบก ยังไม่เพียงพอ ซึ่งสิ่งที่เป็นข้อจำกัดต่อการพัฒนาคุณภาพ และเป็นความความท้าทายของสถานศึกษา คือ การพิจารณาปรับครูผู้สอน หรือการพัฒนาครูผู้สอนที่มีอยู่ ให้มีความรู้และทักษะครบในสายงานกิจการพลเรือน เพื่อพัฒนา ส่งเสริมครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ และมีความทันสมัยในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (หอจดหมายเหตุ โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก, 2563)

จากความเป็นมาและปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอน ตระหนักถึงความสำคัญของคุณลักษณะของผู้สอนที่คาดหวังเป็นส่วนสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ในการบรรจุครูเข้าทำงานนั้นจึงสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะของผู้สอนที่คาดหวัง สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบกใน 4 ด้าน คือ 1) ความสามารถในการสอน 2) ด้านบุคลิกภาพ 3) ด้าน



คุณธรรมและจริยธรรม และ 4) ด้านการให้คำปรึกษา เพราะด้วยสภาพการเรียนการสอนที่หลากหลาย การมีบุคลิกภาพที่สง่างาม น่าเชื่อถือและที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมสามารถนำไปเป็นบทบาทตัวอย่างได้ และอยู่ในการดูแลที่ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารการจัดการศึกษาและเป็นต้นแบบ แนวทางในการวางแผนพัฒนาคุณลักษณะของครูให้เหมาะสมและมีคุณภาพยิ่งขึ้น

## 1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 ศึกษาและจัดอันดับคุณลักษณะที่เป็นจริงและที่คาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก

1.2.2 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงและที่คาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก

## 1.3 คำถามการวิจัย

1.3.1 คุณลักษณะที่เป็นจริง และที่คาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ทั้ง 4 ด้านนั้น อยู่ในระดับใด

1.3.2 คุณลักษณะที่เป็นจริงและที่คาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 หรือไม่

## 1.4 สมมติฐานการวิจัย

คุณลักษณะที่เป็นจริงและที่ความหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อยู่ที่ระดับ 0.05

## 1.5 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

### 1.5.1 ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างกำหนดดังนี้

#### 1.5.1.1 ประชากรในการวิจัยประกอบด้วย 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหาร โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ได้แก่ รองผู้บังคับบัญชาการที่เคยทำการสอนใน โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ผู้อำนวยการกองการศึกษา ที่เคยทำการสอนใน โรงเรียนกิจการพลเรือน อาจารย์หัวหน้าแผนก จำนวน 7 คน เพศชาย 2 คน เพศหญิง 5 คน

กลุ่มที่ 2 ครูและอาจารย์โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก จำนวน 13 คน เพศชาย 4 คน เพศหญิง 9 คน

กลุ่มที่ 3 นักเรียนหลักสูตรนายทหารอาสาสมัครประจำปี 2565 ในโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก จำนวน 44 คน เพศชาย 31 คน เพศหญิง 13 คน

ผู้วิจัยใช้ประชากรทั้ง 3 กลุ่มเป็นกลุ่มเป้าหมาย (Target Group)

### 1.5.2 ขอบเขตตัวแปรในการวิจัย ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่ คุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอนสังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ในทั้ง 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านความสามารถในการสอน
- 2) ด้านบุคลิกภาพ
- 3) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม
- 4) ด้านการให้คำปรึกษา

ตัวแปรตาม (Dependence Variables) ได้แก่

- 1) คุณลักษณะที่เป็นจริง และที่คาดหวัง ของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ทั้ง 4 ด้าน
- 2) ความแตกต่างของ คุณลักษณะที่เป็นจริง และที่คาดหวัง ของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ทั้ง 4 ด้าน

### 1.5.3 ขอบเขตเวลาในการวิจัย

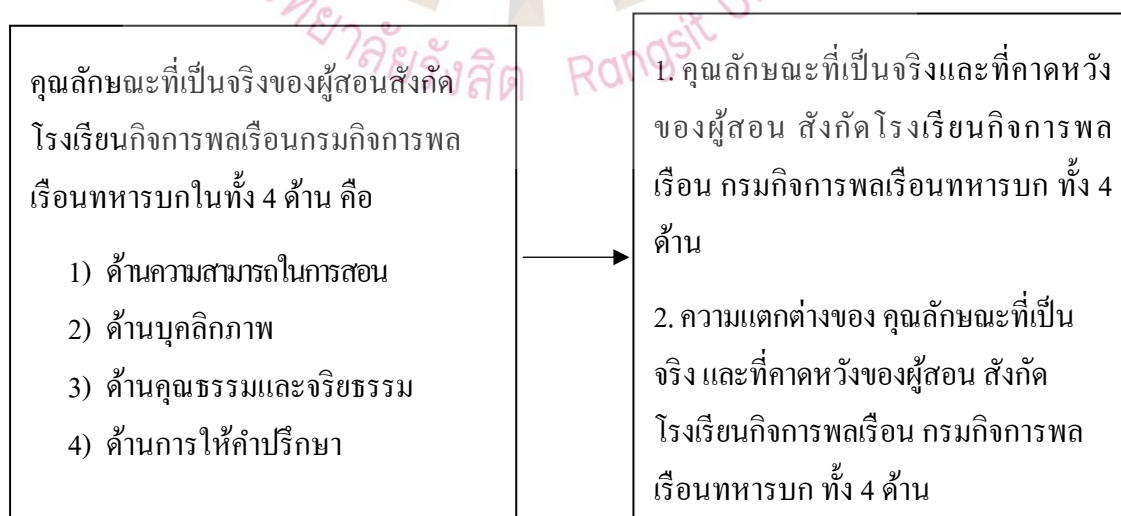
21 มิถุนายน 2564 ถึง 30 กรกฎาคม 2565

### 1.5.4 ขอบเขตสถานที่

โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก

## 1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษารวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำมาเขียนสรุปเป็นกรอบการวิจัยดังนี้



รูปที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

## 1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

**คุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน** หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกทางบุคลิกภาพ ท่าที อุปนิสัย ความประพฤติ ความรู้ ความสามารถของผู้สอนสังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบกที่เป็นจริงและคาดหวัง ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการให้คำปรึกษาแก่ศิษย์ มีรายละเอียด ดังนี้

**คุณลักษณะด้านความสามารถในการสอน** หมายถึง คุณลักษณะเป็นผู้มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ให้คิดเป็น คิดชอบ ทำได้ ทำเป็น มีการวางแผนการสอน จัดกิจกรรมและใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน มีทักษะและเทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

**คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ** หมายถึง คุณลักษณะเป็นผู้สื่อสารด้วยภาษาไทยที่ไพเราะและถูกต้องแต่งกายตามกฎระเบียบ ที่ถูกต้อง ควบคุมอารมณ์ได้ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ มีความกระตือรือร้น ตื่นตัว คิดค้นสิ่งใหม่ๆ

**คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม** หมายถึง คุณลักษณะเป็นผู้มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ อุดมคติ ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีวินัย ประหยัด และอดออม มีความรักในอาชีพครู ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

**คุณลักษณะด้านการให้คำปรึกษา** หมายถึง คุณลักษณะเป็นผู้มีความรู้กว้างขวางและทันเหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง มีหลักจิตวิทยาในการให้การปรึกษาและมีจรรยาบรรณของครูที่ปรึกษาให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในการเรียน รักษาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษา ในความดูแลให้เป็นความลับ ช่วยนักศึกษาให้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เช่น ด้านสังคม และบุคลิกภาพ

**ผู้สอน** หมายถึง ผู้ที่ทำการสอนอยู่ในสังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก แบ่งเป็น 2 สถานะ ครู คือ ผู้สอนที่มีลำดับชั้นยศทางทหาร อัตราร้อยตรี ถึง ร้อยเอก อาจารย์ คือ ผู้สอนที่มีลำดับชั้นยศทางทหาร อัตราพันตรี ถึง พันโท

## 1.8 ประโยชน์ของการวิจัย

1.8.1 นำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาผู้สอนของโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบกเพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.8.2 มีงานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้สอนสำหรับเป็นแนวทางให้บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบกที่สนใจสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการวิจัยต่อไป



## บทที่ 2

### ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศเพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการสนับสนุนการศึกษาครั้งนี้ ดังนี้

#### 2.1 โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก

2.1.1 วัฒนาการของกรมกิจการพลเรือนทหารบก

2.1.2 ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา

2.1.3 การจัดการและการบริหารงาน

#### 2.2 คุณลักษณะของครูคาดหวัง

2.2.1 คุณลักษณะด้านความสามารถในการสอน

2.2.1.1 การจัดการเรียนการสอนของครูตามพระราชบัญญัติการศึกษา

แห่งชาติ พ.ศ.2542

2.2.1.2 การสอนที่มีประสิทธิภาพ

2.2.1.3 รูปแบบเกี่ยวกับการสอนที่มีประสิทธิภาพ

2.2.2 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ

2.2.2.1 บุคลิกภาพทางกาย

2.2.2.2 บุคลิกภาพทางอารมณ์

2.2.2.3 บุคลิกภาพทางสังคม

2.2.3 คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม

2.2.3.1 คุณธรรมของครู

2.2.3.2 จริยธรรมของครู

2.2.4 คุณลักษณะด้านการให้คำปรึกษา

2.2.4.1 หลักการแนวคิดของครูที่ปรึกษา

2.2.4.2 บทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา

2.2.4.3 คุณลักษณะของครูที่ปรึกษา

## 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

### 2.3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

### 2.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

## 2.1 โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก

### 2.1.1 วัฒนาการของกรมกิจการพลเรือนทหารบก

ในสมัยรัชกาลสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ได้มีการจัดตั้งกรมพระสุรัสวดี ทำหน้าที่คอยดูแลและทำทะเบียนพล ควบคุมการทำบัญชีพล การบรรจุกำลังพลเข้าประจำหน่วย และส่งสำเนาการบรรจุกำลังพลเหล่านั้นไว้ตั้งแต่ยามปกติ เมื่อเกิดสงคราม กรมการเมืองเรียกพลเข้าประจำหน่วยทันที ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น กรมสัสดี จะเห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่สัสดีเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารคนแรกที่ปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่พลเรือน และสัมผัสกับประชาชน

พ.ศ. 2513 กองทัพบก ได้จัดตั้งกรมการกำลังสำรอง รับผิดชอบงานการปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมือง และการช่วยเหลือประชาชน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานกิจการพลเรือน ส่วนงานการปฏิบัติจิตวิทยาอยู่ในความรับผิดชอบของกรมยุทธการทหารบก และงานการประชาสัมพันธ์ อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานเลขานุการกองทัพบก

พ.ศ. 2515 กองทัพบก ได้กำหนดหลักนิยมกิจการพลเรือนและการปกครองโดยผ่านทหาร พ.ศ. 2515 ขึ้น โดยกำหนดหลักการ กำหนดพื้นที่รับผิดชอบ กำหนดหน้าที่ของการปฏิบัติการพลเรือน ใช้ในกองทัพบกเพื่อเป็นแนวทางในขั้นต้น

พ.ศ. 2518 กองทัพบก ได้กำหนด “หลักนิยมกิจการพลเรือน” ว่าด้วยการปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองในหน่วยทหาร และส่วนราชการของกองทัพบกให้ กรมการกำลังสำรองทหารบก รับผิดชอบทางสายวิทยาการ

พ.ศ. 2522 กองทัพบก ได้กำหนดให้มีการจัดตั้งหน่วยงานนี้ในระดับหน่วยรอง คือ ระดับกองทัพนคร ได้มีการจัดตั้งกองกิจการพลเรือน ทำหน้าที่ฝ่ายอำนาจการ (สธ.5) และในระดับกองพล ได้จัดตั้งแผนกกิจการพลเรือน (สธ.5) ทำหน้าที่ฝ่ายอำนาจการในสายงานกิจการพลเรือน โดยเฉพาะ

พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ผบ.ทบ. ในขณะนั้น ได้ดำริ เห็นว่าในระดับกองทัพบก งานกิจการพลเรือนยังไม่มีกรมฝ่ายเสนาธิการใดเป็นผู้รับผิดชอบโดยเฉพาะอย่างแท้จริง ทำให้ประสบกับปัญหาการประสานงาน การกำหนดนโยบาย การควบคุมกำกับดูแลงานด้านนี้ จึงดำริให้มีการจัดตั้งกรมกิจการพลเรือนทหารบกขึ้นบก.ทหารสูงสุด และกระทรวงกลาโหมเห็นชอบด้วย

พ.ศ. 2523 - 2524 กองทัพบกได้ดำเนินการจัดตั้งกรมกิจการพลเรือนทหารบก ในรายละเอียด ขอบเขตงานกิจการพลเรือน และหน้าที่ ชื่อภาษาอังกฤษ การแก้ไขพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ และกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการกองทัพบก ตราประจำหน่วยกรมกิจการพลเรือนทหารบก

ได้รับอนุมัติให้ใช้เมื่อ 10 ก.พ. 24 กำหนดชื่อเป็นภาษาอังกฤษให้ว่า “DIRECTORATE OF CIVIL AFFAIRS”

โดยให้ใช้คำย่อว่า “DOCA” ถ้าใช้กับหน่วยนอก ทบ. หรือกับต่างประเทศ และชาวต่างประเทศที่จำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษ ก็ให้เพิ่มคำเต็ม “ROYAL THAI ARMY” หรือคำย่อว่า “RTA” ต่อท้าย

ตามราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่มที่ 98 ตอนที่ 43 ลง 19 มีนาคม 2524 ประกาศใช้พระราชกฤษฎีกา การแบ่งส่วนราชการกองทัพบก กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2524 ได้จัดตั้ง

กรมกิจการพลเรือนทหารบก โดยกำหนดให้เป็นส่วนราชการขึ้นตรงต่อ ทบ. มีหน้าที่รับผิดชอบงานในด้านกิจการพลเรือน และงานการปฏิบัติงานของ ทบ.ดำเนินไปด้วยดี และมีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น

ตราประจำหน่วย กรมกิจการพลเรือนทหารบก เป็นรูปของเทพเจ้าองค์หนึ่ง บรรจู่อยู่ในวงกลม ภายในรอบวงกลมนอก ด้านบนมีตัวอักษรว่า “กรมกิจการพลเรือนทหารบก” และด้านล่างมีตัวอักษรภาษาอังกฤษว่า “DIRECTORATE OF CIVIL AFFAIRS” เทพเจ้าองค์นี้มีนามว่า “ท้าวศักรินทร์” ประทับนั่งบนแท่นทอง ห้อยพระบาทข้างขวา พระหัตถ์ขวาทรงจักรแก้ว พระหัตถ์ซ้าย ทรงอาวุธศรวิเศษ ชื่อ “ศักรธนู” ไว้ปราบศัตรูมีพระวรกายเป็นสีเขียว เทพองค์นี้มีประวัติ



ความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับมนุษย์อย่างมาก ตามหลักฐานทางศาสนาและวรรณคดี ปรากฏว่า หน้าที่ส่วนใหญ่มักคอยช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ประสบความทุกข์ร้อน ซึ่งเปรียบได้กับนักสังคมสงเคราะห์ในปัจจุบันนี้ จึงตรงกับภารกิจของกรมกิจการพลเรือนทหารบก

พ.ศ. 2525 กองทัพบกได้ออกคำสั่ง จัดตั้งกรมกิจการพลเรือนทหารบกขึ้น เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2525 ตาม อฉก.หมายเลข 1700 (27 พ.ย.24) ใช้นามหน่วยโดยย่อว่า “กร.ทบ.” และใช้เครื่องหมายสังกัด “กร.” มี พล.ต. วิจิต บุญยะวัฒน์ เป็นเจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารบก มีที่ตั้งปกติชั่วคราวครั้งแรกอยู่ในบริเวณ ศาลว่าการกระทรวงกลาโหม กรุงเทพมหานคร และย้ายมาตั้งอยู่ในบริเวณ กองบัญชาการกองทัพบก ณ ปัจจุบัน

โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก เป็นหน่วยขึ้นตรงของกรมกิจการพลเรือนทหารบก ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 13 ม.ค. พ.ศ. 2525 ตามคำสั่งกองทัพบก (เฉพาะ) ที่ 6/25 ลง 13 ม.ค. 2525 เรื่อง การจัดตั้งกรมกิจการพลเรือนทหารบกและการปรับอัตราการจัดกรมการกำลังสำรองทหารบก โดยใช้อัตราเฉพาะกิจหมายเลข 1700 มีที่ตั้งชั่วคราวในบริเวณศาลว่าการกระทรวงกลาโหม

เนื่องจาก รร.กร.กร.ทบ. มีภารกิจและหน้าที่อำนวยความสะดวก ศึกษอบรมให้แก่กำลังพลของ ทบ. และหน่วยที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องใช้อาคารสถานที่สำหรับดำเนินการ ตามภารกิจและหน้าที่โดยเร่งด่วนในระยะแรกนั้น ไม่มีอาคารสถานที่ที่เป็นเอกเทศ จึงขอรับการสนับสนุนจาก สบ.ทบ. และขอใช้อาคารเรียนบางส่วน ของ รร.พธ.พธ.ทบ. (ตั้งอยู่ในบริเวณ ยศ.ทบ.) ให้เป็นที่ตั้งของ รร.กร.กร.ทบ. และอาคารโรงเลี้ยงของ รร.พธ.พธ.ทบ. เป็นห้องเรียนชั่วคราว

ต่อมาได้มีการประชุมหน่วยที่เกี่ยวข้อง (ยศ.ทบ., กบ.ทบ., สบ.ทบ., พธ.ทบ., ยศ.ทบ. และกร.ทบ.) เพื่อร่วมพิจารณาหาพื้นที่สำหรับใช้เป็นที่ตั้ง รร.กร.กร.ทบ. ในบริเวณ ยศ.ทบ. โดยมี พล.ท. ปฐม เสริมสิน รอง เสธ.ทบ. ในขณะนั้นเป็นประธาน

วันที่ 4 พ.ย. พ.ศ. 2525 ผบ.ทบ. ได้อนุมัติให้สร้างอาคารเรียนใหม่ ณ บริเวณโรงเลี้ยงของ รร.พธ.พธ.ทบ. ด้วยวงเงินประมาณ 11,112,000.- บาท เริ่มดำเนินการในวันที่ 18 ก.ค. พ.ศ. 2527 ให้แล้วเสร็จสมบูรณ์ภายในวันที่ 12 มิ.ย. พ.ศ. 2528 ตามสัญญาจ้างเลขที่ 64/27 โดยมีห้างหุ้นส่วนจำกัด

การไฟฟ้าและจักรกลเป็นผู้รับเหมา และได้รื้อถอนอาคารโรงเรียนหลังเดิมเมื่อวันที่ 17 ก.ย. พ.ศ. 2527 และ ขย.ทบ. เริ่มปักผังเพื่อดำเนินการก่อสร้าง เมื่อวันที่ 25 ต.ค. พ.ศ. 2527

วันที่ 13 ม.ค. พ.ศ. 2528 รร.กร.กร.ทบ. จัดทำพิธีครอบวันคล้ายวันสถาปนา กร.ทบ. และได้กระทำพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารเรียน รร.กร.กร.ทบ. โดย พล.อ. อาทิตย์ กำลังเอก ผบ.ทบ. เป็นประธานในพิธีมี พล.ต. จำเนียร อุ่นจิต เป็น ผบ.รร.กร.กร.ทบ. ในขณะนั้น

การก่อสร้างอาคารเรียน รร.กร.กร.ทบ. ดำเนินการ ตั้งแต่วันที่ 25 ต.ค. พ.ศ. 2527 ถึง วันที่ 30 ก.ค. พ.ศ. 2528 และในวันที่ 7 ส.ค. พ.ศ. 2528 ได้เคลื่อนย้ายจากอาคารที่ตั้งเดิมเข้าที่ตั้งอาคารเรียนหลังใหม่ และได้จัดทำพิธีทำบุญขึ้นอาคารเรียนหลังใหม่ในวันที่ 5 ก.ย. พ.ศ. 2528 โดยมี พล.ต. จำเนียร อุ่นจิต เป็นประธานในพิธี (กรมกิจการพลเรือนทหารบก โรงเรียนกิจการพลเรือน กองแผนการศึกษา, 2563)

## 2.1.2 ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา

2.1.2.1 ชื่อ โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก (รร.กร.กร.ทบ.)

2.1.2.2 ที่ตั้ง ภายในบริเวณกรมยุทธศึกษาทหารบก เลขที่ 41 ถนนเทิดดำริ แขวง ถนนนครไชยศรี เขตดุสิตกรุงเทพฯ 10300 โทรสาร 0-2241-2160

2.1.2.3 อาคาร 2 อาคาร ดังนี้

(1) อาคารเรียน เป็นอาคาร 3 ชั้น ประกอบด้วย ห้องเรียน 2 ห้อง ห้องสมุด 1 ห้อง ห้องประชุม 1 ห้อง ห้องรับประทานอาหาร 1 ห้อง

(2) อาคารที่พักนักเรียน เป็นอาคาร 4 ชั้น ประกอบด้วย ห้องพักนักเรียน 18 ห้อง ห้องออกกำลังกาย 1 ห้อง ห้องรับประทานอาหาร 1 ห้อง ลานเอนกประสงค์ด้านหน้า 1 ลาน

2.1.2.4 สัญลักษณ์ของโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก



รูปที่ 2.1 สัญลักษณ์ของโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก  
 ที่มา: กรมกิจการพลเรือนทหารบก โรงเรียนกิจการพลเรือน กองแผนการศึกษา, 2563

2.1.2.5 ตราประจำหน่วย ท้าวศักรินทร์ บรรจุในวงกลม ภายในรอบวงกลมนอก  
 ด้านบนมีอักษรว่า “กรมกิจการพลเรือนทหารบก” และด้านล่างมีอักษรภาษาอังกฤษว่า  
 “DIRECTORATE OF CIVIL AFFAIRS”

2.1.2.6 ท้าวศักรินทร์ เป็นนามหนึ่งของพระอินทร์ผู้เป็นใหญ่ ประทับนั่งบนแท่น  
 ทองห้อยพระบาทข้างขวาพระหัตถ์ขวาทรงจักรแก้ว พระหัตถ์ซ้ายทรงอาวุธศรวิเศษ ชื่อศักรธนู ไม้  
 ปราบศัตรู มีพระวรกายสีเขียวเทพองค์นี้มีหน้าที่คอยช่วยเหลือ เกื้อกูล ผู้ประสบความทุกข์ร้อน ซึ่ง  
 เปรียบได้กับนักสังคมสงเคราะห์ในปัจจุบัน

2.1.2.7 ปรัชญา (Philosophy) รู้ความต้องการทางทหาร ชำนาญประสานพลเรือน

2.1.2.8 วิสัยทัศน์ (Vision) มุ่งสู่ความเป็นเลิศ ในการผลิตบุคลากรด้านกิจการพล  
 เรือน ตอบสนองความต้องการของกองทัพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.2.9 พันธกิจ (Mission) ดังนี้

(1) จัดการฝึกศึกษาในสายงานด้านกิจการพลเรือน ให้ผู้เข้ารับการศึกษา  
 มีความเชี่ยวชาญและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(2) สร้างกลไกในการพัฒนาคุณภาพด้านการฝึกศึกษา งานวิจัย และการ  
 บริการวิชาการให้ได้มาตรฐาน

(3) บริหารและจัดการทรัพยากรของโรงเรียนให้สามารถรองรับการศึกษาก  
 การวัดผล และการประเมินผลให้เกิดประโยชน์สูงสุด

(4) ส่งเสริมการผลิตผลงานการวิจัย งานวิชาการ และให้บริการทางวิชาการ  
 ในสายงานด้านกิจการพลเรือนแก่หน่วยงาน และสถาบันภายนอกกองทัพ

#### 2.1.2.10 วัตถุประสงค์

- (1) เพื่อผลิตกำลังพลของกองทัพบกให้มีความชำนาญงานด้านกิจการพลเรือน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้มีคุณธรรม และจริยธรรม
- (2) เพื่อให้ รร.กร.กร.ทบ. เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสายงานด้านกิจการพลเรือนของกองทัพบกและมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของการประกันคุณภาพการศึกษา
- (3) เพื่อพัฒนา ส่งเสริม ครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถ และมีความทันสมัยในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (4) เพื่อพัฒนาหลักสูตรของ รร.กร.กร.ทบ. ให้มีความทันสมัย และสอดคล้องตามนโยบายของหน่วยเหนือ

2.1.2.11 เอกลักษณ์ (Uniqueness) ฐึ้ความต้องการทางทหาร ชำนาญประสานพลเรือน

2.1.2.12 อัตลักษณ์ (Identity) เชี่ยวชาญงานกิจการพลเรือน

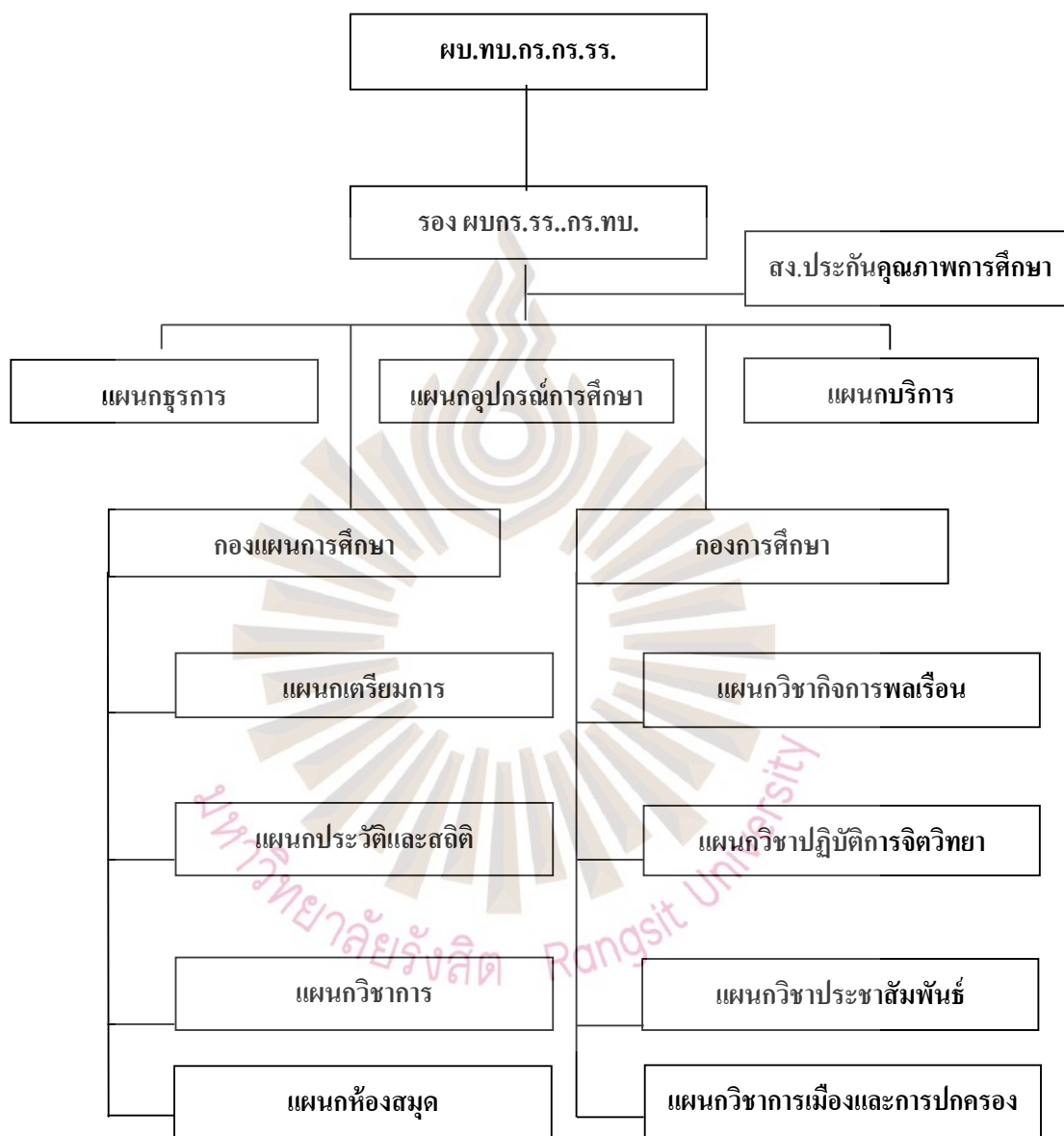
2.1.2.13 เป้าหมาย (Strong Soldiers Smart Civil Affairs) เข้มแข็งอย่างทหาร ชำนาญงานด้านกิจการพลเรือน

#### 2.1.3 การจัดการและการบริหารงาน

รร.กร.กร.ทบ. เป็นส่วนราชการที่ขึ้นตรงต่อ กร.ทบ. มี จก.กร.ทบ. เป็นผู้บังคับบัญชาในตำแหน่ง ผบ.รร.กร.กร.ทบ. โดยมี รอง ผบ.รร.กร.กร.ทบ. เป็นผู้ทำการแทน ในเรื่องทั้งปวง โดยจะต้องได้รับมอบนโยบาย และหลักการจาก ผบ.รร.กร.กร.ทบ. เพื่อเป็นแนวทางที่จะดูแลภารกิจของรร.กร.กร.ทบ. ดังนี้

ภารกิจ ทำหน้าที่ รับผิดชอบในการปกครองบังคับบัญชาและบริหารงานทั้งปวงของ รร.กร.กร.ทบ. ให้เป็นไปตามภารกิจและนโยบายที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งกำหนดนโยบายภายในของโรงเรียน อำนาจการและดำเนินการฝึกศึกษา ให้กับกำลังพลของกองทัพบก และหน่วยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับวิทยาการและการปฏิบัติทางด้านกิจการพลเรือน การเมือง การปกครอง การเศรษฐกิจ การสังคม การปฏิบัติภารกิจพิเศษ และการประชาสัมพันธ์

2.1.3.1 แผนภูมิการบริหารงาน (Administrative Chart) โรงเรียนกิจการพลเรือน  
กรมกิจการพลเรือนทหารบก



รูปที่ 2.2 แผนภูมิการบริหารงาน (Administrative Chart)

โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก

ที่มา: กรมกิจการพลเรือนทหารบก โรงเรียนกิจการพลเรือน กองแผนการศึกษา, 2563

2.1.3.2 แผนภูมิการปฏิบัติงาน (Activity Chart) โรงเรียนกิจการพลเรือน กรม  
กิจการ พลเรือนทหารบก



รูปที่ 2.3 แผนภูมิการปฏิบัติงาน (Activity Chart)

โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก

ที่มา: กรมกิจการพลเรือนทหารบก โรงเรียนกิจการพลเรือน กองแผนการศึกษา, 2563

## 2.1.3.3 ข้อมูลกำลังพล และสรุปความเพียงพอหรือความต้องการกำลังพล

ตารางที่ 2.1 จำนวนข้าราชการ โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ปีงบประมาณ 2563

ลำดับ	ประเภท	อัตราเต็ม	อัตราอนุมัติ	บรรจุจริง	ว่าง	ปฏิบัติจริง	ไปช่วยราชการ	มาช่วยราชการ	ศึกษาต่อ	คุณภาพทางการศึกษาผู้ที่บรรจุจริง		
										ปริญญาเอก, โท	ปริญญาตรี	ต่ำกว่าปริญญา
1.	นายทหาร	69	49	43	6	36	7	3	-	9	32	2
2.	นายสิบ	45	32	21	11	16	5	2	-	-	10	11
รวม		114	81	64	17	52	12	5	-	9	42	13
ร้อยละ		100	92.34	72.96	19.38	59.68	13.68	-	-	10.26	47.88	14.82

ที่มา: กรมกิจการพลเรือนทหารบก โรงเรียนกิจการพลเรือน กองแผนการศึกษา, 2563

ตารางที่ 2.2 จำนวนข้าราชการ โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก แยกตามแผนกวิชา ปีงบประมาณ 2563

ลำดับ	หน่วยงาน	อัตราเต็ม	อัตราอนุมัติ	บรรจุจริง	ว่าง	ปฏิบัติจริง	ไปช่วยราชการ	มาช่วยราชการ	ศึกษาต่อ	คุณภาพทางการศึกษาผู้ที่บรรจุจริง		
										ป.เอก, โท	ป.ตรี	ต่ำกว่าป.ตรี
1.	ส่วนกองบัญชาการ	2	2	2	-	2	-	-	-	-	2	-
	-แผนกธุรการ	9	6	5	1	2	3	2	-	-	2	3
	-แผนกบริการ	13	11	7	4	3	4	1	-	-	4	3
	-แผนกอุปกรณ์การศึกษา	15	11	9	2	7	2	-	-	-	6	3
2.	กองการศึกษา	6	5	5	-	5	-	2	-	1	4	-
	-แผนกวิชากิจการพลเรือน	13	8	5	3	4	1	-	-	2	3	-
	-แผนกวิชาปฏิบัติการจิตวิทยา	9	5	5	-	5	-	-	-	1	4	-
	-แผนกวิชาการประชาสัมพันธ์	9	6	6	-	6	-	-	-	2	4	-

ตารางที่ 2.2 จำนวนข้าราชการ โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก แยกตามแผนกวิชา ปีงบประมาณ 2563 (ต่อ)

ลำดับ	หน่วยงาน	อัตราเต็ม	อัตราอนุมัติ	บรรจุจริง	ว่าง	ปฏิบัติ งาน จริง	ไปช่วย ราชการ	มาช่วย ราชการ	ศึกษา ต่อ	คุณวุฒิทางการศึกษา ผู้ที่บรรจุจริง		
										ป. เอก ป. โท	ป. ตรี	ต่ำ กว่า ป.ตรี
3.	-แผนกวิชาการ เมืองและ การปกครอง	11	8	7	1	6	1	-	-	2	5	-
	กองแผนการศึกษา	3	3	3	-	2	1	-	-	1	1	1
	-แผนกเตรียมการ	7	4	3	1	2	1	-	-	-	2	1
	-แผนกประวัติ และสถิติ	6	4	3	1	3	-	-	-	-	2	1
	-แผนกวิชาการ	6	5	3	2	3	1	-	-	-	2	1
	-แผนกห้องสมุด	5	3	1	2	-	1	-	-	-	1	-
รวม		114	81	64	17	52	12	5	-	9	42	13

ที่มา: กรมกิจการพลเรือนทหารบก โรงเรียนกิจการพลเรือน กองแผนการศึกษา, 2563

#### 2.1.3.4 ข้อมูลครู อาจารย์ และสรุปความเพียงพอหรือความต้องการครู อาจารย์

ตารางที่ 2.3 สรุปข้อมูลครูอาจารย์ กองการศึกษา โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบกประจำปี 2563

ลำดับ	ประเภท	อัตราเต็ม	อัตราอนุมัติ	บรรจุจริง	ว่าง	ปฏิบัติ การสอน จริง	อยู่ใน ตำแหน่งไม่ สอน	มาช่วย ราชการ	ศึกษา ต่อ	คุณวุฒิทางการศึกษา ผู้ที่บรรจุจริง		
										ป.เอก ป.โท	ป. ตรี	ต่ำ กว่า ป. ตรี
1.	อาจารย์	30	18	14	4	12	2	2	-	4	10	-
2.	ครู	12	9	9	-	7	2	-	-	3	8	-
รวม		42	27	23	4	19	4	2	-	7	16	-
ร้อยละ		100	64.29	54.76	9.52	45.24	9.52	-	-	16.67	38.1	-

ที่มา: กรมกิจการพลเรือนทหารบก โรงเรียนกิจการพลเรือน กองแผนการศึกษา, 2563



ตารางที่ 2.4 หลักสูตรที่เปิดการศึกษา ในปีงบประมาณ 2563

ลำดับ	หลักสูตร	จำนวน (นาย)	ระยะเวลา การศึกษา (สัปดาห์)	ช่วงเวลา การศึกษา	ว/ค/ป ที่ได้รับ อนุมัติเปิด/ ปรับปรุง หลักสูตร
1	นายทหารประชาสัมพันธ์ รุ่นที่ 38	48	5	10 ต.ค. - 13 พ.ย. 62	
2	นายทหารปฏิบัติการจิตวิทยา รุ่นที่ 35	48	5	26 พ.ย. - 30 ธ.ค. 62	
3	นายทหารกิจการพลเรือน รุ่นที่ 45	48	10	9 ม.ค. - 18 มี.ค. 63	
4	พัฒนาสัมพันธ์ระดับผู้บริหาร รุ่นที่ 27	72	5	29 เม.ย. - 29 พ.ค. 63	(ไม่เปิด เนื่องจาก สถานการณ์ โควิด)
5	การปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ (น.) รุ่นที่ 15	30	2	8 มิ.ย. - 19 มิ.ย. 63	
6	การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ด้านกิจการพล เรือน ที่จะลงไปปฏิบัติการกิจในพื้นที่ จชต. ประจำปีงบประมาณ 2563	50	2	13 พ.ย. - 26 พ.ย. 62	
7	พัฒนาสัมพันธ์ระดับผู้บริหาร จชต. รุ่นที่ 15	61	4	7 พ.ค. - 29 พ.ค. 63	
8	นายสิบกิจการพลเรือน รุ่นที่ 9	30	6	1 ก.ค. - 11 ส.ค. 63	
9	การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการด้าน กิจการพลเรือนของ ฉก.ทพ. ประจำปี งบประมาณ 2563 รุ่นที่ 3	126	1	13 - 31 ก.ค. 63	

ที่มา: กรมกิจการพลเรือนทหารบก โรงเรียนกิจการพลเรือน กองแผนการศึกษา, 2563

สรุปในปีงบประมาณ 2563 มีผู้เข้ารับการศึกษารวมทั้งสิ้น 491 นาย แยกเป็น

นายทหารสัญญาบัตร จำนวน 182 นาย

นายทหารประทวน จำนวน 100 นาย

พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 51 นาย

อาสาสมัครทหารพราน จำนวน 126 นาย

โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก มีครูที่มีดำเนินการฝึกศึกษาให้กับกำลังพลของกองทัพบก และหน่วยที่เกี่ยวข้องกับสายวิทย์ทหาร เช่น การปฏิบัติทางด้านกิจการพลเรือน การเมือง การปกครอง การปฏิบัติการจิตวิทยา และการประชาสัมพันธ์ มีภารกิจสนับสนุนหน่วยเหนือและ/หรือหน่วยงานที่สำคัญ โดยมีกำลังพลที่ปฏิบัติหน้าที่ จำนวนทั้งสิ้น 57 นาย ครูอาจารย์ปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอน จำนวน 20 นาย ซึ่งเป็นจำนวนที่สามารถบริหารจัดการด้านการศึกษาให้เป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อย นอกจากทรัพยากรบุคคลแล้ว โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ยังมีทรัพยากรสนับสนุนการเรียนรู้ที่ทันสมัยอันได้แก่ อาคารเรียน อาคารที่พักนักเรียนห้องนอนประสงค์ ตลอดจนอุปกรณ์ประจำห้องเรียน ซึ่งสามารถตอบสนองต่อการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการศึกษาได้เป็นอย่างดี จากที่กล่าวมาแล้ว จึงบ่งชี้ให้เห็นได้โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบกเป็นสถานศึกษาอีกแห่งหนึ่งที่สามารถปฏิบัติการกิจการตามที่หน่วยเหนือมอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นหัวใจของกองทัพบก

## 2.2 คุณลักษณะของครูที่คาดหวัง

### 2.2.1 คุณลักษณะด้านความสามารถในการสอน

ความสามารถด้านการสอนของครูเป็นปัจจัยที่ส่งผลถึงประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน การถ่ายทอดความรู้จากครูไปสู่ผู้เรียนนั้นถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ ครูจะต้องมีความรู้และมีวิธีการสอนที่หลากหลาย ให้ความสำคัญกับความแตกต่างด้านศักยภาพของผู้เรียน มีเทคนิควิธีสอนที่ยืดหยุ่นตามสถานการณ์ได้ เพราะว่าการจะอบรมสั่งสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในวิชาการใด ๆ ถ้าครูผู้สอนขาดความรู้ในวิชานั้นๆ ก็ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนมีความรู้ได้ ดังนั้นวิชาการ การศึกษาได้แสดงความคิดเห็นไว้ ดังนี้

ชมพันธุ์ ฤกษ์ ชร ณ อยุธยา (2543) กล่าวว่า การสอนเป็นกิจกรรมที่สำคัญของผู้ที่มีอาชีพเป็นครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ แม้ว่าการเรียนรู้อาจเกิดขึ้นได้โดยไม่ต้องมีการสอน แต่ผลของการสอนที่มีต่อการเรียนรู้ก็เป็นสิ่งที่มีคุณค่ายิ่ง ถ้าการสอนมีการวางแผนและจัด

วางระบบอย่างดี ดังนั้นครูจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับการออกแบบการสอนอย่างมีระบบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

ซาโรซ บัวศรี (2524) กล่าวถึงแนวคิดใหม่ของอาชีพครูว่า วิชาครูหรืออาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง (Professional) ที่ต้องมีการฝึกหัดเพื่อให้ครูมีคุณลักษณะที่ดี โดยลักษณะต่างๆจะเกิดจากคำถามว่า ครูควรรู้อะไรได้บ้าง แต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

#### 1) ครูควรรู้อะไรบ้าง ได้แก่

- 1.1) วิชาเพื่อความเสรี (Liberal Education) เป็นวิชาสามัญ
- 1.2) วิชาเพื่อไว้ใช้สอน (Teaching Fields) ที่เรียกว่า วิชาเอก และวิชาโท
- 1.3) วิชาชีพสำหรับครู (Professional Education) คือ วิชาการศึกษา ได้แก่
  - (1) ศาสตร์ทางสาระ (Educational Foundations and Content)
  - (2) การศึกษาศาสตร์ทางวิธี ได้แก่ วิธีการวิจัยทางการศึกษา การ

วัดผลการศึกษา การวางแผนการศึกษา เป็นต้น

#### 2) ครูควรรู้อะไรบ้าง มีมาตรฐานกว้างๆ 5 ประการ คือ

- 2.1) เกี่ยวกับการสอน
- 2.2) เกี่ยวกับการอบรม การแนะแนว และการปกครองผู้เรียน
- 2.3) เกี่ยวกับการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา
- 2.4) เกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพอันดี และความร่วมมือกับชุมชน
- 2.5) เกี่ยวกับการเป็นครูชั้นวิชาชีพ

นอกจากนี้ คุณลักษณะของครูในด้านการจัดการเรียนการสอน ครูควรจะต้องดำเนินการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับแนวทางที่ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

##### 2.2.1.1 การจัดการเรียนการสอนของครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.

2542

การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน ครู-อาจารย์จะต้องจัดการเรียนการสอนที่เน้นตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) ที่ระบุในหมวด 4 ทั้งนี้ ครู-อาจารย์เองก็ต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความสามารถทางวิชาการด้วย โดยเน้นความสำคัญทั้งกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ความรู้ คุณธรรม และบูรณาการในเรื่องต่างๆให้เหมาะสมกับระดับการศึกษาในประเด็นต่อไปนี้

(1) ครู ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้พัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ

(2) การจัดกระบวนการเรียนรู้ โดย

(2.1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน และคำนึงถึงความแตกต่างกันของผู้เรียน เอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลแสดงความเมตตาต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง

(2.2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญและแก้ปัญหา จัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์

(2.3) จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ให้คิดเป็น คิดชอบ ทำได้และทำเป็น รวมทั้งรักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(2.4) ส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม พร้อมทั้งสังเกต ส่งเสริมส่วนดีและปรับปรุงส่วนด้อยของผู้เรียน

(2.5) ผสมผสานสาระความรู้ต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกันและสอดแทรกคุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(2.6) จัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย ชูใจและเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และรู้รอบ รวมทั้งใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้

(2.7) ครูและผู้เรียน เรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อุทยานแห่งชาติ ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ เป็นต้น

(2.8) ประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

(3) ความรู้และทักษะ เตรียมเนื้อหาสาระ และให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงในเรื่องต่างๆ ดังนี้

(3.1) ตนเองและความสัมพันธ์กับสังคมรอบตัว ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติไทยและสังคมโลก

(3.2) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การจัดการบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

(3.3) ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย และกีฬา

(3.4) คณิตศาสตร์ ภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาไทย

(3.5) การประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

(4) การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” ด้วยวิธีการที่หลากหลาย อาทิ การทดสอบ การประเมินพัฒนาการและความประพฤตินักเรียน และการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการร่วมกิจกรรม สำหรับตัวบ่งชี้การเรียนรู้ของผู้เรียน “ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) ระบุไว้มีดังนี้ (สำนักงานกฤษฎีกา, 2545, น. 4)

- (4.1) ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติสิ่งแวดล้อม
  - (4.2) ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเอง
  - (4.3) ผู้เรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม
  - (4.4) ผู้เรียนฝึกคิดอย่างหลากหลายและสร้างสรรค์ จินตนาการ ตลอดจนได้แสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล
  - (4.5) ผู้เรียนได้รับการเสริมแรงให้ค้นหาคำตอบ แก้ปัญหาทั้งด้วยตนเองและร่วมด้วยช่วยกัน
  - (4.6) ผู้เรียนได้ฝึกค้น รวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ ความรู้ด้วยตนเอง
  - (4.7) ผู้เรียนเลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข
  - (4.8) ผู้เรียนฝึกตนเองให้มีวินัยและรับผิดชอบในการทำงาน
  - (4.9) ผู้เรียนฝึกประเมินปรับปรุงตนเอง และยอมรับผู้อื่น ตลอดจนสนใจใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง
- (5) การวิจัยและพัฒนา รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนของครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นั้นเน้นตัวผู้เรียนเป็นสำคัญจึงทำให้ครู-อาจารย์ต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน ความรู้ คุณธรรม และบูรณาการ ในเรื่องต่างๆอย่างเหมาะสมกับระดับการศึกษาของผู้เรียน

#### 2.2.1.2 การสอนที่มีประสิทธิภาพ

นักการศึกษาหลายท่านให้ความหมายของวิธีสอน ดังนี้

วาริ ธีระจิตร (2530) กล่าวว่า วิธีสอน คือ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามและพัฒนาไปในทางที่พึงปรารถนา สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ของการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับอารมณ์ ใจเที่ยง (2540) ที่ให้ความหมายของวิธีการสอนว่า หมายถึงกระบวนการต่างๆ ที่ผู้สอนใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตาม จุดประสงค์ที่กำหนดไว้ วิธีสอนจึงจัดได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการศึกษา ถือได้ว่าเป็นกระบวนการให้การศึกษที่ผู้สอนจัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้นเอง วิธีสอนที่นำมาใช้กันเป็น ส่วนใหญ่มีหลายวิธี อาจารย์ผู้สอนควรเลือกใช้วิธีสอนให้เหมาะกับเนื้อหาวิชานั้นๆ แต่ไม่มีวิธีสอน วิธีใดที่ใช้สอนได้เหมาะสมทุกวิชา เพราะวิธีสอนแต่ละวิธีมีจุดเด่นเฉพาะตัวซึ่งจินตนา สุขமாக (2530) ได้อธิบายวิธีสอนแบบต่างๆ ไว้ดังนี้

(1) วิธีสอนแบบบรรยาย หมายถึง การสอนที่ผู้สอนได้เตรียมการศึกษาหา ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทเรียนที่จะสอนจากตำราเรียน หนังสือต่างๆ ตลอดจนวิชาความรู้อื่นๆ มาเป็นอย่างดี เพื่อนำมาบรรยายให้ผู้เรียนฟัง

(2) วิธีสอนแบบอนุมัย เป็นการสอนให้ผู้เรียนได้รู้หลัก กฎเกณฑ์ นิยาม ทฤษฎีโดยทั่วไปก่อน แล้วจึงทำการพิสูจน์ให้เห็นความจริง

(3) วิธีสอนแบบอุปมัย คือ ทำการสอนจากตัวอย่างไปหากฎเกณฑ์ หลักการ ข้อเท็จจริงหรือข้อสรุป

(4) วิธีสอนแบบสาธิต เป็นวิธีสอนโดยการทำให้ดูเป็นตัวอย่าง เพื่อให้ผู้เรียน เกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชานั้นๆ เป็นอย่างดี

(5) วิธีสอนแบบทดลอง เป็นวิธีการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการ ค้นพบด้วยวิธีการปฏิบัติในห้องทดลอง ซึ่งผู้เรียนจะได้ประสบการณ์จากการสังเกตและทดลอง

(6) วิธีสอนแบบโครงการ เป็นวิธีสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนทำกิจกรรมที่เป็นปัญหา ตามสภาพความจริงในชีวิตประจำวัน โดยเน้นผลงานของผู้เรียนที่กระทำได้เป็นผลสำเร็จ

(7) วิธีสอนแบบนาฏการ หมายถึง การแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับเหตุการณ์ ต่าง ๆ โดยผู้แสดงตามบทที่ผู้เขียนไว้ เช่น การสอนนาฏศิลป์ ลิเก โขน เป็นต้น

นอกจากนั้น นลินี บำเรอราช และ วิมลรัตน์ จตุรานนท์ (2545) ได้ศึกษาการ วิเคราะห์องค์ประกอบการประเมินผลการฝึกสอนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่าการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นจะมุ่งเน้นที่กิจกรรมในชั้นเรียน โดยเฉพาะการมีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างครูกับผู้เรียน และการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นพิจารณาได้จากตัวแปรที่สำคัญ 3 ชนิด คือ

(1) ตัวแปรด้านบริบท หมายถึง คุณลักษณะต่างๆ ของบริบทในกิจกรรมการ เรียนรู้ บทเรียนผลของความสำเร็จในกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนั้นตัวแปรนี้จะครอบคลุมคุณลักษณะ ต่างๆดังนี้ คุณลักษณะของครู เช่น อายุ ประสบการณ์ คุณลักษณะของผู้เรียน เช่น อายุ ความสามารถ คุณลักษณะของชั้นเรียน เช่น ขนาด สภาพสังคม คุณลักษณะของวิชา เช่น เนื้อหา ระดับความยาก

ง่าย คุณลักษณะของมหาวิทยาลัย เช่น ความน่าเชื่อถือ สิ่งอำนวยความสะดวก คุณลักษณะของชุมชน เช่น ความมั่งคั่ง ความหนาแน่นและคุณลักษณะของโอกาส เช่น เวลา ความรู้ที่มีมาก่อน

(2) ตัวแปรด้านกระบวนการ หมายถึง คุณลักษณะของพฤติกรรมการสอน ของครูและพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน คุณลักษณะของงานและกิจกรรมในชั้นเรียน ซึ่งอาจส่งผล ถึงความสำเร็จของกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนั้นตัวแปรนี้จะรวมถึงความกระตือรือร้นของครู ความ ชัดเจนในการสอน การใช้คำถาม การใช้คำชมและการวิจารณ์ การสื่อสารแบบไม่มีถ้อยคำ กลยุทธ์ การจัดการ วิธีการอบรม บรรยายคาของชั้นเรียน ความเหมาะสมของภาระงาน ชนิดของการให้ ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียน การรวมเนื้อหา ผู้เรียนมีส่วนร่วมในบทเรียน ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับครู กลยุทธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน สิ่งเหล่านี้อาจไม่จำเป็นต้องมีครบตามรายละเอียด

(3) ตัวแปรด้านผลผลิต หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นในภายหลังที่เกี่ยวกับการศึกษา ได้แก่ ความรู้ทักษะต่างๆ ความสนใจในวิชา การตั้งใจทางด้านสติปัญญา ความมั่นใจในการเรียน และการนับถือตนเอง การพัฒนาความเป็นอิสระของผู้เรียนและการพัฒนาทางสังคม ผลที่ปรากฏใน ภายหลังนี้สามารถทดสอบได้ด้วยการทดสอบทั่วไปจากสภาพภายนอกและทดสอบโดย เฉพาะเจาะจง ซึ่งการทดสอบนี้จะขึ้นอยู่กับรูปแบบของการประเมิน เช่น ความเชื่อของครูในการ ประเมินเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

ซึ่งสอดคล้องกับ เมลเนอร์นี (สว๊ตน์ งามยิ่ง, 2547 อ้างถึงใน Melnerney, 1998) ที่ กล่าวถึงทักษะสำคัญในการสอนที่มีประสิทธิผล ดังนี้

- (1) สามารถนำเสนอความรู้ได้อย่างเหมาะสม
- (2) มีทักษะในการจัดการที่เป็นประโยชน์และเหมาะสม
- (3) มีความสามารถในการใช้คำถามกับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (4) สามารถจัดวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม
- (5) มีการสอนเพื่อให้เกิดผลการเรียนอย่างแท้จริง
- (6) มีการใช้ยุทธศาสตร์การจูงใจที่เหมาะสม
- (7) มีการสังเกตและการประเมินการเรียนของผู้เรียน
- (8) มีวิธีการสื่อสารที่ดี เหมาะสม รู้สึกสนุก และอบอุ่น

อาจสรุปได้ว่า การสอนที่มีประสิทธิภาพผู้สอนต้องพิจารณาเลือกใช้วิธีสอนให้ เหมาะสมซึ่งการสอนที่ดีจะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจการเรียน ผู้สอนต้องมีเทคนิคเป็นที่น่าสนใจ และช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเฉพาะการสอนใน ระดับอุดมศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนต้องมีวิธีสอน และลักษณะการสอนที่เหมาะสมกับ ผู้เรียน

### 2.2.1.3 รูปแบบเกี่ยวกับการสอนที่มีประสิทธิภาพ

เนื่องจากการสอนที่มีประสิทธิภาพต้องคำนึงถึงคุณลักษณะเฉพาะในบริบทของกิจกรรม การเรียนรู้และผลของการเรียนรู้ทางการศึกษา ดังที่เทอน ทองแก้ว (2537) ได้แบ่งไว้ 7 รูปแบบ ดังนี้

(1) รูปแบบการสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลางลักษณะการสอนแบบนี้จะเน้นบทบาทของครูเริ่มตั้งแต่ ครูวางแผนการสอน สอน และควบคุมระบบการสอน จึงเรียกรูปแบบการสอนแบบนี้ว่าการสอนแบบนำทาง (Frontal Instruction) ซึ่งหมายความว่าครูจะเป็นผู้ชี้แนะการสอนหรือเป็นผู้ให้ความรู้ ผู้เรียนเป็นฝ่ายรอรับความรู้จากครู การสอนแบบนี้เดิมได้รับความนิยมมาก เพราะถือว่าครูเป็นผู้รู้ดี มีประสบการณ์มาก่อน ย่อมรู้ว่าอะไรดี อะไรไม่ดีครูจะคัดเลือกสิ่งที่ดีให้ผู้เรียนได้เรียนในปัจจุบันการสอนแบบนี้ยังมีข้อท้วงติงว่าไม่เหมาะกับสภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะถือว่าคนที่จะเรียนรู้ได้ดีควรจะเป็นผู้เรียน ครูจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดสิ่งที่จะต้องเรียนด้วยตนเองมากขึ้น

(2) รูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ลักษณะการสอนเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ส่วนการที่จะให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด จะขึ้นอยู่กับลำดับขั้นการพัฒนาและการเรียนรู้ของผู้เรียน ถ้าผู้เรียนมีอายุน้อย การมีส่วนร่วมในกิจกรรมมาก ย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี มากกว่าให้เรียนจากสิ่งที่ครูบอก เป็นต้น ในเรื่องของการสอนและการควบคุมระบบการสอนครูจะต้องพิจารณาและคัดเลือกวิธีการสื่อสารให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมรวมทั้งการวัดผลและการแก้ไขผลการเรียนให้เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์

(3) รูปแบบการสอนที่เน้นวัตถุประสงค์ ลักษณะการสอนแบบนี้จะพิจารณาจากวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้วัตถุประสงค์จึงต้องเขียนให้ชัดเจน ระบุให้เห็นถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น สามารถสังเกตได้ ตรวจสอบได้จากตัวผู้เรียน สิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนจึงต้องกำหนดไว้ในแนวทางที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ การเขียนวัตถุประสงค์การเรียนจึงถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นกำกับระบบการสอน รูปแบบการสอนแบบนี้ได้รับความนิยมมากในช่วง 60-70 ปีที่ผ่านมา ซึ่งเกิดจากอิทธิพลของแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์และงานวิจัยทางการศึกษาในประเทศเยอรมัน

(4) รูปแบบการสอนแบบบทเรียนแบบโปรแกรม ลักษณะการสอนจะใช้สื่อเอกสารที่เป็นรูปแบบหรือข้อความต่อเนื่อง แต่ในปัจจุบันนิยมนำมาใช้กับระบบคอมพิวเตอร์ เรียกว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Based Training หรือ Computer Assisted Instruction) ลักษณะของบทเรียนแบบโปรแกรม จะเป็นการนำเสนอข้อมูล มีการเรียนรู้ข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลด้วยตนเอง ถ้าถูกต้องก็เรียนรู้ต่อไปตามรูปแบบที่กำหนดให้ ถ้าไม่ถูกต้องก็กลับไปเรียนรู้ใหม่



ได้ ไม่มีข้อกำหนดเรื่องเวลา ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง ตรวจสอบความก้าวหน้าและวัดผลด้วยตนเอง

(5) รูปแบบการสอนแบบโครงการ ลักษณะการสอนเป็นแบบเน้นปัญหา มีเป้าหมาย คือ ฝึกทักษะ ความรู้ และเจตคติของผู้เรียนในขอบเขตเนื้อหาวิชาที่เรียน ผู้เรียนจะวางแผนการเรียน การปฏิบัติงาน และวัดผลด้วยตนเอง ในรูปแบบการสอนแบบโครงการจะประกอบด้วยโครงสร้าง 4 ลักษณะ คือ

(5.1) องค์กรประกอบที่จะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการให้ชัดเจน

(5.2) องค์กรประกอบในการจัดรูปแบบหรือการวางแผนทำงาน

(5.3) องค์กรประกอบในด้านความสำเร็จ เป็นการพิจารณาถึงความสำเร็จในการดำเนินงาน หมายถึงการตรวจสอบกระบวนการทำงาน

(5.4) องค์กรประกอบการวัดผลและการตัดสินใจ เป็นการพิจารณาถึงผลที่เกิดขึ้นจะตัดสินใจในความสำเร็จของโครงการ

(6) รูปแบบการสอนเน้นลักษณะวิชาเป็นหลัก นอกจากนี้ในส่วนของเนื้อหาวิชาอื่นๆ ก็เช่นเดียวกัน ถ้าเป็นกระบวนการที่จะได้มาเนื้อหาก็จะเป็นเนื้อหาธรรมดาหรือพื้นฐาน และถ้าเป็นเนื้อหาส่วนๆ หรือตัวเนื้อหาสาระสำคัญก็จะเป็นเนื้อหาบริสุทธิ์

(7) รูปแบบการสอนที่เน้นความแตกต่าง ลักษณะการสอนแบบนี้จะเน้นความสนใจของผู้เรียนเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มจากลักษณะของชั้นเรียนที่มีผู้เรียนแตกต่างกัน เกณฑ์แตกต่างกัน ลักษณะของปัญหาแตกต่างกัน การจัดการสอนแบบนี้จะพยายามจัดกลุ่มหรือเป็นรายบุคคลที่มีลักษณะเฉพาะแต่ละกลุ่มหรือบุคคล การสอนที่สนองความแตกต่างกันนี้ มีความยุ่งยากในการสอนเนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนย่อมมีพื้นฐานการเรียนรู้ การตั้งใจ ความถนัด ความสนใจ และความสามารถแตกต่างกัน ครูจึงแยกความแตกต่างโดยพิจารณาลักษณะต่างๆ ต่อไปนี้ ประกอบด้วย

(7.1) พิจารณาอัตราการเรียนรู้ของแต่ละคน ครูจึงต้องมีการตรวจสอบความรู้พื้นฐาน โดยดูว่ามีความรู้พื้นฐานมากน้อยเพียงใด

(7.2) พิจารณาระดับความยากง่ายหรือตรวจสอบความเหมาะสมระหว่างวิธีการสอนและความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน

(7.3) การเลือกวิธีสอนของครู ครูจะต้องเลือกให้เหมาะสมกับลักษณะความแตกต่างของบุคคลและลักษณะของวิชา

(7.4) การเลือกใช้สื่อการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียนได้ดีขึ้น

(7.5) การเลือกรูปแบบการมอบหมายงานจะต้องพิจารณาว่าจะมอบงานให้ทำเป็นรายบุคคล การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม บทบาทสมมุติในลักษณะอย่างไรจึงเหมาะสมกับผู้เรียน

รัชนี ลาซโรจน์ (2532) ได้กล่าวว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ครูสามารถดำเนินการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีรายละเอียดดังนี้

(1) การวางแผนการสอน เมื่อครูได้รับมอบหมายให้สอนในวิชาหนึ่งวิชาใด ครูจะต้องมีการเตรียมและวางแผนการสอน ซึ่งเป็นการกำหนดรายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการสอนไว้ล่วงหน้า ครูควรจัดทำแผนการสอนด้วยตนเอง การวางแผนการสอนเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ในการวางแผนการสอนอย่างเป็นระบบนั้น สิ่งสำคัญประการแรก คือการตัดสินใจว่าจะสอนอะไร ซึ่งได้แก่การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอน และเป็นจุดมุ่งหมายที่สามารถวัดและประเมินผลได้ (ชมพันธ์ ฤกษ์ธร ณ อยุธยา, 2543) ในการวางแผนการสอนนั้นอาจารย์ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการสอนซึ่งจะช่วยให้เกิดความใกล้ชิดสนิทสนม เป็นกันเอง ตลอดจนสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี เมื่อผู้เรียนรู้สึกถึงการมีส่วนร่วมก็จะต้องทำกิจกรรมให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะดีขึ้น (สมชาย เทพแสง, 2542) เมื่อครูวางแผนการสอนที่ดีย่อมหมายถึงการประสบความสำเร็จในการดำเนินการสอน ครูจึงต้องอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการประสบความสำเร็จในสังคมและอนาคต (สุทธิพร คล้ายเมืองปัก, 2543) และแผนการสอนที่ดีมีข้อพิจารณา ดังนี้

(1.1) สำนวนสภาพปัจจุบัน เกี่ยวกับการเรียนการสอนในวิชานั้นๆ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับปรับปรุงแก้ไข

(1.2) วิเคราะห์เนื้อหา หลักสูตร และตัวผู้เรียน แผนการสอนที่ดีควรเหมาะสมและสอดคล้องกับปัจจัยดังกล่าว

(1.3) ออกแบบกิจกรรมให้มีความหลากหลาย และยืดหยุ่น โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ รวมทั้งให้โอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน (ทองพล บุญถึง, 2544) และควรเน้นทักษะที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

(1.4) เตรียมสื่อให้มีความเหมาะสมกับการเรียนการสอนในแต่ละกิจกรรม สื่อการสอนที่มีบทบาทต่อการเรียนการสอนยุคใหม่ เช่น โสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ การเรียนการสอนทางไกล และคอมพิวเตอร์ ซึ่งครูควรมีความรู้ในการใช้โปรแกรมประยุกต์ด้านการศึกษา หรือใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการเรียนการสอน (CAI : Computer Assisted Instruction) ได้ ครูควรใช้

เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT : Information Technology) และนำข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ มาประยุกต์และถ่ายทอดแก่ผู้เรียนได้ เพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอน และครูควรรู้ว่าปัญหาในการศึกษาด้านใดที่สามารถนำคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยแก้ไขได้ บอสต็อก (Bostock, 1999) ถ้าครูเป็นผู้ที่มีความรู้ เชี่ยวชาญ และมีวิจรรย์งานในการใช้สื่อเทคโนโลยีการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ผลที่เกิดขึ้น คือการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของผู้เรียน (สุทธิพร คล้ายเมืองปัก, 2543) และสิ่งที่ครูควรพิจารณาในการเลือกสื่อการสอน (สมทรง สีตลาขันธ์, 2532) คือ

- (1) สื่อการสอนนั้นช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้หรือไม่
- (2) สื่อการสอนนั้นช่วยสร้างสภาพการณ์ที่เป็นจริงและให้ความเป็นรูปธรรมหรือไม่
- (3) สื่อการสอนนั้นเหมาะกับวัย สติปัญญา ความสนใจ และประสบการณ์ของผู้เรียนหรือไม่
- (4) สื่อการสอนนั้นช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ง่ายขึ้นและรวดเร็วขึ้นหรือไม่
- (5) สื่อการสอนนั้นกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์หรือไม่
- (6) สื่อการสอนนั้นมีเนื้อหาที่ทันสมัย น่าสนใจหรือไม่
- (7) สื่อการสอนนั้นคุ้มกับเวลา ค่าใช้จ่าย และแรงงานหรือไม่
- (8) สื่อการสอนนั้นใช้เวลาเหมาะสมหรือไม่ที่จะช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์
- (9) สื่อการสอนนั้นช่วยให้ผู้เรียนได้แสดงออกและมีกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์หรือไม่

ครูควรเลือกหรือสร้างอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เหมาะสมกับแผนการสอน อุปกรณ์ต่างๆ ควรทันสมัย ถูกต้องสมบูรณ์ ออกแบบและคัดเลือกมาเป็นอย่างดี การใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีประโยชน์แก่ผู้เรียนมากกว่าการสอนปกติ เพราะครูผู้สอนเป็นผู้ให้ความรู้ผ่านสื่อการสอนไปยังผู้เรียน การนำสื่อมาใช้ในการเรียนการสอนนั้นจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพขึ้น คุณค่าของสื่อมีดังนี้ (1) ช่วยให้ผู้เรียนจำได้เร็ว และจำได้นาน (2) ช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน และมีส่วนร่วมในการเรียน (3) ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ชัดเจน (4) ช่วยให้ผู้เรียนรู้ได้มากขึ้น (5) ช่วยให้ผู้เรียนได้คิดและแก้ปัญหา และ (6) ช่วยให้การเรียนการสอนง่ายขึ้น (คณะกรรมการฝ่ายส่งเสริมการผลิตตำราและสื่อการสอน, 2535)

(1.5) เตรียมเครื่องมือในการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง และมุ่งการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งควรมีเครื่องมือสำหรับประเมินผู้เรียนก่อนการเรียนเพื่อตรวจสอบประสบการณ์เดิมของผู้เรียน และเตรียมเครื่องมือสำหรับการประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (ชีพสุมน รังสยาทร, 2543)

(2) การดำเนินการสอน เป็นการจัดดำเนินการของผู้สอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยอาศัยกระบวนการของสมอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลที่เกิดจากภายในตัวของผู้เรียนเอง การดำเนินการสอนโดยทั่วไปแบ่งได้ 3 ส่วนคือ (วิชาดา สีนประจักษ์ผล, 2542)

(2.1) การนำเข้าสู่บทเรียน ผู้สอนควรจัดกิจกรรมเพื่อรวบรวมความสนใจและสมาธิของผู้เรียน เพื่อก่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียน ควรมีการอธิบายวัตถุประสงค์ในการเรียน ครูอาจใช้การทบทวนความรู้เพิ่มเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน

(2.2) ขั้นตอนการสอน ในขั้นตอนนี้ผู้สอนควรตระหนักเสมอว่าจะมีปัจจัยใดที่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยมีการสอนเป็นตัวกลางเพราะการสอนเป็นกระบวนการที่จัดประสบการณ์ให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างมีเป้าหมายที่ชัดเจน ซึ่งต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาวิชา (เสาวนีย์ กานต์เดชาภิรักษ์, 2542) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระในวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ฝึกให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติโดยเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ฝึกการจัดการและทำงานร่วมกันโดยเรียนรู้จากสิ่งรอบตัวและโลกกว้าง (สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์, 2542) สิ่งสำคัญที่ผู้สอนไม่ควรมองข้าม คือการเลือกใช้วิธีการสอน ซึ่งวิธีการสอนแต่ละแบบจะมีความเหมาะสมกับเนื้อหาและวิชาสอนที่แตกต่างกัน

คอนวิงตัน (Convington, 1997) ศึกษาเกี่ยวกับครูที่ดีในด้านการสอนพบว่าครูต้องแนะนำผู้เรียนสู่กระบวนการเรียนรู้ สอนในรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ใช้สื่อการสอนอย่างมีระบบ แนะนำให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสิ่งต่างๆ รอบตัวและในโลกกว้าง ผู้สอนควรสร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่เป็นประชาธิปไตย โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ด้วยการประชุม เพื่อแสดงความคิดเห็น ความต้องการหรือปัญหาและทำการวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขร่วมกัน (สุทธิพร บุญส่ง, 2542) และจากงานวิจัยส่วนใหญ่พบว่า ครูที่ดีเปลี่ยนแนวการสอนจากแบบเน้นที่ตัวครู มาเป็นวิธีการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-Centered) อัลเซ็นเน็ต และเจ็นคลินส์ (Alshannag, 1998; Jenkins, 1997)

การจัดกลุ่มวิธีสอน ซึ่งจัดตามลักษณะการเน้นตัวผู้สอนหรือผู้เรียนดังที่ปรากฏใน The Ohlo Teacher Record แบ่งเป็น 4 กลุ่ม (สุภาพ ฉัตรภรณ์, 2539)

- (1) วิธีการสอนที่เน้นที่ตัวผู้สอน เช่น การสาธิต การบรรยาย การเล่านิทาน และการอ่าน
- (2) วิธีการสอนที่เน้นตัวผู้สอนและผู้เรียนบางคน เช่น การสัมภาษณ์ การรายงานผล และการสอนแบบนาฏการ
- (3) วิธีการสอนที่เน้นตัวผู้สอนและผู้เรียนทั้งหมด เช่น การอภิปราย การปฏิบัติการ การศึกษารายกรณี การใช้เกม
- (4) วิธีการสอนที่เน้นตัวผู้สอนและผู้เรียนเป็นรายบุคคล เช่น การใช้บทเรียนแบบโปรแกรม การใช้ชุดการสอน

การเลือกใช้วิธีการสอนใด ๆ ก็ตามผู้สอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ (1) ความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์เฉพาะบทเรียน (2) สามารถดัดแปลงให้สอดคล้องกับความจำเป็นปัญหา วุฒิภาวะและความสนใจของผู้เรียน (3) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและจัดกิจกรรม (4) ผู้สอนมีโอกาสสังเกตความก้าวหน้าของผู้เรียน (5) คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน (6) สร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้เป็นประชาธิปไตย (7) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถาม (8) มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตของผู้เรียน (9) ผู้เรียนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น (10) ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกัน และ (11) วิธีการสอนนั้นทำให้ผู้เรียนเกิดความเพลิดเพลินในการเรียน (สุภาพ จัตุราภรณ์, 2539) เมื่อครูเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมและคำนึงถึงปัจจัยดังกล่าวจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

(2.3) การสรุปบทเรียน ครูควรพิจารณาถึงบทสรุปของบทเรียนที่เหมาะสมอาจจัดสรรเวลาสำหรับผู้เรียนซักถามข้อสงสัย และครูสรุปความสำคัญของเนื้อหาที่สอน

นอกจากนี้ สคริเวน (Scriven, 1994 อ้างถึงใน เสรี ชัดแจ่ม, 2540) ได้เสนอทักษะที่จำเป็นสำหรับครูในการสอน ดังนี้

(1) ทักษะการสื่อสาร ครูต้องมีความสามารถด้านการสื่อสาร เช่น การอธิบาย การประเมินผลการให้เหตุผล การทำนาย การชี้แนะ เพราะเกือบจะทั้งหมดของการสอนครูต้องเกี่ยวข้องกับการพูด การมีทักษะการพูดที่ดีจะกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ครูสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการสอนได้ทั้งจากการพูดและภาษาท่าทาง

(2) ทักษะการจัดการ ครูต้องสามารถจัดกระบวนการเรียนการสอน ควบคุมพฤติกรรมของผู้เรียนในห้องได้ เพื่อให้การสอนดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ครูควรสามารถทำให้ผลการเรียนของผู้เรียนดีขึ้น สิ่งสำคัญในการจัดการความก้าวหน้าของผู้เรียน คือประสิทธิภาพในการสอน เช่น การจัดการเวลาในการสอน การวางแผนการสอนที่มีความยืดหยุ่น และมีเป้าหมายที่ผลการเรียนของผู้เรียน

(3) ทักษะการสร้าง และพัฒนารายวิชา การวางแผนรายวิชานั้นครูสามารถพัฒนารายวิชาได้จาก 1) ความรู้ในเนื้อหา 2) หลักสูตรท้องถิ่น 3) ระดับความสามารถและผลการเรียนของผู้เรียน 4) ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน และ 5) ทรัพยากรที่มีอยู่

(4) ทักษะที่จำเป็นเหล่านี้จะช่วยเสริมประสิทธิภาพการสอนของครูและยังมีส่วนช่วยเสริมคุณลักษณะด้านอื่นๆ ของครูอีกด้วย

อาจกล่าวได้ว่าคุณลักษณะความสามารถด้านความสามารถในการสอน เป็นเรื่องเกี่ยวกับการสอนของครูผู้สอนที่มีประสิทธิภาพต้องมีพื้นฐานความรู้ด้านวิชาการดี มีความสามารถเชี่ยวชาญในวิชาชีพที่จะทำการสอน อีกทั้งยังต้องมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการ และกลวิธีการสอน โดยลักษณะการสอนที่แสดงประสิทธิภาพของครู คือ การสอนที่สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการของผู้เรียนและส่งเสริมการเรียนรู้ที่พึงปรารถนา มีการวางแผนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาบทเรียน มีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม ชัดเจน เข้าใจพื้นฐานของผู้เรียนรวมถึงการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดศักยภาพในการเรียนรู้จากครูผู้สอนให้ได้มากที่สุด สรุปได้ว่า คุณลักษณะด้านความสามารถในการสอน หมายถึงคุณลักษณะเป็นผู้มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ให้คิดเป็น คิดชอบ ทำได้ ทำเป็น มีการวางแผนการสอน จัดกิจกรรมและใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน มีทักษะและเทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

### 2.2.2 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพ คือ คุณลักษณะทุกสิ่งทุกอย่างทั้งภายในและภายนอก ซึ่งรวมอยู่ในตัวบุคคลนั้นๆ ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างบุคคล บุคลิกภาพนอก เช่น รูปร่างหน้าตา ลักษณะการพูด กริยาท่าทาง และการแต่งกาย ส่วนบุคลิกภาพภายใน เช่น ค่านิยม ความสนใจ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความมั่นคงทางอารมณ์ (ยงค์ ชุ่มจิต, 2531)

รัชณี ลาขโรจน์ (2532) กล่าวถึงบุคลิกภาพของครูว่า ขณะที่ครูยืนอยู่หน้าชั้นเรียนนั้นครูไม่ได้สอนเฉพาะสิ่งที่ครูพูด แต่ครูกำลังสอนสิ่งที่ครูเป็นอยู่ด้วย สิ่งที่ครูเป็นเห็น ได้ชัดจากบุคลิกภาพของครูนั่นเอง มีการสำรวจเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูในอุดมคติที่ผู้เรียนประทับใจในด้านบุคลิกลักษณะ ส่วนใหญ่พบว่า ผู้เรียนต้องการครูที่อารมณ์ดี ร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นกันเอง บุคลิกภาพดี มีน้ำใจ มีมนุษยสัมพันธ์ ตรงต่อเวลา และมีความรับผิดชอบ (กองมาตรฐานวิชาชีพครู,

2536) สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมูเลท-โรซอฟ (Samueles-rososof, 1998) กล่าวถึงบุคลิกภาพของครูที่ผู้เรียนต้องการ คือมีความเข้าใจผู้เรียน ให้ความอบอุ่น และรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน นอกจากนี้บุคลิกภาพของครูผู้สอนยังมีผลต่อทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อครูในด้านอารมณ์และความรู้สึก ซึ่งรวมไปถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนด้วย (กองวิจัยทางการศึกษา, 2535) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพของครูจำแนกได้ ดังนี้

#### 2.2.2.1 บุคลิกภาพทางกาย

บุคลิกภาพทางกายเป็นบุคลิกที่สังเกตได้ง่าย เพราะเป็นสิ่งที่ปรากฏต่อบุคคลทั่วไป เป็นบุคลิกภายนอกที่สามารถแก้ไขปรับปรุงได้โดยการพัฒนาตนเอง (ประภาพรรณ สุวรรณสุข, 2534) ได้แก่ รูปร่าง หน้าตา กริยาท่าทาง และการแต่งกาย

(1) การแต่งกาย เสื้อผ้า เครื่องประดับ ตลอดจนเครื่องใช้ต่างๆ ที่ประกอบในการแต่งกาย ถือว่าเป็นส่วนช่วยเสริมบุคลิกภาพของครูให้มีความสง่างามยิ่งขึ้น ครูไม่จำเป็นต้องใช้สินค้าราคาแพง แต่ควรแต่งกายสะอาดเรียบร้อย ถูกระเบียบ ถูกต้องตามธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมและค่านิยมของสังคมสิ่งที่ควรคำนึงถึงในการแต่งกายที่เหมาะสมคือ โอกาส เวลา วัสดุสถานที่ และสถานการณ์ (วิจิตร อาวะกุล, 2536)

(2) กริยามารยาท ได้แก่ การเดิน ยืน นั่ง การพูด และการรับประทานอาหาร ซึ่งครูควรเป็นผู้ที่มีกริยาท่าทางการวางตัวที่ถูกต้องสง่างาม ตามสังคมนิยม นอกจากนี้ครูควรพูดจาถูกต้องชัดเจนเป็นไปตามธรรมชาติ พูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพ อ่อนหวานทั้งกับผู้เรียนและบุคคลต่าง ๆ รอบข้าง (ประภาพรรณ สุวรรณสุข, 2534)

(3) ครูควรจะปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนเมื่อครูมีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง สะอาด จะมีส่วนช่วยให้รูปร่าง หน้าตา และผิวพรรณของครูดูสวยงามชวนมอง (ทวีรัสมิ์ ธนาคม, 2543)

นอกจากนี้ เลบรานซ์ (Leblanc, 1998) แนะนำเกี่ยวกับบุคลิกภาพของครูในขณะสอนว่า ครูควรมีการสื่อความหมายทั้งวาจา และท่าทาง ครูไม่ควรวางมือไว้เฉพะที่แท่นบรรยาย และจ้องมองอยู่ที่แผ่นใสสำหรับบรรยายเท่านั้น แต่ครูควรมองผู้เรียนในขณะการสอนให้ทั่วทั้งห้อง สอนด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน

#### 2.2.2.2 บุคลิกภาพทางอารมณ์

บุคลิกภาพทางอารมณ์ เป็นบุคลิกภาพภายในที่อาจแสดงออกมาหรือไม่ก็ได้ อารมณ์บางด้านก็เป็นความลับของบุคคล ซึ่งพฤติกรรมบางอย่างอาจแสดงออกมาในขณะที่เกิดอารมณ์ ครูควรเป็นคนที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่สมบูรณ์ โดยจะต้องเป็นผู้มีภาวะจิตใจมั่นคงแน่วแน่

กระตือรือร้นและยอมรับในความสามารถของผู้เรียน บุคลิกภาพทางอารมณ์ของครู มีดังนี้ (อารี พันธุ์ณี, 2543)

(1) ครูควรเป็นผู้มีอารมณ์ขัน ร่าเริง แจ่มใส ซึ่งจะทำให้ครูสอนอย่างมีความสุขและมีความสุขในการสอน

เดย์ (Day, 1999) จากการศึกษาผลงานวิจัยหลายเรื่องมีความเห็นตรงกันว่า อารมณ์ขันเป็นบุคลิกภาพที่สำคัญของครู การที่ครูมีอารมณ์ขันจะช่วยสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองในชั้นเรียน และผู้เรียนจะเกิดความเพลิดเพลิน ถ้าผู้เรียนมีความสบายใจย่อมหมายถึงความพร้อมที่จะเรียน ซึ่งอารมณ์ขันของครูเป็นแรงจูงใจหนึ่งที่มีผลทำให้ผู้เรียนต้องการเรียนในวิชานั้นๆ (Sizer & Dean, 1998; Leblanc, 1998 อ้างถึงใน กองวิจัยทางการศึกษา, 2535)

(2) ครูควรเป็นผู้ที่มีความมั่นคงในอารมณ์ ไม่หุนหันพลันแล่นง่าย สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี ให้ความเมตตา ความรักและความเห็นใจแก่ผู้เรียน (ธีรศักดิ์ อัครบวร, 2542) มีความคงเส้นคงวาในอารมณ์ รู้วิธีผ่อนคลายความเครียด ไม่อ่อนไหวกับเหตุการณ์ต่างๆ จนเกินความสามารถควบคุมตนเองให้มีสติยั้งคิด ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความคิดอิสระเป็นของตนเอง ฝึกจิตใจให้มีความเป็นประชาธิปไตย ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน และพร้อมที่จะยินดีเมื่อผู้เรียนประสบความสำเร็จ (ถวิล มาตรการเยี่ยม, 2542)

(3) ครูควรมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ (Emotion Intelligence) เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน กล่าวคือ ครูควรมีความสามารถตระหนักถึงความรู้สึกของตนเอง รู้เท่าทันอารมณ์ เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เอื้ออาทรต่อผู้อื่น สามารถแก้ปัญหาได้อย่างชาญฉลาด (จุฬารัตน์ โสตะ, 2543) สามารถบริหารหรือจัดการกับอารมณ์ของตนเองเพื่อเป็นแรงจูงใจในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น ได้ (Goleman, 1998 อ้างถึงใน ทศพร ประเสริฐสุข, 2543)

(4) แลมป์ (Lamb, 1998) ครูควรมีความกระตือรือร้น ขยัน และตื่นตัวอยู่เสมอ ความกระตือรือร้นจะทำให้ครูเป็นผู้คิดค้นสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอทั้งทักษะการสอน เทคโนโลยีต่าง ๆ และการวิจัย

### 2.2.2.3 บุคลิกภาพทางสังคม

บุคลิกภาพทางสังคม หรือการมีมนุษยสัมพันธ์เป็นบุคลิกภาพที่แสดงออกมาให้ผู้อื่นเห็นได้เช่นเดียวกับบุคลิกภาพทางกาย แต่บุคลิกภาพทางสังคมนี้เป็นผลจากบุคลิกภาพทางจิตใจและอารมณ์ของบุคคลนั้นเป็นแรงขับเคลื่อน (ธีรศักดิ์ อัครบวร, 2542) การมีมนุษยสัมพันธ์สำหรับครูนั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นมาก เพราะในแต่ละวันการทำงานของครูผู้สอนต้องพบกับผู้เรียน เพื่อนครูด้วยกัน ผู้ปกครอง และบุคคลทั่วไปในสถาบันการศึกษา และชุมชน ถ้าครูผู้สอนเป็นผู้ที่ไม่มียุทธศาสตร์ การเรียนการสอนย่อมจะไม่ได้ผลเท่าที่ควร (จุฬา บุรีภักดี, 2533) ดังนั้นครูทุกคนจึงควรถือ



ว่าการมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างครูกับบุคคลต่างๆ เป็นหน้าที่ และความรับผิดชอบอีกประการหนึ่งของครู มนุษยสัมพันธ์ระหว่างครูกับบุคคลต่างๆ จำแนกได้ดังนี้ (ยงค์ ชุ่มจิต, 2531)

(1) มนุษยสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน ซึ่งเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกันมากที่สุด ซึ่งในอดีตครูถูกยกย่องให้เป็นพ่อ-แม่คนที่สองของศิษย์ นอกเหนือจากการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ในด้านวิชาการแล้ว ครูควรสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้เรียน โดยการดูแล เอาใจใส่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ เป็นที่ปรึกษาและช่วยหาทางแก้ปัญหาให้กับผู้เรียนทั้งปัญหาให้กับผู้เรียนทั้งปัญหาส่วนตัว และปัญหาทางการเรียน สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีส่วนช่วยในความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน คือ ครูควรจำผู้เรียน และชื่อของผู้เรียนได้ แม้ว่าจะพบกันโดยบังเอิญนอกสถานศึกษาและครูควรช่วยเหลือผู้เรียนในด้านการเรียนทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน (Chistensen, 1999, as cited in Sizer & Dean, 1998)

(2) มนุษยสัมพันธ์ระหว่างครูกับครู ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครู นับว่ามีความสำคัญมากที่สุดในการพัฒนาวิชาชีพครู เพราะครูที่ทำงานที่เดียวกันเปรียบเสมือนอยู่ในครอบครัวเดียวกัน ดังนั้นครูควรมีความรักและสามัคคี ซึ่งนอกจากจะมีผลทำให้การสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพแล้วยังพัฒนาสถานศึกษาและพัฒนาวิชาชีพครูด้วย วิธีการที่ครูควรปฏิบัติต่อครูเพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน คือ ครูควรร่วมมือในการอบรมสั่งสอนผู้เรียน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันทางวิชาการ ช่วยเหลืองานส่วนตัวซึ่งกันและกันเท่าที่โอกาสจะอำนวย ทำหน้าที่แทนกันเมื่อคราวจำเป็นให้กำลังใจในการทำงานซึ่งกันและกัน และครูควรจะสุภาพอ่อนน้อมต่อกันเสมอ

(3) มนุษยสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองมีบทบาทในการพัฒนาการศึกษาและสถาบันการศึกษา ครูควรให้ความสำคัญกับผู้ปกครอง โดยประสานงานหรือจัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนและผู้เรียน (ชุมพล ศรีทองพูล, 2544) วิธีการที่ครูจะสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้ปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น แจ้งผลการเรียนหรือความเจริญก้าวหน้าของผู้เรียนให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะๆ ติดต่อกับผู้ปกครองเพื่อช่วยแก้ปัญหาทางการเรียนและปัญหาอื่นๆ ของผู้เรียน หาโอกาสอันเหมาะสมเพื่อเยี่ยมเยียนผู้ปกครอง เชิญผู้ปกครองร่วมกิจกรรมต่างๆ ของสถาบันการศึกษา ครูควรทำความเข้าใจกับผู้เรียนเกี่ยวกับความสำคัญระหว่างครอบครัวกับสถานศึกษา (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และคมเพชร จัตรสุภกุล, 2543) ครูควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรู้และอาชีพแก่ผู้ปกครองและประชาชน ร่วมมือกับชุมชนในการจัดงานต่างๆ ร่วมมือกับผู้ปกครองในการอบรมสั่งสอนผู้เรียนอย่างใกล้ชิด ตลอดจนร่วมแก้ปัญหาของผู้เรียนในทุกๆ ด้าน และครูควรแจ้งข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครอง (ศิริศักดิ์ อัครบวร, 2542)

บุคลิกภาพทางสังคมที่สำคัญของครูนอกเหนือจากที่กล่าวมาข้างต้น ได้แก่ การตรงต่อเวลาในการทำงาน การกระทำกิจกรรมใดๆ เพื่อสร้างชื่อเสียงแก่สถาบันการศึกษา การรู้จักมารยาท วัฒนธรรม ระเบียบของสังคม และช่วยเหลืองานสังคม (วิจิตร อาวะกุล, 2536) นอกจากนี้ แฮมมิง (Hemming, 1997) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของครูในด้านสังคม เสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูไว้ว่า ครูควรเป็นผู้มีไหวพริบปฏิภาณ มีความรอบคอบ มีความเป็นผู้นำและกล้าหาญ สิ่งเหล่านี้เป็นบุคลิกภาพที่มีส่วนช่วยให้ครูเป็นบุคคลที่มีคุณภาพในสังคม

อาจกล่าวได้ว่า คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องปลูกฝังให้ครูอาจารย์เป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี มีกริยาวาจาสุภาพอ่อนโยน เป็นผู้มีสุขภาพร่างกายและจิตใจดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อครูและผู้เรียน รวมทั้งบุคคลอื่นๆ เป็นคนละเอียดรอบคอบ มีเหตุผล มีความยุติธรรม ขยันอดทน มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน รวมทั้งมีความเมตตากรุณาและความเสียสละ ซึ่งประกอบกันเป็นลักษณะของครูที่ดี สรุปได้ว่า คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะเป็นผู้สื่อสารด้วยภาษาไทยที่ไพเราะและถูกต้อง แต่งกายตามกฎระเบียบ ที่ถูกต้อง ควบคุมอารมณ์ได้ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความกระตือรือร้น ตื่นตัว คิดค้นสิ่งใหม่ๆ

### 2.2.3 คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม

คุณธรรมและจริยธรรมเป็นเครื่องกำหนดความเจริญและความเสื่อมของสังคม สังคมที่เจริญจะมีคนที่ทรงคุณธรรมอยู่มาก และการที่คนจะมีความประพฤติดี ขึ้นอยู่กับการศึกษาอบรม ครู-อาจารย์เป็นผู้ที่มีส่วนช่วยในการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีให้กับผู้เรียน นอกจากครูจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในทางวิชาการแล้ว ครูยังต้องเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม เช่น มีความเมตตา เสียสละ อดทน มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ละอายและเกรงกลัวต่อบาป สิ่งเหล่านี้จะกำกับให้ครูใช้ความรู้ที่มีอยู่ไปในทางที่สร้างสรรค์ (เพิ่มวุฒ บุษผามาตะนัง, 2543)

คุณธรรมเป็นลักษณะความรู้สึกลึกซึ้งทางจิตใจ จริยธรรมเป็นลักษณะการแสดงออกทางร่างกาย การปลูกฝังคุณธรรมในจิตใจของมนุษย์ต้องใช้เวลา และการฝึกอบรมทั้งทางตรงและทางอ้อม การที่ครูจะอบรมสั่งสอนผู้เรียนเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมได้ ครูผู้สอนเองควรจะเป็นผู้ที่แสดงออกถึงการมีคุณธรรมและจริยธรรมด้วย (โรม สุรเสน, 2543) คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรมของครูจำแนกได้ ดังนี้

### 2.2.3.1 คุณธรรมของครู

ท่านพุทธทาสภิกขุ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป. อ้างถึงใน พุทธทาสภิกขุ, 2527) กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง คุณสมบัติฝ่ายดีที่เป็นประโยชน์แก่สันติภาพ โดยรวม คุณธรรมของครู หมายถึง ความสมบูรณ์ด้วยหน้าที่และสิทธิของครู กล่าวคือผู้ที่เป็นครูควรจะต้องมีคุณสมบัติฝ่ายดีอย่างสมบูรณ์ เพื่อทำหน้าที่ให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม

ครูที่มีความรู้เฉพาะทางวิชาการอย่างเดียวยังไม่สามารถเป็นครูที่ดีได้ ครูต้องเป็นผู้มีคุณธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ด้วย (สุวิชัย โกศลยะวัฒน์, 2543) คุณธรรมจึงเป็นคุณสมบัติที่ควรมีอยู่ในตัวครู คุณธรรมที่ครูควรจะมีคือนแนวทางปฏิบัติ (รวีวรรณ ชินะตระกูล และเดือนจิตต์ จิตต์อารี, 2538) ได้แก่

- (1) มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานและสังคม สนใจและเอาใจใส่การเรียนและความประพฤติของผู้เรียน ช่วยเหลือผู้เรียนให้ได้รับความสุข
- (2) มีความยุติธรรม คือ มีความเป็นธรรมต่อผู้เรียน เอาใจใส่ผู้เรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอ ไม่ลำเอียง ตัดสินปัญหาของผู้เรียนด้วยความเป็นธรรม และไม่เลือกที่รักมักที่ชัง
- (3) มีความรับผิดชอบ คือ มุ่งมั่นในผลงาน มีวิธีการที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ วางแผนการใช้เวลาเหมาะสมคุ้มค่า และปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างครบถ้วน
- (4) มีวินัย คือ มีการควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามอย่างถูกต้องตามธรรมเนียมคลองธรรม ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบของหน่วยงาน และทำงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นได้
- (5) มีความขยัน คือ มีความตั้งใจ กระตือรือร้นในการปฏิบัติงานสม่ำเสมอ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคในการทำงาน และพยายามที่จะสอนและแนะนำผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมาย
- (6) มีความอดทน คือ อดทนเมื่อเกิดอุปสรรค สามารถควบคุมอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์
- (7) ประหยัดและอดออม คือ รักษาและใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัดไม่ฟุ่มเฟือยเกินฐานะตน และรู้จักออมทรัพย์เพื่อความมั่นคง
- (8) มีความรักและศรัทธาในอาชีพครู คือ เห็นความสำคัญของอาชีพครู สนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรวิชาชีพ รักษาชื่อเสียงของวิชาชีพ สร้างความเข้าใจอันดีต่อสังคมเกี่ยวกับวิชาชีพครู และเกิดความสำนึกและตระหนักที่จะเป็นครูที่ดี
- (9) ความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิต คือ การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยเปิดโอกาสให้ผู้อื่นแสดงความคิดเห็น ยอมรับและปฏิบัติตามความคิดเห็นที่มีเหตุผล โดยคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก และใช้หลักการและเหตุผลในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา

### 2.2.3.2 จริยธรรมของครู

จริยธรรม คือ ธรรมที่เป็นข้อปฏิบัติที่ถูกต้อง และเป็นการประพฤติที่เป็นธรรม โดยทั่วไป จริยธรรมมักอิงอยู่กับศาสนา เพราะคำสอนของศาสนามีส่วนสร้างระบบจริยธรรมให้สังคม และการศึกษาก็มีส่วนปลูกฝังค่านิยมทางจริยธรรมให้แก่บุคคล การที่ครูจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจ และเปลี่ยนแปลงทัศนคติไปในทางที่ดี ครูควรกระทำตนเป็นตัวอย่างเพื่อสร้างศรัทธาแก่ผู้เรียน (โรม สุรเสน, 2534)

การแสดงออกในสิ่งที่ครูควรประพฤติปฏิบัติ (ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน, 2542 อ้างถึงใน เสนีย์ มีทรัพย์, 2522) ได้แก่ การประพฤติตนดีสม่ำเสมอ ดำรงชีวิตเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ชุมชน ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมในด้านศีลธรรม วัฒนธรรม กิจนิสัย สุชนนิสัย และอุปนิสัย นำผู้เรียนให้พ้นจากทางเสื่อม ไม่ทำโทษผู้เรียนจนเกินกว่าเหตุ สร้างความก้าวหน้าทางอาชีพตามความสามารถของตน เว้นการกระทำผิดเรื่องผู้สาว ไม่ให้ผู้เรียนทำในสิ่งที่เกินความสามารถ หลีกเลี่ยงสิ่งที่ก่อให้เกิดความแตกร้างในหมู่คณะ เช่น ความริษยา และพยายามหลีกเลี่ยงแก่น สอดคล้องกับข้อกำหนดของ (กองการเจ้าหน้าที่ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล, 2543) ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาข้าราชการครูผู้มีความประพฤติเป็นแบบอย่างเพื่อพิจารณาข้าราชการครูดีเด่น และมีข้อเสนอเพิ่มเติม คือ ครูต้องดูแล บำรุงและรักษาทรัพย์สินของตนเองและส่วนรวม โดยใช้วัสดุ อุปกรณ์ของทางราชการอย่างประหยัด ไม่แสวงหาผลประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างจากศิษย์ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ รวมถึงการเป็นผู้รักษาและปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายที่กำหนดไว้ ปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์ และพัฒนาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย โดยการนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน การวิจัย และการใช้ชีวิตประจำวัน (จักรพรรดิ วัฒนา, 2543)

ซีเซอร์ และดีน (Sizer & Dean, 1998) ยังได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ดีไว้ว่า ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความจริงใจและเปิดเผย แสดงออกถึงความจริงใจทั้งต่อหน้าและลับหลัง ไม่เป็นคนโกหกหลอกลวง สอดคล้องกับ (รวีวรรณ ชินะตระกูล และเดือนจิตต์ จิตต์อารี, 2538) ซึ่งเสนอแนะเกี่ยวกับความประพฤติของครูว่า ครูควรประพฤติตนอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริตและปฏิบัติหน้าที่ของตนเองด้วยความเที่ยงธรรม ไม่แสวงหาประโยชน์สำหรับตนเอง ซึ่งรวมถึงการลอกเลียนความคิดของผู้อื่น การระบุชื่อตนเองผู้เดียวในผลงานที่ทำร่วมกันหลายคน การลอบนำผลงานของผู้อื่นมาเสนอเป็นของตนเอง การกระทำเหล่านี้ถือว่าเป็นการแสวงหาผลประโยชน์จากผู้อื่น ผิดจรรยาบรรณและส่งผลให้เกิดความเสื่อมเสียทางวิชาชีพ (สุชาติา ชนะจิตร์, 2536)

คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม เป็นคุณลักษณะส่วนบุคคลที่พึงมี ซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและองค์กร ดังเช่นคุณธรรมของครูผู้สอน เปรียบเสมือนครูเป็นทั้งปราชญ์และผู้ทรงศีล คือ ครูต้องเป็นผู้มีความรู้ดี และถ่ายทอดดี ในฐานะที่เป็นแม่พิมพ์ ครูจึงต้องวางตัวเป็นคนดี มีความประพฤติที่เหมาะสม ฉะนั้นครูควรจะเป็นผู้ที่เปี่ยมด้วยธรรมะ และจริยธรรมเพื่อให้ความเป็นปวงนียบุคคล คงอยู่กับวิชาชีพครูตลอดไป สรุปได้ว่าคุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม หมายถึง คุณลักษณะเป็นผู้มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ อดทน ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีวินัย ประหยัด และอดออม มีความรักในอาชีพครู ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

#### 2.2.4 คุณลักษณะด้านการให้คำปรึกษา

การศึกษาในระดับอุดมศึกษามีความแตกต่างจากการศึกษาในระดับอื่นๆ ฉะนั้นหลักสูตรวิธีการเรียนการสอน บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ อาจทำให้เกิดปัญหาในการปรับตัว อันเป็นอุปสรรคต่อการเรียนและการดำเนินชีวิต ประกอบกับความซับซ้อนของสังคมปัจจุบัน ทำให้ผู้ปกครองไม่ค่อยมีเวลาให้คำปรึกษาแก่นิสิต/นักศึกษา ดังนั้นระบบอาจารย์ที่ปรึกษาจึงมีขึ้นเพื่อให้ นิสิต/นักศึกษามีโอกาสที่จะขอคำแนะนำไม่ว่าจะเป็นเรื่องวิชาการ การปรับตัว บุคลิกภาพและปัญหาส่วนตัว

##### 2.2.4.1 หลักการแนวคิดของครูที่ปรึกษา

ประวัติความเป็นมาของครูที่ปรึกษา ฮอปส์กินส์ (Hopskins, 1929 อ้างถึงใน ธงชัย วงศ์เสนา, 2537) กล่าวไว้ว่า ในสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี ค.ศ. 1640 - 1860 นักการศึกษาได้คำนึงถึงสภาพความเป็นอยู่ระเบียบวินัย และสวัสดิการทั่วไปของนักศึกษาว่า มีความสำคัญเท่ากับสภาพการเรียนการสอนในห้องเรียน จึงได้เริ่มมีการจัดบริการนักเรียนนักศึกษา โดยมีการกำหนดขอบเขตของงานบริการนักเรียน นักศึกษาขึ้น มีการให้คำปรึกษาในโปรแกรม การแนะแนว และรวบรวมข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน นักศึกษา เพื่อสะดวกในการให้การติดต่อบริการเกี่ยวกับปัญหาเล็กน้อยในด้านการศึกษา ช่วยให้นักเรียน นักศึกษาสามารถตัดสินใจแก้ปัญหา ด้วยตนเอง และช่วยเหลือนักศึกษาในด้านการประกอบอาชีพ งานที่ครูที่ปรึกษาได้ปฏิบัติกันมาตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1910 โดยเฉพาะที่มหาวิทยาลัยคาร์ทแบท ได้มีการก่อตั้งกลุ่มครูที่ปรึกษาขึ้น กลุ่มครูที่ปรึกษานี้ ได้ทำหน้าที่ดูแลนักเรียน นักศึกษาในความรับผิดชอบของตนในการดำเนินชีวิตและการศึกษา สนใจและเข้าใจใน

อุดมคติของนักเรียน นักศึกษา โดยที่ครูที่ปรึกษาและนักเรียน ได้มีความสัมพันธ์กันเหมือนกับเป็นเพื่อนสนิท และเป็นที่ยอมรับของนักเรียน นักศึกษาพบปะพูดคุยกันอย่างสม่ำเสมอ

สถาบันการศึกษาหลายแห่ง ได้จัดให้มีการบริการให้คำปรึกษากับนักศึกษาขึ้นอย่างเป็นทางการ แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เพราะสถาบันการศึกษาส่วนใหญ่มีครูทางวิชาการ แต่งานที่ปรึกษาจะต้องอาศัยทางด้านจิตวิทยา จึงไม่สามารถช่วยให้นักศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ครูที่ปรึกษาจะต้องเป็นผู้ที่สนใจให้ความอบอุ่นและเป็นกันเองกับนักศึกษา นอกจากนี้ จะต้องเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับรายละเอียดของหมวดวิชา และแผนการเรียนแต่ละสาขาวิชา จำนวน หน่วยกิตที่นักศึกษาจะต้องเรียนให้ครบ นอกจากนี้ ครูที่ปรึกษายังทำหน้าที่สอน การหาข้อมูล นักศึกษา และการเข้าใจถึงข้อเท็จจริงในความเป็นอยู่ของนักศึกษา ด้านการเงิน สุขภาพ นิติศาสตร์ และทัศนคติของนักศึกษาเป็นอย่างดี ครูที่ปรึกษาไม่ใช่มีหน้าที่แก้ปัญหาโดยให้คำปรึกษาเท่านั้น ต้องช่วยให้นักศึกษา เข้าใจถึงปัญหา ข้อเท็จจริง โดยเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ไม่ใช่การบอกคำตอบในการแก้ปัญหา แต่เป็นการนำพานักศึกษาไปในทิศทางที่เหมาะสม เพื่อให้ นักศึกษาสำเร็จการศึกษาด้วยดี เมื่อสถาบันการศึกษาเห็นว่าการจัดการให้คำแนะนำไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้น ในศตวรรษที่ 19 จึงได้เริ่มเปลี่ยนรูปแบบจากความสัมพันธ์แบบเคร่งครัด ไม่เป็นกันเองกลายมาเป็นให้ความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด และอบอุ่นเป็นกันเองกับนักศึกษา มีการช่วยเหลือแนะนำด้านวิชาการขึ้นอย่างไม่เป็นทางการ

ความหมายของครูที่ปรึกษา ได้มีนักวิชาการให้คำนิยามของ ครูที่ปรึกษาไว้ดังนี้คือ กู๊ด (Good, 1994) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ครูที่ปรึกษาคือครูที่ได้รับมอบหมายให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา ทางด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ และปัญหาส่วนตัว ช่วยดูแลและอนุมัติการลงทะเบียนเรียนวิชาต่าง ๆ

มิลเลอร์ (Mueller, 1961) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ครูที่ปรึกษามีหน้าที่ช่วยเหลือ นิสิตในการวางแผนการเรียน ให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษา

พีฟวี (Peavy, 1995) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการอธิบายให้รายละเอียดเปิดเผย และคลี่คลายให้เกิดความกระจ่างชัด ศึกษาประโยชน์และพัฒนา ส่วนที่จำเป็น รวมทั้งการแปลความหมายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับบุคคล จุดหมายของการให้คำปรึกษา ได้แก่ การช่วยเหลือให้รู้จักวางแผนเกี่ยวกับอาชีพ ซึ่งประกอบด้วย การเตรียมนักศึกษาให้มีทักษะ มีความพร้อมสำหรับการประกอบอาชีพ งานของอาจารย์ที่ปรึกษา ประกอบด้วย การให้คำปรึกษา เป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม ให้ความรู้ในการจัดกิจกรรม ประสานงานกับสถาบันและสถานประกอบการ ประเมินผลงาน และให้ความร่วมมือในการวางแผนการเรียน ช่วยในการตีความหมายของ ประสบการณ์ และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามศักยภาพ

#### 2.2.4.2 บทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา

วิภากรณ์ ภู่วัฒนกุล (2550) กล่าวว่า การให้การปรึกษาเป็นกระบวนการพลวัต และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา ความสำเร็จที่ขึ้นอยู่กับความมุ่งมั่นการพัฒนาทางอาชีพและความร่วมมือของสองฝ่าย อาจารย์ที่ปรึกษาควรแสดงบทบาทดังต่อไปนี้

(1) สนับสนุนผู้เรียนให้สำรวจตนเองด้านความฉลาด ทางอารมณ์ สติปัญญา และส่วนตัว

(2) จัดให้ผู้เรียนเกี่ยวกับข้อมูล กระบวนการและนโยบายการศึกษาและบริการต่างๆ ที่สนับสนุนผู้เรียน

(3) มีส่วนร่วมกับผู้เรียนในกระบวนการเลือกวิชาเรียน ซึ่งเหมาะสมกับความสนใจและความสามารถ

(4) ช่วยเหลือผู้เรียนในการสำรวจวิชาเรียนว่าควรเลือกวิชาใดก่อน-หลังตามลำดับ

(5) ช่วยเหลือผู้เรียนเลือกวิชาเรียนให้เหมาะสมกับสาขาและหลักสูตร

(6) แนะนำผู้เรียนในการประสบความสำเร็จในการศึกษาและประกอบวิชาชีพ

(7) เพิ่มพูนความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการศึกษาของทางมหาวิทยาลัย

(8) กระตุ้นเตือนความรักสถาบันในฐานะศิษย์เก่า

บทบาทของนิสิต/นักศึกษามีส่วนสำคัญที่จะทำให้ระบบการให้คำปรึกษาประสบความสำเร็จ นิสิต/นักศึกษาควรแสดงบทบาท ดังนี้

(1) มีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร

(2) เห็นคุณค่าของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับอาจารย์ที่ปรึกษา

(3) เข้าร่วมพบปะกับอาจารย์ที่ปรึกษาตามเวลาที่กำหนด

(4) แจ้งความต้องการและความคาดหวังในคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

(5) เข้าใจเรื่องการเจริญเติบโตและการพัฒนาตนเอง

(6) เปิดใจกว้างกับคำแนะนำ และเป็นมิตรกับอาจารย์ที่ปรึกษา

(7) มีความมั่นใจในความสามารถของตนเองทั้งการเรียนและอาชีพ

(8) มีความรู้จากการกระตุ้นคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

เกล โซ และเฟรทซ์ (Gelso & Fretz, 1992) ได้กล่าวถึงการให้คำปรึกษาว่ามีบทบาทที่สำคัญ 3 ด้าน ดังนี้

(1) บทบาทด้านการปรับปรุงแก้ไข (Remedial Role) เป็นบทบาทในการช่วยเหลือบุคคลเพื่อแก้ปัญหา ซึ่งอาจจะดำเนินการเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม การสอดแทรกโดยการปรับปรุงแก้ไข อาจทำรวมไปกับการให้คำปรึกษาด้านส่วนตัว สังคม หรือจิตบำบัด จัดให้กับนักศึกษาที่ต้องการความช่วยเหลือ เนื่องจากไม่สามารถแก้ไขสถานการณ์ในชีวิตได้ ซึ่งอาจเป็นปัญหาในเบื้องต้นของบุคลิกภาพหรือปัญหาที่ลึกซึ้งมากขึ้น ซึ่งอาจมีอยู่เป็นครั้งคราวหรือมีอยู่เป็นเวลานาน

(2) บทบาทด้านการป้องกัน (Preventive Role) เป็นบทบาทที่นักจิตวิทยาการให้คำปรึกษาควรทำก่อนบทบาทด้านอื่น เพราะเป็นการกันล่อมไว้ล่วงหน้าก่อนจะเกิดความยุ่งยากขึ้นในอนาคต

(3) บทบาทด้านการศึกษาและพัฒนา (Educative and Developmental Role) เป็นบทบาทที่มีวัตถุประสงค์จะช่วยเหลือบุคคลแต่ละคนในการวางแผน เป็นการช่วยให้บุคคลค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนอีกประการหนึ่ง การจัดชั้นเรียนเพื่อฝึกทักษะต่างๆ ด้านการศึกษาของนักศึกษาในสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์จะช่วยให้เป็นนักศึกษาที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จะมียุทธศาสตร์ที่มากกว่าการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมกรรมการเรียนให้มีประสิทธิภาพในภายหลัง

ลักษณะของการจัดการบริการให้คำปรึกษาจะเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มก็ได้ (Kaforsin, 1985 อ้างถึงใน ศิริลักษณ์ หัวหาญ, 2544) ซึ่งอาจจัดบริการให้คำปรึกษาในด้านต่างๆ ดังนี้

(1) บริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ เป็นบริการที่จะช่วยให้นักศึกษาได้วางแผนเกี่ยวกับอาชีพได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะให้บริการในด้านการวางแผนการดำเนินชีวิต การเลือกสาขาวิชา การให้ข้อมูลด้านอาชีพ และการทดสอบในด้านต่างๆ

(2) บริการให้คำปรึกษาด้านการศึกษา เป็นบริการที่ช่วยให้นักศึกษามีความรู้ในเรื่องการพัฒนาทักษะต่างๆ ด้านการเรียน การสร้างนิสัยที่ดีในการเรียน การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการศึกษาต่อ ตลอดทั้งช่วยแก้ปัญหาด้านการเรียน

(3) บริการให้คำปรึกษาด้านส่วนตัว เป็นบริการที่จะช่วยนักศึกษาที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัว ปัญหาเกี่ยวกับบุคลิกภาพ และปัญหาการอยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วทางสถาบันการศึกษาจะให้ความร่วมมือในกรณีที่ปัญหาไม่ซับซ้อนเกินไป

สรุปได้ว่า คุณลักษณะด้านการให้คำปรึกษา เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งในสภาวะปัจจุบันของสถาบันอุดมศึกษา เพราะการมีอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีคุณภาพก็จะสามารถเพิ่มพูนคุณภาพของผู้เรียนได้ในทุกด้าน ดังนั้นกระบวนการให้คำปรึกษาที่จึงถือเป็นหัวใจสำคัญที่เกิดจากการแนะนำผู้เรียนให้สามารถพัฒนาตนเองได้ และเมื่อผู้เรียนเข้าสู่ระบบกระบวนการให้คำปรึกษาและ



พัฒนาตนเองได้ คือเป็นผู้มีคุณธรรมคู่ความรู้แล้ว ก็จะเกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติต่อไป

#### 2.2.4.3 คุณลักษณะของครูที่ปรึกษา

คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา มีความสัมพันธ์กับการให้บริการของอาจารย์ที่ปรึกษา เป็นอย่างมาก เพราะเมื่อกำหนดให้อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างไร ก็จะต้องจัดหาอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสมได้ตามนั้น และจากบทบาทและความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา ส่งผลให้อาจารย์ที่ปรึกษาควรเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะที่ดี และเหมาะสม เพื่อช่วยให้ปฏิบัติหน้าที่ ดำเนินไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ เพราะการติดต่อของนักเรียนมักจะคำนึงถึงคุณลักษณะของ อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นสำคัญ (ประมวล หมั่นดี, 2542 )

มุลเลอร์ (Mueller, 1961) ได้กล่าวถึง หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาไว้ ดังนี้

- (1) จะต้องสนใจนักศึกษาในความรับผิดชอบ
- (2) ต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถ แนะนำการเลือกวิชาเรียนของนักศึกษา
- (3) ต้องมีความรู้ ความสามารถเพียงพอที่จะช่วยในสิ่งที่นักศึกษาต้องการ
- (4) ให้คำปรึกษาทางวิชาการ ได้เป็นอย่างดี
- (5) ควรได้ศึกษาโปรแกรมการเรียนของนักศึกษาในความรับผิดชอบเพราะ

นักศึกษา ต้องการคำแนะนำที่ดีเกี่ยวกับการเรียนของเขาเอง

ลำเนาวิ ขจรศิลป์ (2530) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดีไว้เป็น แนวทางให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติและพัฒนาตนเอง ดังนี้

- (1) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
- (2) มีความรับผิดชอบที่ดี
- (3) ใจกว้างและรับฟังความคิดเห็นของนิสิต นักศึกษา
- (4) มีความรู้ทันด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง
- (5) มีความจริงใจและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
- (6) มีเหตุผลและมีความสามารถในการแก้ปัญหา
- (7) มีความเมตตากรุณา
- (8) ไวต่อการรับรู้และเข้าใจสิ่งต่างๆ ได้เร็ว
- (9) มีหลักจิตวิทยาในการให้คำปรึกษาและมีจรรยาบรรณ
- (10) มีความประพฤติเหมาะสมและเป็นแบบอย่างที่ดี
- (11) ฐันทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างดี
- (12) มีประสบการณ์ในหน้าที่งานของอาจารย์ที่ปรึกษา

บรรยาย ทิมธรรม (2551) กล่าวถึง คุณลักษณะของครูที่ศึกษาคาดหวังตามทัศนะของนักศึกษา ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบริการ ผลการวิจัยพบว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นคุณลักษณะของครูที่ศึกษาคาดหวังมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านวิชาการ และด้านการบริการตามลำดับ

สมควร ทองฮ้ำ (2545) ศึกษาคุณลักษณะของอาจารย์ที่ศึกษาคาดหวังตามความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้น ปวช. ในโรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค) พบว่า คุณลักษณะของอาจารย์ที่ศึกษาคาดหวังตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านบริการ มีคุณลักษณะตามความต้องการของนักเรียน ทำให้ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ที่ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความสุขในการเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

(1) คุณลักษณะของอาจารย์ที่ศึกษาคาดหวังตามความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียน เทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ด้านวิชาการมีค่าเฉลี่ย มากที่สุดรองลงมา ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านบริการมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

(2) คุณลักษณะของอาจารย์ที่ศึกษาคาดหวังตามความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียน เทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค)ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง โดยรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน และ เมื่อพิจารณาคุณลักษณะของอาจารย์ที่ศึกษาคาดหวังจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าด้านวิชาการ และด้านมนุษยสัมพันธ์ เพศชายกับเพศหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านบริการแตกต่างกัน

(3) คุณลักษณะของอาจารย์ที่ศึกษาคาดหวังตามความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค) ระหว่างนักเรียนผลการเรียน 0-2.00 กับนักเรียนระดับผลการเรียน 2.01 ขึ้นไป พบว่า แตกต่างกันทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านการบริการ

(4) คุณลักษณะของอาจารย์ที่ศึกษาคาดหวังตามความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียน เทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค) ระหว่างชั้นปีที่ 1 ปี ที่ 2 ปี ที่ 3 พบว่า แตกต่างกันทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านวิชาการ

นั่นคือ คุณลักษณะด้านการให้คำปรึกษา หมายถึง คุณลักษณะเป็นผู้มีความรู้กว้างขวางและทันเหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง มีหลักจิตวิทยาในการให้การปรึกษา และมีจรรยาบรรณของครูที่ปรึกษาให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในการเรียน รักษาข้อมูล

ต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษาในความดูแลให้เป็นความลับ ช่วยนักศึกษาให้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เช่น ด้านสังคม และบุคลิกภาพ

## 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

### 2.3.1 งานวิจัยภายในประเทศ

ศุคนธา ทองบริสุทธิ์ (2553) ศึกษาเรื่องคุณลักษณะคาดหวังของอาจารย์ในความคิดเห็นของนิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใน 4 ด้านคือ ด้านความสามารถในการสอนด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการให้คำปรึกษาจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยนิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1 - 6 ปีการศึกษา 2552 รวมจำนวนนิสิตทั้งสิ้น 402 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 53 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการทดสอบทีและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวผลของการวิจัยพบว่า 1) นิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เห็นว่าอาจารย์มีคุณลักษณะคาดหวังของอาจารย์ในแต่ละด้านและโดยรวมมากที่สุด 2) นิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชายและหญิงมีทัศนคติต่อคุณลักษณะคาดหวังของอาจารย์ในแต่ละด้านและโดยรวมไม่แตกต่างกัน 3) นิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ศึกษาอยู่ในระดับต่างกันมีทัศนคติต่อคุณลักษณะคาดหวังของอาจารย์โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านิสิตที่ศึกษาอยู่ในระดับต่างกันมีทัศนคติต่อคุณลักษณะคาดหวังของอาจารย์ด้านความสามารถในการสอนและด้านคุณธรรมและจริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง 4) นิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีทัศนคติต่อคุณลักษณะคาดหวังของอาจารย์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีทัศนคติต่อคุณลักษณะคาดหวังของอาจารย์ด้านบุคลิกภาพ และด้านการให้คำปรึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ทัศนีย์นารถ ลีมสุทธิวันภูมิ (2555) ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะพึงประสงค์ของครูตามความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็น และจัดอันดับความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ที่มีต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูโดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านทักษะและเทคนิคการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำและด้านคุณธรรมของครู และ 2) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มีเพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างสุ่มที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาคณะบัญชีชั้นปีที่ 1 – 4 หลักสูตรปกติ ภาควิชาการศึกษาศาสตร์ ปีการศึกษา 2554 จำนวน 300 คนและอาจารย์ 18 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราประเมินค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงรายด้านระหว่าง 0.83 ถึง 1.00 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเบื้องต้น การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยสถิติที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยที่สำคัญพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูของนักศึกษาและอาจารย์ คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการจัดอันดับคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูตามความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์รายด้าน 5 อันดับแรกเรียงจากมากไปน้อยคือ ด้านคุณธรรมของครู ด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำด้านวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านทักษะและเทคนิคการสอนซึ่งมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่า 4.00 และ 2) ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มีเพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน พบว่ามีความแตกต่างกัน ระหว่างกลุ่มนักศึกษา ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน โดยนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูโดยรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

เบญจมาศ พัฒนชีวะพูล (2563) ศึกษาเรื่องคุณลักษณะของครูคาดหวังตามความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนวัดคลองขวาง (จรรยาชนม์ราษฎร์บำรุง) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะของครูคาดหวังตามความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนวัดคลองขวาง (จรรยาชนม์ราษฎร์บำรุง) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูคาดหวังตามความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนวัดคลองขวาง (จรรยาชนม์ราษฎร์บำรุง) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนวัดคลองขวาง (จรรยาชนม์ราษฎร์บำรุง) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรีเขต 2 จำนวน 140 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น

ภูมิ โดยใช้ระดับชั้นเรียนเป็นขั้นในการสุ่มและใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของครุคาคหวังตาม ความคิดเห็น ของนักเรียนโรงเรียนวัดคลอง (เจริญชนม์ราษฎร์บำรุง) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ และด้านวิชาการ ตามลำดับ

พจนมาลย์ สกตเกียรติ (2561) ศึกษาคุณลักษณะของครุคาคหวังตามทัศนะของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะของครุคาคหวังทั้ง 5 ด้าน ตามทัศนะของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และ 2) เพื่อจัดลำดับคุณลักษณะของครุคาคหวัง ในแต่ละด้านทั้ง 5 ด้าน ตามทัศนะของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตจำนวน 25 คน ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา จริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครูเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของครุคาคหวังแบบแผนการทดลองเป็นแบบ Survey การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติคือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากผลการศึกษาพบว่าคุณลักษณะของครุคาคหวังตามทัศนะของนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือด้านมนุษยสัมพันธ์ ( $x = 2.71, S.D. = 0.26$ ) ด้านการสอน ( $x = 2.56, S.D. = 0.20$ ) และด้านคุณธรรมและความประพฤติ ( $x = 2.53, S.D. = 0.28$ ) ระดับปานกลาง 2 ด้าน สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการอบรมและด้านการปกครอง ( $x = 2.45, S.D. = 0.23$ ) และด้านบุคลิกภาพ ( $x = 2.36, S.D. = 0.15$ )

วัลดี นวลหอม และคณะ (2563) คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาครุศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ” ของ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 112 ตัวอย่าง โดยแบ่งเป็น

- 1) นักศึกษาวิชาสังคมศึกษาจำนวน 90 คน
- 2) นายจ้างหรือผู้ใช้งานบัณฑิต 10 คน

3) ผู้ผลิตบัณฑิต 9 คน

4) นักวิชาการ 3 คน

พบว่าในความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาวิชาสังคมศึกษาเห็นว่าคุณลักษณะที่อยู่ในระดับที่สูงที่สุดคือ การเป็นครูที่มีคุณธรรมและจริยธรรม กลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญ ผู้ใช้งานบัณฑิต และผู้บริหารมหาวิทยาลัยมีความเห็นว่า มาตรฐานวิชาชีพ ความรู้ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ในวิชาชีพ การปฏิบัติตนอย่างเป็นมืออาชีพเป็น ลักษณะที่ต้องการของบัณฑิตหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต โดยความเห็นของกลุ่มตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตได้รับการออกแบบมุ่งเน้นที่จะผลิตบัณฑิตที่เป็นที่ต้องการของตลาด โดยมุ่งเน้นการสร้างบัณฑิตที่เป็นคนดีมีคุณธรรม มีจิตวิญญาณในการเป็นครู ยึดมั่นในจริยธรรมวิชาชีพ

นางคราญ สุขเวชวรภิข (2563) ศึกษาเรื่อง "คุณลักษณะคาดหวังของครูประถมวัยในศตวรรษที่ 21" พบแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะคาดหวัง 3 ประการคือ

1) การพัฒนาและส่งเสริมบุคลากรครูผู้สอนด้านการฝึกอบรมเพื่อที่จะเพิ่มทักษะการปฏิบัติการมีการประยุกต์ใช้สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการสอน ให้เหมาะสมกับวัย และพัฒนาการของผู้เรียน

2) ควรส่งเสริมให้สถาบันการศึกษามีการพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ โดยรูปแบบการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้น ผู้สอนควรที่จะคำนึงและพัฒนาระบบการเรียนรู้รูปแบบใหม่เสมอ ทำให้ผู้เรียนได้มีพัฒนาการในหลายๆ ด้านพร้อมกัน ควรให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการปฏิสัมพันธ์กับสื่อการสอน แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้เข้ากับวิถีชีวิตของผู้เรียน เป็นการส่งเสริมพัฒนาการความคิดของผู้เรียน และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนมีพัฒนาการได้อย่างเหมาะสมกับวัย

3) กระทรวงศึกษาธิการควรที่จะส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ให้ตรงกับคุณลักษณะคาดหวังในด้านบุคลิกภาพ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน โดยผู้เรียนในกรณีศึกษาเป็นผู้เรียนในระดับประถมวัย เป็นช่วงเวลาแห่งการพัฒนาทักษะทางสังคมให้มีพัฒนาการการเรียนรู้ที่เหมาะสม และยังเป็นการสร้างเชื่อมั่นของผู้ปกครองที่มีต่อครู ผู้ที่พื้นฐานผู้เรียนให้ต่อยอดในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นและการเรียนรู้ตลอดชีวิตในยุคศตวรรษที่ 21 โดยในกรณีศึกษาของนางคราญ สุขเวชวรภิข ผู้วิจัยเห็นว่าคุณลักษณะคาดหวังของครูประถมวัยในศตวรรษที่ 21" แบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลักๆ ได้แก่ ปัจจัยภายนอก เป็นการพัฒนาจากระบบการศึกษา ไม่ว่าจะเป็น สมรรถนะในการปฏิบัติงาน การจัดการเรียนรู้ และ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม เป็นปัจจัยที่ต้องใช้ระบบการศึกษา ทั้ง โรงเรียน และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

ในการพัฒนาปัจจัยเหล่านี้ และปัจจัยภายในที่เกิดจากการพัฒนาตนเองของผู้สอน รวมถึงบุคลิกในการสอน ได้แก่ ในเรื่องมนุษยสัมพันธ์ คุณธรรมและจริยธรรม บุคลิกภาพ และความรู้ เป็นต้น เหล่านี้จะเป็นการสร้างผู้สอนที่เหมาะสมสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างสมบูรณ์

### 2.3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ไซมอนด์ (Symonds, 1955) ได้ศึกษาถึงคุณลักษณะ ของครูที่ดี โดย สอบถามความคิดเห็น จากนักเรียนระดับไฮสคูลระดับ 7 8 และระดับ 9 จำนวน 453 คน พบว่าคุณลักษณะของครูที่ดีและไม่ดีในสายตาของนักเรียน มีความแตกต่างกัน 3 ลักษณะ คือ

1) ครูที่ดีต้องมีลักษณะอบอุ่น เป็นกันเอง มีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน ครูควรจะ เข้าใจปัญหาทางอารมณ์และความต้องการของนักเรียน พร้อมทั้งยอมรับในความแตกต่างระหว่าง บุคคล ครูจะต้องอดทนต่อความผิดพลาดของนักเรียน มีความเห็นใจและให้กำลังใจแก่นักเรียน กระตุ้นให้รู้จักตัดสินใจรู้จักการทำงานด้วยตนเองพฤติกรรมของครูต้องคงเส้นคงวาอยู่เสมอ ส่วน คุณลักษณะที่ไม่ดีของครูนั้นจะไม่มีความรักความสนใจ ไม่จดจำชื่อนักเรียนในห้องเรียน มักจะ คอย จับผิดนักเรียนอยู่เสมอ ไม่เคารพในความเป็นตัวตนของนักเรียน และไม่ใกล้ชิดกับนักเรียน

2) ครูที่ดีต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถควบคุมนักเรียนให้อยู่ในระเบียบ วินัยเป็นมิตรกับนักเรียน และมีอารมณ์ร่วมกับนักเรียน ส่วนครูที่ไม่ดีนั้นจะแสดงลักษณะที่อ่อนแอ ควบคุมอารมณ์ตนเอง ไม่ได้ดูแลและลงโทษนักเรียนอย่างไรเหตุผล ครูบางคนรู้สึกกังวลว่านักเรียน จะไม่เคารพ ครูบางคนเคร่งเครียดเกินไป บางคนชอบใช้อำนาจข่มขู่นักเรียน ซึ่งลักษณะดังกล่าว นี้ เป็นลักษณะของครูที่นักเรียนไม่พึงประสงค์

3) ครูที่ดีสามารถอธิบายบทเรียนให้นักเรียนเข้าใจได้เป็นอย่างดี สอนอย่างเต็ม ความสามารถรู้จักใช้สื่อการสอนที่กระตุ้นความสนใจ และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการ เรียน การสอน ในทางตรงข้าม ครูที่มีลักษณะไม่พึงประสงค์ของนักเรียนจะมีลักษณะที่สร้างความ เบื่อหน่ายในการเรียนการสอน ไม่สามารถอธิบายบทเรียนให้นักเรียนเข้าใจได้ และยังจะทำให้ นักเรียนเกิดความสับสนในบทเรียนเพิ่มขึ้นด้วย

ไรอันส์ (Ryans, 1970) ได้ศึกษาค้นคว้าถึงลักษณะของครูที่ดี จากการวิเคราะห์ องค์ประกอบพบว่าครูที่ดีมีองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ

- 1) ด้านพฤติกรรมในชั้นเรียน
- 2) ด้านทัศนคติ

- 3) ด้านทักษะต่อการศึกษา ถือผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- 4) ด้านความสามารถในการใช้ภาษาและมีการสื่อสารที่ดี
- 5) ด้านความมั่นคงทางอารมณ์มีอารมณ์สม่ำเสมอปรับตัวได้ดี

ฮัตสัน (Hudson, 2006) ศึกษาเรื่องคุณลักษณะที่พึงปรารถนาของครูโดยผลที่ระบุไว้ใน การศึกษาแสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะของครูผู้สอนที่ดีเป็นดังนี้

- 1) ความยืดหยุ่น
- 2) ใฝ่ที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ
- 3) มีความกระตือรือร้น
- 4) มีความรอบคอบ
- 5) มีความรับผิดชอบ
- 6) ความมุ่งมั่น
- 7) มีบุคลิกสง่างาม

โดย คุณลักษณะ 7 ประการนี้จากการศึกษาของ Hudson มีแนวทางปฏิบัติคือการวางแผน การเตรียมการสอนอยู่เสมอ มีการจัดการกลยุทธ์รูปแบบสำหรับการสอนที่น่าสนใจ การจัดการ พฤติกรรม ทักษะการตั้งคำถาม การสร้างความแตกต่าง การประเมินการสอน การเรียนรู้นโยบาย และทักษะการสังเกต

วิทตี้ (Witty, 1974) ได้วิเคราะห์ลักษณะของครูที่ดีจากจดหมาย ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน 12,000 ฉบับ มีความเห็นว่า ครูควรมี ลักษณะที่สำคัญ 12 ประการ คือ

- 1) มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพไทย
- 2) มีความกรุณาและสนใจ ผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- 3) มีความอดทน
- 4) มีความสนใจอย่างกว้างขวาง
- 5) ลักษณะทางทาคี
- 6) ยุติธรรม ไม่แบ่งพรรคแบ่งพวก
- 7) มีอารมณ์ขัน
- 8) มีความประพฤติคงเส้นคงวา
- 9) สนใจปัญหาของผู้เรียน



- 10) รู้จักยืดหยุ่น
- 11) รู้จักยอมรับและยกย่อง
- 12) มีวิธีแปลกใหม่มาสอนเสมอ

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่าคุณลักษณะของผู้สอน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะทำให้เกิดการพัฒนาศัภยภาพผู้เรียนมีหลากหลายด้าน แต่ผู้วิจัยได้มีความสนใจในคุณลักษณะของผู้สอน 4 ด้านดังนี้ 1) ความสามารถในการสอน 2) ด้านบุคลิกภาพ 3) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และ 4) ด้านการให้คำปรึกษา ที่จะนำมาเป็นข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้



## บทที่ 3

### ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะคาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยมีหัวข้อดังนี้

- 3.1 ระเบียบวิธีวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย
- 3.8 การรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน

ซึ่งแต่ละหัวข้อประกอบด้วยรายละเอียดการดำเนินการแต่ละขั้นตอน ดังนี้

#### 3.1 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีการเก็บรวบรวมโดยใช้แบบสอบถามคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอนในศตวรรษที่ 21 สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือนกรมกิจการพลเรือนทหารบก

#### 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยประกอบด้วย 3 กลุ่ม ดังนี้

3.2.1 กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารสังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ได้แก่ รองผู้บัญชาการโรงเรียน/ผู้อำนวยการกองการศึกษา/อาจารย์หัวหน้าแผนกวิชา ซึ่งทั้งหมดต้องเคยทำการสอนใน โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก

3.2.2 กลุ่มที่ 2 ครู/อาจารย์สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก

3.2.3 กลุ่มที่ 3 นักเรียนหลักสูตรประชาสัมพันธ์ประจำปีการศึกษา 2565 ใน โรงเรียนกิจการพลเรือนกรมกิจการพลเรือนทหารบก

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มเป้าหมาย (Target Group)

### 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก มี 3 ตอน

3.3.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีรายละเอียดดังนี้ 1) เพศ 2) ระยะเวลาในการสอน โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก 3) วุฒิการศึกษาสูงสุด และ 4) สถานภาพปัจจุบัน

3.3.2 ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะแบบสำรวจเป็นข้อความทางบวก แบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Ration Scales) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อย่อย จำแนกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านความสามารถในการสอน จำนวน 5 ข้อย่อย ด้านบุคลิกภาพ จำนวน 5 ข้อย่อย ด้านคุณธรรมและจริยธรรม จำนวน 5 ข้อย่อย ด้านการให้คำปรึกษา จำนวน 5 ข้อย่อย

3.3.3 ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณลักษณะคาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก

### 3.4 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในงานวิจัย

การสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก มีขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาดังนี้

3.4.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักการ ทฤษฎี รูปแบบ ขั้นตอนและวิธีการสร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวกับคุณลักษณะคาดหวังของผู้สอน จากตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.4.2 กำหนดคุณลักษณะและประเด็นที่จะประเมินให้ชัดเจน สร้างแบบสอบถามคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการ พลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบกให้ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการวัด แบ่งเป็น 2 ตอน มี 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังนี้ เพศ ระยะเวลาในการสอนโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก วุฒิการศึกษาสูงสุดและสถานภาพปัจจุบัน ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอนของครูผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะแบบสำรวจเป็นข้อความทางบวก แบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Ration Scales) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อย่อย จำแนกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านความสามารถในการสอน จำนวน 5 ข้อย่อย ด้านบุคลิกภาพ จำนวน 5 ข้อย่อย ด้านคุณธรรมและจริยธรรม จำนวน 5 ข้อย่อย ด้านการให้คำปรึกษา จำนวน 5 ข้อย่อย ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณลักษณะคาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก

3.4.3 กำหนดค่าระดับคะแนนคิดเห็นในตอนี่ 2 ที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Ration Scales) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยเป็นข้อความทางบวก จำนวน 20 ข้อย่อย จำแนกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านความสามารถในการสอน จำนวน 5 ข้อย่อย ด้านบุคลิกภาพ จำนวน 5 ข้อย่อย ด้านคุณธรรมและจริยธรรม จำนวน 5 ข้อย่อยด้านการให้คำปรึกษา จำนวน 5 ข้อย่อย กำหนดเกณฑ์การประเมินคุณภาพให้สอดคล้องกับรายการประเมินและเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (ยุทธ ไกยวรรณ, 2550)

เกณฑ์การประเมินการให้คะแนนความคิดเห็นคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการ พลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก โดยกำหนด 5 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง เป็นจริง/คาดหวังมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง เป็นจริง/คาดหวังมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง เป็นจริง/คาดหวังปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง เป็นจริง/คาดหวังน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง เป็นจริง/คาดหวังน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ที่เป็นจริง/คาดหวังมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ที่เป็นจริง/คาดหวังมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ที่เป็นจริง/คาดหวังปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ที่เป็นจริง/คาดหวังน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ที่เป็นจริง/คาดหวังน้อยที่สุด

3.4.4 นำแบบสอบถามคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียน  
กิจการพลเรือนกรมกิจการพลเรือนทหารบก ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ  
จำนวน 3 คน ตรวจสอบค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC :  
Index of Item Objective Congruence) โดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่ารายการนั้นสอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องการวัด

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่ารายการนั้นสอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องการวัด

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่ารายการนั้นไม่สอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องการวัด

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร กำหนดเกณฑ์  
ประสิทธิภาพของแบบสอบถามดังนี้

1) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 -1.00 นำไปใช้ได้

2) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง ก่อนนำไปใช้

3.4.5 นำผลการตรวจสอบค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือ  
เนื้อหาความตรงของเนื้อหา (IOC) ของแต่ละข้อมาพิจารณา ในข้อใดที่มีผลน้อยกว่า 0.5 จะมีการ  
ปรับปรุง หรือปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและให้อาจารย์ที่ปรึกษาดูตรวจสอบซ้ำอีก  
ครั้งหนึ่ง

3.4.6 นำแบบสอบถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ไปทดลอง (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าอบรม หลักสูตรนายทหารปฏิบัติการจิตวิทยาที่สมัครใจจำนวน 12 คน ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สามารถนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้

### 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.5.1 อธิบาย ชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างได้รับทราบข้อมูล ว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่เกี่ยวข้อง มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงกับคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก จึงขอความกรุณาให้พิจารณาตอบตามความรู้สึกให้มากที่สุด โดยข้อมูลและคำตอบทั้งหมดจะถูกปกปิดเป็นความลับ และจะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ผลการศึกษารุ่นนี้โดยออกมาเป็นภาพรวมของการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบหรือหน่วยงานของผู้ตอบ เนื่องจากไม่สามารถนำมาสืบค้นเจาะจงหาผู้ตอบได้ ผู้ตอบมีสิทธิ์ที่จะไม่ตอบคำถามข้อใดข้อหนึ่ง หากไม่สบายใจหรืออึดอัดที่จะตอบคำถามนั้น หรือไม่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเลย ก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อการทำงานใดๆ และผู้ตอบมีสิทธิ์ที่จะไม่เข้าร่วมการวิจัยก็ได้โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล

#### 3.5.2 วิธีเก็บข้อมูล

- 1) กลุ่มตัวอย่างที่ 1 แจกชุดแบบสอบถาม
- 2) กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ให้ทำแบบสอบถามผ่าน Google Form Online
- 3) กลุ่มตัวอย่างที่ 3 ให้ทำแบบสอบถามผ่าน Google Form Online

3.5.3 รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

### 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำผลการสำรวจจากแบบสอบถามคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ไปวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.6.1 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาจัดอันดับ

3.6.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างและ โดยภาพรวม โดยใช้การทดสอบแบบ Paired t-Test

### 3.7 สถิติที่ใช้การวิจัย

3.7.1 การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นที่ต้องการประเมิน (IOC)

3.7.2 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ใช้วัดค่ากลางของข้อมูลเชิงปริมาณ

3.7.3 ความแปรปรวน เป็นการวัดการกระจายของข้อมูลชุดนั้น

3.7.4 สถิติที่ใช้เปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบกโดยใช้การทดสอบที่แบบ Dependent Sample t-test

3.7.5 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณลักษณะคาดหวัง ของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก

### 3.8 การรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน

การวิจัย คุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ผ่านการพิจารณาเห็นชอบตามมาตรฐานการดำเนินงานของ คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน สำนักงานจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยรังสิต โดยเอกสารรับรองเลขที่ DPE.No.RSU-ERB2022.077.0704





## บทที่ 4

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก โดยทำการวิจัยกับกลุ่มเป้าหมาย 3 กลุ่มคือ 1. กลุ่มผู้บริหาร จำนวน 7 คน 2. กลุ่มครูอาจารย์ จำนวน 13 คน และ 3. กลุ่มผู้อบรม จำนวน 44 คน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อจัดอันดับคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

4.1 ผลการจัดอันดับศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก

4.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก

4.3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมคุณลักษณะคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก

#### 4.1 ผลการจัดอันดับศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก

ผู้ทำวิจัยนำข้อมูลมาจากแบบสอบถาม คุณลักษณะคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก มาจัดอันดับ คุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	ผู้บริหาร (7)		อาจารย์ / ครู (12)		ผู้เข้ารับการอบรม (44)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ						
ชาย	2	28.57	4	33.33	31	70.45
หญิง	5	71.42	9	75.00	13	29.54
วุฒิการศึกษาสูงสุด						
ปริญญาตรี	3	0.21	8	0.96	35	79.54
ปริญญาโท	3	0.21	4	0.48	9	20.45
ปริญญาเอก	1	0.07				
ระยะเวลาในการสอน โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก						
น้อยกว่า 5 ปี	2	0.14	9	1.08	-	-
5 - 10 ปี	2	0.14	2	0.24	-	-
11 - 15 ปี	-	-	1	0.12	-	-
16 - 20 ปี	2	0.14	-	-	-	-
21 - 25 ปี	1	0.07	-	-	-	-
26 - 30 ปี						
มากกว่า 30 ปี						

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 57.81 เป็นเพศหญิง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 42.18 วุฒิการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 71.87 ปริญญาโท จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 25 และปริญญาเอก 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.56

เมื่อจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มผู้บริหาร พบว่าระยะเวลาในการสอนในโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.14 รองลงมา 5 – 10 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.14 ระยะเวลา 16 – 20 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.14 และ 21 – 25 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.07

เมื่อจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มครู/อาจารย์ พบว่าระยะเวลาในการสอนในโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 1.08 รองลงมา 5 – 10 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.24 และระยะเวลาสอน 11 – 15 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.12

ตารางที่ 4.2 คุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวัง โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบกของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้บริหาร

รายการ	ที่เป็นจริง			คาดหวัง		
	ค่าเฉลี่ย	SD	แปลความหมาย	ค่าเฉลี่ย	SD	แปลความหมาย
1. ด้านความสามารถในการสอน						
1.1 มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน	4.43	0.54	มาก	5.00	0	มากที่สุด
1.2 มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.43	0.54	มาก	4.86	0.38	มากที่สุด
1.3 จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ให้คิดเป็น คิดชอบ ทำได้ ทำเป็น	4.57	0.54	มากที่สุด	4.86	0.38	มากที่สุด
1.4 มีการวางแผนการสอน จัดกิจกรรม และใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน	4.57	0.54	มากที่สุด	5.00	0	มากที่สุด
1.5 มีทักษะและเทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	4.29	0.76	มาก	5.00	0	มากที่สุด
2. ด้านบุคลิกภาพ						
2.1 สื่อสารด้วยภาษาไทยที่ไพเราะและถูกต้อง	4.14	0.69	มาก	5.00	0	มากที่สุด
2.2 แต่งกายตามกฎระเบียบ ที่ถูกต้อง	4.43	0.54	มาก	5.00	0	มากที่สุด
2.3 ควบคุมอารมณ์ได้ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน	4.29	0.76	มาก	5.00	0	มากที่สุด
2.4 ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ดี	4.57	0.54	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
2.5 มีความกระตือรือร้น ตื่นตัว คิดค้นสิ่งใหม่ๆ	4.29	0.49	มาก	4.86	0.38	มากที่สุด

ตารางที่ 4.2 คุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวัง โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือน  
ทหารบกของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้บริหาร (ต่อ)

รายการ	ที่เป็นจริง			คาดหวัง		
	ค่าเฉลี่ย	SD	แปล ความหมาย	ค่าเฉลี่ย	SD	แปล ความหมาย
3.ด้านคุณธรรมและจริยธรรม						
3.1 มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ อดทน	4.14	0.38	มาก	4.57	0.54	มากที่สุด
3.2 ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์	4.00	0	มาก	4.57	0.54	มากที่สุด
3.3 มีวินัย ประหยัด และ อดออม	4.43	0.54	มาก	5.00	0	มากที่สุด
3.4 มีความรักในอาชีพครู	4.14	0.69	มาก	5.00	0	มากที่สุด
3.5 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	4.29	0.49	มาก	5.00	0	มากที่สุด
4.ด้านการให้คำปรึกษา						
4.1 มีความรู้กว้างขวางและทันเหตุการณ์ ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง	4.57	0.54	มากที่สุด	4.86	0.38	มากที่สุด
4.2 มีหลักจิตวิทยาในการให้การปรึกษา และมีจรรยาบรรณของครูที่ปรึกษา	4.57	0.54	มากที่สุด	4.86	0.38	มากที่สุด
4.3 ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการเรียน	4.14	0.38	มาก	4.71	0.49	มากที่สุด
4.4 รักษาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว ของนักศึกษาในความดูแลให้เป็นความลับ	4.29	0.49	มาก	5.00	0	มากที่สุด
4.5 ช่วยนักศึกษาให้พัฒนาตนเองในด้าน ต่างๆ เช่น ด้านสังคม และบุคลิกภาพ	4.43	0.54	มาก	4.86	0.38	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 พบว่าคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียน  
กิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้บริหาร อยู่ใน  
ระดับมากถึงมากที่สุด

ตารางที่ 4.3 อันดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียน  
กิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มตัวอย่างกลุ่ม  
ผู้บริหาร

รายการ	ที่เป็นจริง			คาดหวัง		
	ค่าเฉลี่ย	SD	ลำดับ	ค่าเฉลี่ย	SD	ลำดับ
1. ด้านความสามารถในการสอน						
1.1 มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน	4.43	0.54	2	5.00	0	1
1.2 มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.43	0.54	2	4.86	0.38	2
1.3 จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ให้คิดเป็น คิดชอบ ทำได้ ทำเป็น	4.57	0.54	1	4.86	0.38	2
1.4 มีการวางแผนการสอน จัดกิจกรรมและใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน	4.57	0.54	1	5.00	0	1
1.5 มีทักษะและเทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	4.29	0.76	3	5.00	0	1
2. ด้านบุคลิกภาพ						
2.1 สื่อสารด้วยภาษาไทยที่ไพเราะและถูกต้อง	4.14	0.69	5	5.00	0	1
2.2 แต่งกายตามกฎระเบียบ ที่ถูกต้อง	4.43	0.54	2	5.00	0	1
2.3 ควบคุมอารมณ์ได้ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน	4.29	0.76	3	5.00	0	1
2.4 ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ดี	4.57	0.54	1	4.71	0.49	3
2.5 มีความกระตือรือร้น ตื่นตัว คิดค้นสิ่งใหม่ๆ	4.29	0.49	4	4.86	0.38	2
3. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม						
3.1 มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ อดทน	4.14	0.38	4	4.57	0.54	2
3.2 ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	4	0	5	4.57	0.54	2
3.3 มีวินัย ประหยัด และ อดออม	4.43	0.54	1	5.00	0	1
3.4 มีความรักในอาชีพครู	4.14	0.69	3	5.00	0	1
3.5 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	4.29	0.49	2	5.00	0	1
4. ด้านการให้คำปรึกษา						
4.1 มีความรู้กว้างขวางและทันเหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง	4.57	0.54	1	4.86	0.38	2
4.2 มีหลักจิตวิทยาในการให้การปรึกษาและมีจรรยาบรรณของครูที่ปรึกษา	4.57	0.54	1	4.86	0.38	2
4.3 ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในการเรียน	4.14	0.38	4	4.71	0.49	3
4.4 รักษาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษาในความดูแลให้เป็นความลับ	4.29	0.49	3	5.00	0	1
4.5 ช่วยนักศึกษาให้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เช่น ด้านสังคม และบุคลิกภาพ	4.43	0.54	2	4.86	0.38	2

จากตารางที่ 4.3 พบว่าคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียน  
กิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้บริหาร

ด้านความสามารถในการสอน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ จัดให้ผู้เรียนได้  
ฝึกปฏิบัติจริง ให้คิดเป็น คิดชอบ ทำได้ ทำเป็น วางแผนการสอน จัดกิจกรรมและใช้สื่อที่เหมาะสม  
กับผู้เรียน มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น  
สำคัญ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีทักษะและเทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

ด้านบุคลิกภาพ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษย  
สัมพันธ์ดี แต่งกายตามกฎระเบียบ ที่ถูกต้อง ควบคุมอารมณ์ได้ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน  
มีความกระตือรือร้น ตื่นตัว คิดค้นสิ่งใหม่ๆ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สื่อสารด้วยภาษาไทยที่  
ไพเราะและถูกต้อง

ด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ มีวินัย ประหยัด  
และ อุดมปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความรัก ในอาชีพครู มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต  
เสียสละ อดทน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์  
ด้านการให้คำปรึกษา เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ มีความรู้กว้างขวางและทัน  
เหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง มีหลักจิตวิทยาในการให้การปรึกษาและมีจรรยาบรรณ  
ของครูที่ปรึกษารักษาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษาในความดูแลให้เป็นความลับ  
และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการเรียนในส่วนของคุณ  
ลักษณะของครูคาดหวัง ในทัศนะของกลุ่มผู้บริหาร โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือน  
ทหารบก ปรากฏว่าด้านความสามารถในการสอน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย มีความรู้  
และความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน มีการวางแผนการสอน จัดกิจกรรมและใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน  
มีทักษะและเทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ให้คิดเป็น คิด  
ชอบ ทำได้ ทำเป็น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ด้านบุคลิกภาพ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ สื่อสารด้วยภาษาไทยที่ไพเราะ  
และถูกต้อง แต่งกายตามกฎระเบียบ ที่ถูกต้อง ควบคุมอารมณ์ได้ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของ  
ผู้เรียน มีความกระตือรือร้น ตื่นตัว คิดค้นสิ่งใหม่ๆ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ยิ้มแย้มแจ่มใส มี  
มนุษยสัมพันธ์ดี

ด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ มีวินัย ประหยัด และ อุดมปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความรักในอาชีพครู มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ อดทน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

ด้านการให้คำปรึกษา เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ รักษาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษาในความดูแลให้เป็นความลับ มีความรู้กว้างขวางและทันเหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง มีหลักจิตวิทยาในการให้การปรึกษาและมีจรรยาบรรณของครูที่ปรึกษา ช่วยนักศึกษาให้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เช่น ด้านสังคม และบุคลิกภาพ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในการเรียน

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวัง ของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มครู/อาจารย์

รายการ	ที่เป็นจริง			คาดหวัง		
	ค่าเฉลี่ย	SD	แปลความหมาย	ค่าเฉลี่ย	SD	แปลความหมาย
1.ด้านความสามารถในการสอน						
1.1 มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน	4.17	0.72	มาก	4.83	0.39	มากที่สุด
1.2 มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.17	0.94	มาก	4.91	0.29	มากที่สุด
1.3 จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ให้คิดเป็น คิดชอบ ทำได้ ทำเป็น	4.25	0.87	มาก	4.83	0.39	มากที่สุด
1.4 มีการวางแผนการสอน จัดกิจกรรมและใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน	4.17	0.58	มาก	4.75	0.45	มากที่สุด
1.5 มีทักษะและเทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	4.25	0.75	มาก	4.92	0.29	มากที่สุด
2.ด้านบุคลิกภาพ						
2.1 สื่อสารด้วยภาษาไทยที่ไพเราะและถูกต้อง	4.08	0.79	มาก	5.00	0	มากที่สุด
2.2 แต่งกายตามกฎระเบียบที่ถูกต้อง	4.85	0.67	มาก	5.00	0	มากที่สุด
2.3 ควบคุมอารมณ์ได้ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน	4.33	0.65	มาก	4.92	0.29	มากที่สุด
2.4 ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ดี	4.42	0.52	มาก	5.00	0	มากที่สุด

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวัง ของผู้สอน สังกัด  
โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มครู/อาจารย์  
(ต่อ)

รายการ	ที่เป็นจริง			คาดหวัง		
	ค่าเฉลี่ย	SD	แปล ความหมาย	ค่าเฉลี่ย	SD	แปล ความหมาย
2.5 มีความกระตือรือร้น ตื่นตัว คิดค้นสิ่ง ใหม่ๆ	4.25	0.75	มาก	500.	0	มากที่สุด
3.ด้านคุณธรรมและจริยธรรม						
3.1 มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ อดทน	4.00	0.74	มาก	4.83	0.39	มากที่สุด
3.2 ยึดมั่น ในสถาบันชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์	4.25	0.75	มาก	4.92	0.29	มากที่สุด
3.3 มีวินัย ประหยัด และ อดออม	4.33	0.65	มาก	4.92	0.29	มากที่สุด
3.4 มีความรักในอาชีพครู	4.08	0.67	มาก	4.83	0.39	มากที่สุด
3.5 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	4.25	0.75	มาก	4.92	0.29	มากที่สุด
4.ด้านการให้คำปรึกษา						
4.1 มีความรู้กว้างขวางและทันเหตุการณ์ด้าน เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง	4.33	0.78	มาก	4.92	0.29	มากที่สุด
4.2 มีหลักจิตวิทยาในการให้การปรึกษาและ มีจรรยาบรรณของครูที่ปรึกษา	4.25	0.87	มาก	4.83	0.58	มากที่สุด
4.3 ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ใน การเรียน	4.25	0.75	มาก	4.83	0.39	มากที่สุด
4.4 รักษาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว ของนักศึกษาในความดูแลให้เป็นความลับ	4.33	0.65	มาก	4.76	0.45	มากที่สุด
4.5 ช่วยนักศึกษาให้พัฒนาตนเองในด้าน ต่างๆ เช่น ด้านสังคม และบุคลิกภาพ	4.08	0.79	มาก	4.83	0.39	มากที่สุด

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน  
สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มครู/อาจารย์ ในระดับ  
มาก และมากที่สุด



ตารางที่ 4.5 อันดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวัง ของผู้สอน สังกัด  
โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มครู/อาจารย์

รายการ	ที่เป็นจริง			คาดหวัง		
	ค่าเฉลี่ย	SD	ลำดับ	ค่าเฉลี่ย	SD	ลำดับ
1.ด้านความสามารถในการสอน						
1.1 มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน	4.17	0.72	4	4.83	0.39	3
1.2 มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.17	0.94	3	4.91	0.29	2
1.3 จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ให้คิดเป็น คิดชอบ ทำได้ ทำเป็น	4.25	0.87	1	4.83	0.39	3
1.4 มีการวางแผนการสอน จัดกิจกรรมและใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน	4.17	0.58	5	4.75	0.45	4
1.5 มีทักษะและเทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	4.25	0.75	2	4.92	0.29	1
2.ด้านบุคลิกภาพ						
2.1 สื่อสารด้วยภาษาไทยที่ไพเราะและถูกต้อง	4.08	0.79	5	500.	0	1
2.2 แต่งกายตามกฎระเบียบที่ถูกต้อง	4.85	0.67	1	500.	0	1
2.3 ควบคุมอารมณ์ได้ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน	4.33	0.65	3	4.92	0.29	2
2.4 ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ดี	4.42	0.52	2	500.	0	1
2.5 มีความกระตือรือร้น ตื่นตัว คิดค้นสิ่งใหม่ๆ	4.25	0.75	4	500.	0	1
3.ด้านคุณธรรมและจริยธรรม						
3.1 มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ อุดม	4	0.74	4	4.83	0.39	2
3.2 ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์	4.25	0.75	2	4.92	0.29	1
3.3 มีวินัย ประหยัด และ อุดม	4.33	0.65	1	4.92	0.29	1
3.4 มีความรักในอาชีพครู	4.08	0.67	3	4.83	0.39	2
3.5 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	4.25	0.75	2	4.92	0.29	1
4.ด้านการให้คำปรึกษา						
4.1 มีความรู้กว้างขวางและทันเหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง	4.33	0.78	1	4.92	0.29	1
4.2 มีหลักจิตวิทยาในการให้การปรึกษาและมีจรรยาบรรณของครูที่ปรึกษา	4.25	0.87	3	4.83	0.58	2
4.3 ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในการเรียน	4.25	0.75	4	4.83	0.39	3
4.4 รักษาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษาในความดูแลให้เป็นความลับ	4.33	0.65	2	4.76	0.45	4
4.5 ช่วยนักศึกษาให้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เช่น ด้านสังคม และบุคลิกภาพ	4.08	0.79	5	4.83	0.39	3

จากตารางที่ 4.5 พบว่าอันดับของคุณลักษณะที่เป็นจริงของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ในทัศนะของกลุ่มครู/อาจารย์ โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก เป็นดังนี้

ด้านความสามารถในการสอน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ให้คิดเป็น คิดชอบ ทำได้ ทำเป็น มีทักษะและเทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีทักษะและเทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือมีการวางแผนการสอน จัดกิจกรรมและใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน

ด้านบุคลิกภาพ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ แต่งกายตามกฎระเบียบที่ถูกต้อง ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ดี ควบคุมอารมณ์ได้ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน มีความกระตือรือร้น ตื่นตัว คิดค้นสิ่งใหม่ๆ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สื่อสารด้วยภาษาไทยที่ไพเราะและถูกต้อง

ด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ มีวินัย ประหยัด และอดออม ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความรักในอาชีพครู และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ อดทน

ด้านการให้คำปรึกษา เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ มีความรู้กว้างขวางและทันเหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รักษาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษา ในความดูแลให้เป็นความลับ มีหลักจิตวิทยาในการให้การปรึกษาและมีจรรยาบรรณของครูที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในการเรียนและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ช่วยนักศึกษาให้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เช่น ด้านสังคม และบุคลิกภาพ

ในส่วนของคุณลักษณะของครูกาดหวังในทัศนะของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มครู อาจารย์ โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ปรากฏผลดังนี้

ด้านความสามารถในการสอน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย มีทักษะและเทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีทักษะและเทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จัดให้ผู้เรียนได้

ฝึกปฏิบัติจริง ให้คิดเป็น คิดชอบ ทำได้ ทำเป็น มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาที่สอนและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการวางแผนการสอน จัดกิจกรรมและใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน

ด้านบุคลิกภาพ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย สื่อสารด้วยภาษาไทยที่ไพเราะและถูกต้อง แต่งกายตามกฎระเบียบ ที่ถูกต้อง ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความกระตือรือร้นตื่นตัว คิดค้นสิ่งใหม่ๆ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ควบคุมอารมณ์ได้ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน

ด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีวินัย ประหยัด และ อุดมคติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ อุดมคติ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีความรักในอาชีพครู

ด้านการให้คำปรึกษา เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ มีความรู้กว้างขวางและทันเหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง มีหลักจิตวิทยาในการให้การปรึกษาและมีจรรยาบรรณของครูที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในการเรียน ช่วยนักศึกษาให้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เช่น ด้านสังคม และบุคลิกภาพ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือรักษาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษาในความดูแลให้เป็นความลับ

ตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้เข้าอบรม

รายการ	ที่เป็นจริง			คาดหวัง		
	ค่าเฉลี่ย	SD	แปลความหมาย	ค่าเฉลี่ย	SD	แปลความหมาย
1.ด้านความสามารถในการสอน						
1.1 มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน	4.61	0.57	มากที่สุด	5.00	0	มากที่สุด
1.2 มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.68	0.56	มากที่สุด	5.00	0	มากที่สุด
1.3 จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ให้คิดเป็น คิดชอบ ทำได้ ทำเป็น	4.68	0.52	มากที่สุด	5.00	0	มากที่สุด
1.4 มีการวางแผนการสอน จัดกิจกรรมและใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน	4.64	0.57	มากที่สุด	5.00	0	มากที่สุด

ตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัด  
โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้เข้าอบรม (ต่อ)

รายการ	ที่เป็นจริง			คาดหวัง		
	ค่าเฉลี่ย	SD	แปล ความหมาย	ค่าเฉลี่ย	SD	แปล ความหมาย
1.5 มีทักษะและเทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	4.64	0.57	มากที่สุด	5.00	0	มากที่สุด
2.ด้านบุคลิกภาพ						
2.1 สื่อสารด้วยภาษาไทยที่ไพเราะและถูกต้อง	4.66	0.57	มากที่สุด	5.00	0	มากที่สุด
2.2 แต่งกายตามกฎระเบียบ ที่ถูกต้อง	4.80	0.46	มากที่สุด	5.00	0	มากที่สุด
2.3 ควบคุมอารมณ์ได้ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน	4.68	0.52	มากที่สุด	5.00	0	มากที่สุด
2.4 ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ดี	4.80	0.41	มากที่สุด	5.00	0	มากที่สุด
2.5 มีความกระตือรือร้น ตื่นตัว คิดค้นสิ่งใหม่ๆ	4.71	0.51	มากที่สุด	5.00	0	มากที่สุด
3.ด้านคุณธรรมและจริยธรรม						
3.1 มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละอดทน	4.73	0.50	มากที่สุด	5.00	0	มากที่สุด
3.2 ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	4.64	0.49	มากที่สุด	5.00	0	มากที่สุด
3.3 มีวินัย ประหยัด และ อดออม	4.75	0.49	มากที่สุด	5.00	0	มากที่สุด
3.4 มีความรักในอาชีพครู	4.77	0.48	มากที่สุด	5.00	0	มากที่สุด
3.5 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	4.84	0.43	มากที่สุด	5.00	0	มากที่สุด
4.ด้านการให้คำปรึกษา						
4.1 มีความรู้กว้างขวางและทันเหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง	4.77	0.48	มากที่สุด	5.00	0	มากที่สุด
4.2 มีหลักจิตวิทยาในการให้การปรึกษาและมีจรรยาบรรณของครูที่ปรึกษา	4.80	0.41	มากที่สุด	5.00	0	มากที่สุด
4.3 ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในการเรียน	4.71	0.51	มากที่สุด	5.00	0	มากที่สุด
4.4 รักษาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษาในความดูแลให้เป็นความลับ	4.75	0.49	มากที่สุด	5.00	0	มากที่สุด
4.5 ช่วยนักศึกษาให้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เช่น ด้านสังคม และบุคลิกภาพ	4.77	0.42	มากที่สุด	5.00	0	มากที่สุด

ตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้เข้าอบรม อยู่ใน ระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.7 อันดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้เข้าอบรม

รายการ	ที่เป็นจริง			คาดหวัง		
	ค่าเฉลี่ย	SD	ลำดับ	ค่าเฉลี่ย	SD	ลำดับ
1.ด้านความสามารถในการสอน						
1.1 มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน	4.61	0.57	4	5.00	0	1
1.2 มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.68	0.56	1	5.00	0	1
1.3 จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ให้คิดเป็น คิดชอบ ทำให้ทำได้ทำเป็น	4.68	0.52	2	5.00	0	1
1.4 มีการวางแผนการสอน จัดกิจกรรมและใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน	4.64	0.57	3	5.00	0	1
1.5 มีทักษะและเทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	4.64	0.57	3	5.00	0	1
2.ด้านบุคลิกภาพ						
2.1 สื่อสารด้วยภาษาไทยที่ไพเราะและถูกต้อง	4.66	0.57	5	5.00	0	1
2.2 แต่งกายตามกฎระเบียบ ที่ถูกต้อง	4.80	0.46	1	5.00	0	1
2.3 ควบคุมอารมณ์ได้ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน	4.68	0.52	4	5.00	0	1
2.4 ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ดี	4.80	0.41	2	5.00	0	1
2.5 มีความกระตือรือร้น ตื่นตัว คิดค้นสิ่งใหม่ๆ	4.71	0.51	3	5.00	0	1
3.ด้านคุณธรรมและจริยธรรม						
3.1 มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ อดทน	4.73	0.50	4	5.00	0	1
3.2 ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	4.64	0.49	5	5.00	0	1
3.3 มีวินัย ประหยัด และ อดออม	4.75	0.49	3	5.00	0	1
3.4 มีความรักในอาชีพครู	4.77	0.48	2	5.00	0	1
3.5 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	4.84	0.43	1	5.00	0	1
4.ด้านการให้คำปรึกษา						
4.1 มีความรู้กว้างขวางและทันเหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง	4.77	0.48	2	5.00	0	1
4.2 มีหลักจิตวิทยาในการให้การปรึกษาและมีจรรยาบรรณของครูที่ปรึกษา	4.80	0.41	1	5.00	0	1

ตารางที่ 4.7 อันดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัด  
โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้เข้าอบรม (ต่อ)

รายการ	ที่เป็นจริง			คาดหวัง		
	ค่าเฉลี่ย	SD	ลำดับ	ค่าเฉลี่ย	SD	ลำดับ
4.3 ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในการเรียน	4.71	0.51	5	5.00	0	1
4.4 รักษาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษาในความดูแลให้เป็นความลับ	4.75	0.49	4	5.00	0	1
4.5 ช่วยนักศึกษาให้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เช่น ด้านสังคม และบุคลิกภาพ	4.77	0.42	3	5.00	0	1

จากตารางที่ 4.7 พบว่าอันดับของคุณลักษณะเป็นจริงของผู้สอน ของโรงเรียนกิจการพลเรือนกรมกิจการพลเรือนทหารบก ในทัศนะของกลุ่มผู้เข้ารับการอบรม โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก เป็นดังนี้

ด้านความสามารถในการสอน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ให้คิดเป็น คิดชอบ ทำได้ ทำเป็น มีการวางแผนการสอน จัดกิจกรรมและใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน มีทักษะและเทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน

ด้านบุคลิกภาพ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ แต่งกายตามกฎระเบียบ ที่ถูกต้อง ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความกระตือรือร้น ตื่นตัว คิดค้นสิ่งใหม่ๆ ควบคุมอารมณ์ได้ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สื่อสารด้วยภาษาไทยที่ไพเราะและถูกต้อง

ด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความรักในอาชีพครู มีวินัย ประหยัด และ อุดมามีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ อุดม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ด้านการให้คำปรึกษา เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ มีหลักจิตวิทยาในการให้การปรึกษาและมีบรรยากาศของครูที่ปรึกษา มีความรู้กว้างขวางและทันเหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ช่วยนักศึกษาให้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เช่น ด้านสังคม และบุคลิกภาพ รักษาข้อมูล

ต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษาในคุณค่าให้เป็นความลับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในการเรียน

ในส่วนของคุณลักษณะคาดหวังของผู้สอนในทัศนะของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้เข้ารับการอบรม โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ปรากฏผลดังนี้

ด้านความสามารถในการสอน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ให้คิดเป็น คิดชอบ ทำได้ ทำเป็น มีการวางแผนการสอน จัดกิจกรรมและใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีทักษะและเทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

ด้านบุคลิกภาพ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ สื่อสารด้วยภาษาไทยที่ไพเราะและถูกต้อง แต่งกายตามกฎระเบียบ ที่ถูกต้อง ควบคุมอารมณ์ได้ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ดี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์

ด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ อดทน ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีวินัย ประหยัด และ อุดม มีความรักในอาชีพครู และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

ด้านการให้คำปรึกษา เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ มีความรู้กว้างขวางและทันเหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง มีหลักจิตวิทยาในการให้การปรึกษาและมีจรรยาบรรณของครูที่ปรึกษา 3 ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในการเรียน รักษาข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษาในคุณค่าให้เป็นความลับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือช่วยนักศึกษาให้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เช่น ด้านสังคม และบุคลิกภาพ

ตารางที่ 4.8 อันดับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน  
สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม

รายการ	ผู้บริหาร		ครู/อาจารย์		ผู้เข้าอบรมฯ		
	ที่เป็นจริง	พึงประสงค์	ที่เป็นจริง	พึงประสงค์	ที่เป็นจริง	พึงประสงค์	ลำดับ
1. ด้านความสามารถในการสอน							
1.1 มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน	4.43	5.00	4.17	4.83	4.61	5.00	4
1.2 มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.43	4.86	4.17	4.91	4.68	5.00	3
1.3 จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ให้คิดเป็น คิดชอบ ทำได้ ทำเป็น	4.57	4.86	4.25	4.83	4.68	5.00	1
1.4 มีการวางแผนการสอน จัดกิจกรรม และใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน	4.57	5.00	4.17	4.75	4.64	5.00	2
1.5 มีทักษะและเทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	4.29	5.00	4.25	4.92	4.64	5.00	5
2. ด้านบุคลิกภาพ							
2.1 สื่อสารด้วยภาษาไทยที่ไพเราะและถูกต้อง	4.14	5.00	4.08	5.00	4.66	5.00	5
2.2 แต่งกายตามกฎระเบียบ ที่ถูกต้อง	4.43	5.00	4.85	5.00	4.80	5.00	1
2.3 ควบคุมอารมณ์ได้ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน	4.29	5.00	4.33	4.92	4.68	5.00	3
2.4 ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ดี	4.57	4.71	4.42	5.00	4.80	5.00	2
2.5 มีความกระตือรือร้น ตื่นตัว คิดค้นสิ่งใหม่ๆ	4.29	4.86	4.25	5.00	4.71	5.00	4
3. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม							
3.1 มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ อุดม	4.14	4.57	4.00	4.83	4.73	5.00	5
3.2 ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	4.00	4.57	4.25	4.92	4.64	5.00	4
3.3 มีวินัย ประหยัด และ อุดม	4.43	5.00	4.33	4.92	4.75	5.00	1
3.4 มีความรักในอาชีพครู	4.14	5.00	4.08	4.83	4.77	5.00	3
3.5 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	4.29	5.00	4.25	4.92	4.84	5.00	2
4. ด้านการให้คำปรึกษา							



ตารางที่ 4.8 อันดับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน  
สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม  
(ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร		ครู/อาจารย์		ผู้เข้าอบรมฯ		
	ที่เป็นจริง	พึงประสงค์	ที่เป็นจริง	พึงประสงค์	ที่เป็นจริง	พึงประสงค์	ลำดับ
4.1 มีความรู้กว้างขวางและทันเหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง	4.57	4.86	4.33	4.92	4.77	5.00	1
4.2 มีหลักจิตวิทยาในการให้การปรึกษาและมีจรรยาบรรณของครูที่ปรึกษา	4.57	4.86	4.25	4.83	4.80	5.00	2
4.3 ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในการเรียน	4.14	4.71	4.25	4.83	4.71	5.00	5
4.4 รักษาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษาในความดูแลให้เป็นความลับ	4.29	5.00	4.33	4.76	4.75	5.00	3
4.5 ช่วยนักศึกษาให้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เช่น ด้านสังคม และบุคลิกภาพ	4.43	4.86	4.08	4.83	4.77	5.00	4

จากตารางที่ 4.8 พบว่าอันดับของคุณลักษณะของครูที่เป็นจริง โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ในสังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม

ด้านความสามารถในการสอน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยคือ จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ให้คิดเป็น คิดชอบ ทำได้ ทำเป็น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีทักษะและเทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

ด้านบุคลิกภาพ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยคือ แต่งกายตามกฎระเบียบ ที่ถูกต้อง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สื่อสารด้วยภาษาไทยที่ไพเราะและถูกต้อง

ด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยคือ มีวินัย ประหยัด และอดออม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ อดทน

ด้านการให้คำปรึกษา เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยคือ มีความรู้กว้างขวางและทันเหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในการเรียน

คุณลักษณะคาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ปรากฏผลดังนี้

ด้านความสามารถในการสอน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ให้คิดเป็น คิดชอบ ทำได้ ทำเป็น มีการวางแผนการสอน จัดกิจกรรมและใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน มีทักษะและเทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

ด้านบุคลิกภาพ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ แต่งกายตามกฎระเบียบ ที่ถูกต้อง ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ดี ควบคุมอารมณ์ได้ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน มีความกระตือรือร้น ตื่นตัว คิดค้นสิ่งใหม่ๆ สื่อสารด้วยภาษาไทยที่ไพเราะและถูกต้อง

ด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ มีวินัย ประหยัด และ อดออม ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความรักในอาชีพครู ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ อดทน

ด้านการให้คำปรึกษา เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ มีความรู้กว้างขวางและทันเหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง มีหลักจิตวิทยาในการให้การปรึกษาและมีจรรยาบรรณของครูที่ปรึกษา รักษาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษาในความดูแลให้เป็นความลับ ช่วยนักศึกษาให้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เช่น ด้านสังคม และบุคลิกภาพ ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในการเรียน

#### 4.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก มาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติ t-test ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่มผู้บริหาร

ประเด็นการเปรียบเทียบ	คุณลักษณะของครูที่เป็นจริง		คุณลักษณะของครูกาดหวัง		t	P*
	ค่าเฉลี่ย	SD	ค่าเฉลี่ย	SD		
คุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวัง	4.35	0.18	4.89	0.14	-12.230	.000

\*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.9 พบว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะเป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มผู้บริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มครู/อาจารย์ (T test)

ประเด็นการเปรียบเทียบ	คุณลักษณะของครูที่เป็นจริง		คุณลักษณะของครูกาดหวัง		t	P*
	ค่าเฉลี่ย	SD	ค่าเฉลี่ย	SD		
คุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวัง	4.26	0.18	4.89	0.08	-17.747	.000

\*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอนสังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มครู/อาจารย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการ โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบกของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้เข้าอบรม

ประเด็นการเปรียบเทียบ	คุณลักษณะที่เป็นจริง		คุณลักษณะคาดหวัง		t	P*
	ค่าเฉลี่ย	SD	ค่าเฉลี่ย	SD		
คุณลักษณะเป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน	4.72	0.66	5.00	0.00	-18.861	.000

\*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.11 พบว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะเป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มผู้เข้าอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะเป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม

แหล่งความแปรปรวน	df	Sum of Squares (SS)	Mean square (MS)	F	Sig.*
ระหว่างกลุ่ม	2	2.433	1.216	55.196	.000
ภายในกลุ่ม	57	1.256	.022		
รวมทั้งหมด	59	3.689			

\*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.12 แสดงว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะเป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบกของแต่ละกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีอย่างน้อย 1 คู่ ที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณลักษณะเป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบกของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มเป็น รายคู่

Dependent variable	(I) Sample	(J) Sample	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.*	95% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
Scheffe	1.00	2.00	.09600	.04695	.133	-.0220	.2140
		3.00	-.37100*	.04695	.000	-.4890	-.2530
	2.00	1.00	-.09600	.04695	.133	-.2140	.0220
		3.00	-.46700*	.04695	.000	-.5850	-.3490
	3.00	1.00	.37100*	.04695	.000	.2530	.4890
		2.00	.46700*	.04695	.000	.3490	.5850

\*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.13 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณลักษณะคาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบกของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มเป็นรายคู่ คุณลักษณะคาดหวังของผู้สอนของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร กับ ผู้เข้าอบรม และความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะคาดหวังของผู้สอนของกลุ่มตัวอย่างครู/อาจารย์ กับ ผู้เข้าอบรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะคาดหวังของผู้สอน ของกลุ่มผู้บริหาร และ ครู/อาจารย์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะคาดหวังของผู้สอน สังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบกของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม

แหล่งความแปรปรวน	df	Sum of Squares (SS)	Mean square (MS)	F	Sig.*
ระหว่างกลุ่ม	2	.171	.086	9.530	.000
ภายในกลุ่ม	57	.511	.009		
รวมทั้งหมด	59	.682			

\*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.14 แสดงว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจพลเรือนทหารบกของแต่ละกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีอย่างน้อย 1 คู่ ที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.15 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะคาดหวังของผู้สอน โรงเรียน กิจการพลเรือน กรมกิจพลเรือนทหารบกของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มเป็นรายคู่

Dependent variable	(I) Sample	(J) Sample	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.*	95% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
Scheffe	1.00	2.00	-.00150	.02995	.999	-.0768	.0738
		3.00	-.11400*	.02995	.002	-.1893	-.0387
	2.00	1.00	.00150	.02995	.999	-.0738	.0768
		3.00	-.11250*	.02995	.002	-.1878	-.0372
	3.00	1.00	.11400*	.02995	.002	.0387	.1893
		2.00	.11250*	.02995	.002	.0372	.1878

\*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.15 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะคาดหวังของผู้สอนของกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร กับ กลุ่มตัวอย่างผู้เข้าอบรม และความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะคาดหวังของผู้สอนของกลุ่มตัวอย่างครู/อาจารย์ กับ กลุ่มตัวอย่างผู้เข้าอบรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้สอนที่เป็นจริงของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร และ กลุ่มตัวอย่างครู/อาจารย์ไม่แตกต่างกัน

#### 4.3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมคุณลักษณะคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียน กิจการพลเรือน กรมกิจพลเรือนทหารบก

ผู้วิจัยนำข้อมูลข้อเสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติมจากแบบสอบถามคุณลักษณะคาดหวังของผู้สอนในสังกัด โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจพลเรือนทหารบก สรุปได้ดังนี้

### 4.3.1 กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ผู้บริหาร

- 4.3.1.1 มีแนวคิดและจุดยืนทางวิชาการที่ชัดเจน
- 4.3.1.2 สร้างความศรัทธาต่อผู้เรียน ได้ ส่งผลต่อความเชื่อถือและเชื่อมั่น
- 4.3.1.3 พัฒนาตัวเองด้านวิชาการมีคุณธรรมและเน้นการสอนทฤษฎีน้อยๆปฏิบัติควบคู่ในการเรียนการสอน มีตัวอย่างประกอบเป็นแนวความคิดให้นักเรียนเข้าใจง่ายและเกิดทักษะการพัฒนาต่อยอด

### 4.3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ครู/อาจารย์

- 4.3.2.1 ควรจะเพิ่มศักยภาพ ผู้ความเป็นครูดิจิทัล
- 4.3.2.2 สามารถเข้าถึงผู้เรียนที่มีแนวความคิดทางการเมืองที่หลากหลาย และเปิดกว้างต่อการแสดงความคิดเห็น แต่ยังคงสามารถให้ข้อคิดที่ยังต้องดำรงตนในฐานะทางทหารอย่างเหมาะสม และแสดงความก้าวหน้าทางความคิดตามยุคสมัยให้ผู้เรียนได้เห็น
- 4.3.2.3 มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ตรงตามวิชาที่สอน เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ตามสถานการณ์ของสังคมโลกภายนอก ไม่ใช่แค่ทางทหาร

### 4.3.3 กลุ่มตัวอย่างที่ 3 ผู้เข้าอบรม

- 4.3.3.1 การใช้สื่อมัลติมีเดียและเครือข่ายสังคมออนไลน์
- 4.3.3.2 ปฏิบัติได้ตามที่ได้รับการเรียนการสอน
- 4.3.3.3 เน้นเนื้อหาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในงานที่ทำมากที่สุด

สรุปได้ว่าข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นคุณลักษณะด้านความสามารถในการการสอน

## บทที่ 5

### สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 เป็นผู้บริหาร โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ได้แก่ รองผู้บังคับบัญชาการ ผู้อำนวยการกองการศึกษา อาจารย์หัวหน้าแผนก จำนวน 7 คน เพศชาย 2 คน เพศหญิง 5 คน กลุ่มที่ 2 อาจารย์ โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก จำนวน 13 คน เพศชาย 4 คน เพศหญิง 9 คน กลุ่มที่ 3 ผู้เข้ารับการอบรมที่โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก หลักสูตรนายทหารประชาสัมพันธ์ รุ่นที่ 39 จำนวน 13 คน เพศชาย 4 คน เพศหญิง 9 คน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อจัดอันดับคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือนกรมกิจการพลเรือนทหารบก 2. เปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นคุณลักษณะที่เป็นจริงและพึงประสงค์ของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก จากการวิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สรุปผลและอภิปรายผลได้ดังนี้

#### 5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย สามารถสรุปผลได้ดังนี้

5.1.1 ผลการจัดอันดับศึกษาคูณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือนกรมกิจการพลเรือนทหารบก เป็นดังนี้

5.1.1.1 ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่เป็นจริงของผู้สอนสังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือนกรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่มที่ 1 เป็นผู้บริหาร โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือน



ทหารบก อันดับหนึ่ง คือ ด้านความสามารถในการสอน โดยมีด้านการให้คำปรึกษา ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรม จริยธรรม รองลงมาตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยคุณลักษณะคาดหวัง อันดับหนึ่ง คือ ด้านความสามารถในการสอน โดยมี ด้านบุคลิกภาพ ด้านการให้คำปรึกษา และ ด้านคุณธรรม จริยธรรม รองลงมาตามลำดับ

5.1.1.2 ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่เป็นจริงของผู้สอนสังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือนกรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่มที่ 2 เป็นอาจารย์โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก อันดับหนึ่ง คือ ด้านบุคลิกภาพ โดยมีด้านการให้คำปรึกษา ด้านความสามารถในการสอน และด้านคุณธรรม จริยธรรม รองลงมาตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยคุณลักษณะคาดหวัง อันดับหนึ่ง คือ ด้านบุคลิกภาพ โดยมี ด้านการให้คำปรึกษา ด้านความสามารถในการสอน และ ด้านคุณธรรม จริยธรรม รองลงมาตามลำดับ

5.1.1.3 ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่เป็นจริงของผู้สอนสังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือนกรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่มที่ 3 เป็นผู้เข้ารับการอบรมที่โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก อันดับหนึ่ง คือ ด้านการให้คำปรึกษา โดยมี ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ และด้านความสามารถในการสอน รองลงมาตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยคุณลักษณะคาดหวัง ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ด้านการให้คำปรึกษาเท่ากัน

5.1.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอนสังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก พบว่า

5.1.2.1 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอนสังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มผู้บริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.1.2.2 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอนสังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มครู/อาจารย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.1.2.3 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอนสังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ในศตวรรษที่ 21ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มผู้เข้าอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.1.2.4 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงของผู้สอน โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบกของแต่ละกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มไม่แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงของผู้บริหาร กับ ผู้เข้าอบรม และความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงของครู/อาจารย์ กับ ผู้เข้าอบรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงของผู้บริหาร และ ครู/อาจารย์ไม่แตกต่างกัน

5.1.2.5 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบกของแต่ละกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มไม่แตกต่างกันและ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะคาดหวังของผู้สอนของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร กับ กลุ่มตัวอย่างผู้เข้าอบรม และความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงของผู้สอนของกลุ่มตัวอย่างครู/อาจารย์ กับ กลุ่มตัวอย่างผู้เข้าอบรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงของผู้สอนของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร และ กลุ่มตัวอย่างครู/อาจารย์ไม่แตกต่างกัน

5.1.3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมคุณลักษณะคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นคุณลักษณะด้านความสามารถในการสอนเช่น กลุ่มผู้บริหาร เสนอว่า ควรมีแนวคิดและจุดยืนทางวิชาการที่ชัดเจน สร้างความศรัทธาต่อผู้เรียน ได้ ส่งผลต่อความเชื่อถือและเชื่อมั่น พัฒนาตัวเองด้านวิชาการมีคุณธรรมและเน้นการสอนทฤษฎีน้อยๆปฏิบัติควบคู่ในการเรียนการสอน มีตัวอย่างประกอบเป็นแนวความคิดให้นักเรียนเข้าใจง่ายและเกิดทักษะการพัฒนาต่อยอด กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ครูอาจารย์ เสนอว่าควรที่จะเพิ่มศักยภาพ ให้ความสำคัญเป็นครูดีจิตดีเข้าถึงผู้เรียนที่มีแนวความคิดทางการเมืองที่หลากหลาย และเปิดกว้างต่อการแสดงความคิดเห็น แต่ยังคงสามารถให้ข้อคิดที่ยังต้องดำรงตนในฐานะทางทหารอย่างเหมาะสม และแสดงความก้าวหน้าทางความคิดตามยุคสมัยให้ผู้เรียนได้เห็น มีความรู้ความสามารถประสบความสำเร็จ ตรงตามวิชาที่สอน เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ตามสถานการณ์ของสังคมโลกภายนอก ไม่ใช่แค่ทางทหาร และ กลุ่มตัวอย่างที่ 3 ผู้เข้าอบรม เสนอว่าการใช้สื่อมัลติมีเดียและเครือข่ายสังคมออนไลน์ ปฏิบัติได้ตามที่ได้รับการเรียนการสอน เน้นเนื้อหาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในงานที่ทำมากที่สุด เป็นต้น

## 5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

### 5.2.1 จากผลการจัดอันดับศึกษาคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ใน 4 ด้าน

5.2.1.1 ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก พบว่าคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก

ด้านความสามารถในการสอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวัง สอดคล้องกับการศึกษาของ แอชเวิร์ธ และฮาร์เวย์ (Ashworth & Harvey, 1994) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินคุณภาพในการส่งเสริมการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์คุณภาพของอาจารย์นับว่ามีความสำคัญยิ่งต่อคุณภาพการศึกษาสหรับตัวบ่งชี้คุณภาพของคณาจารย์ ได้แก่ 1) จำนวนอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชา 2) ประสบการณ์ด้านวิชาการด้านวิชาชีพและด้านการสอน 3) การพัฒนาคณาจารย์ 4) สัดส่วนระหว่างอาจารย์ต่อนิสิต/นักศึกษา สำหรับการสอนภาคทฤษฎีในชั้นเรียน 5) สัดส่วนระหว่างอาจารย์ต่อนิสิตนักศึกษาสำหรับการสอนภาคปฏิบัติบนคลินิก 6) ผลงานวิจัย 7) ผลงานทางวิชาการ 8) อาจารย์ที่มีความรู้ที่ทันสมัย และ 9) อาจารย์ได้รับเสรีภาพตามสิทธิและเสรีภาพทางวิชาการเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ลำดับที่ 1 การจัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงให้คิดเป็น คิดชอบ ทำได้ ทำเป็น มีการวางแผนการสอน จัดกิจกรรมและใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน ลำดับที่ 2 คือมีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ลำดับที่ 3 คือมีทักษะและเทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

ด้านการให้คำปรึกษา มีค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับที่ 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ลำดับที่ 1 มีความรู้กว้างขวางและทันเหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง มีหลักจิตวิทยาในการให้การปรึกษาและมีจรรยาบรรณของครูที่ปรึกษา ลำดับที่ 2 คือการช่วยนักศึกษาให้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เช่น ด้านสังคม และบุคลิกภาพ ลำดับที่ 3 การรักษาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษาในความดูแลให้เป็นความลับ ลำดับที่ 4 การให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในการเรียน

ด้านบุคลิกภาพ มีค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับที่ 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ลำดับที่ 1 คือ ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ ลำดับที่ 2 คือ การแต่งกายตามกฎระเบียบ ที่ถูกต้อง ลำดับที่ 3 คือ การควบคุมอารมณ์ได้ดี ขอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน และมีความกระตือรือร้น ตื่นตัว คิดค้นสิ่งใหม่ๆ ลำดับที่ 4 คือ การสื่อสารด้วยภาษาไทยที่ไพเราะและถูกต้อง

ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับที่ 4 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ลำดับที่ 1 คือ มีวินัย ประหยัด และ อุดมคติ ลำดับที่ 2 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ลำดับที่ 3 มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ อุดมคติ มีความรักในอาชีพครู ลำดับที่ 4 ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

สอดคล้องกับ ชมพันธ์ุ กุญชร ณ อยุธยา (2543) กล่าวว่า การสอนเป็นกิจกรรมที่สำคัญของผู้ที่มีอาชีพเป็นครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ แม้ว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้โดยไม่ต้องมีการสอน แต่ผลของการสอนที่มีต่อการเรียนรู้ก็เป็นสิ่งที่มีคุณค่ายิ่ง ถ้าการสอนมีการวางแผนและจัดวางระบบอย่างดี ดังนั้นครูจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับการออกแบบการสอนอย่างมีระบบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และ

วาริ ธีระจิตร (2530) กล่าวว่า วิธีสอน คือ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามและพัฒนาไปในทางที่พึงปรารถนา สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับอาทรณ์ ใจเที่ยง (2540) ที่ให้ความหมายของวิธีการสอนว่า หมายถึงกระบวนการต่างๆ ที่ผู้สอนใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ วิธีสอนจึงจัดได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการศึกษา ถือได้ว่าเป็นกระบวนการให้การศึกษาคือผู้สอนจัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้นเอง วิธีสอนที่นำมาใช้กันเป็นส่วนใหญ่มีหลายวิธี อาจารย์ผู้สอนควรเลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชานั้นๆ แต่ไม่มีวิธีสอนวิธีใดที่ใช้สอนได้เหมาะสมทุกวิชา เพราะวิธีสอนแต่ละวิธีมีจุดเด่นเฉพาะตัว

5.2.1.2 ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างครู โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก พบว่าคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก

ด้านบุคลิกภาพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ลำดับที่ 1 แต่งกายตามกฎระเบียบ ที่ถูกต้อง ลำดับที่ 2 ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ดี ลำดับที่ 3 ควบคุมอารมณ์ได้ดี ขอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ลำดับที่ 4 มีความกระตือรือร้น ตื่นตัว คิดค้นสิ่งใหม่ๆ ลำดับที่ 5 คือ การสื่อสารด้วยภาษาไทยที่ไพเราะและถูกต้อง สอดคล้องกับ รัชณี ลาชาโรจน์ (2532) กล่าวถึงบุคลิกภาพของครูว่า ขณะที่ครูยืนอยู่หน้าชั้นเรียนนั้นครูไม่ได้สอน

เฉพาะสิ่งที่ครูพูด แต่ครูกำลังสอนสิ่งที่ครูเป็นอยู่ด้วย สิ่งที่ครูเป็นเห็นได้ชัดจากบุคลิกภาพของครูนั่นเอง มีการสำรวจเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูในอุดมคติที่ผู้เรียนประทับใจในด้านบุคลิกลักษณะส่วนใหญ่พบว่า ผู้เรียนต้องการครูที่อารมณ์ดี ร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นกันเอง บุคลิกภาพดี มีน้ำใจ มีมนุษยสัมพันธ์ ตรงต่อเวลา และมีความรับผิดชอบ (กองมาตรฐานวิชาชีพครู, 2536) สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมูเลท-โรซอฟ (Samueles-rososof, 1998) กล่าวถึงบุคลิกภาพของครูที่ผู้เรียนต้องการ คือ มีความเข้าใจผู้เรียน ให้ความอบอุ่น และรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน นอกจากนี้บุคลิกภาพของครูผู้สอนยังมีผลต่อทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อครูในด้านอารมณ์และความรู้สึก ซึ่งรวมไปถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนด้วย

ด้านการให้คำปรึกษา มีค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับที่ 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ลำดับที่ 1 มีความรู้กว้างขวางและทันเหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ลำดับที่ 2 รักษาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษาในความดูแลให้เป็นความลับ ลำดับที่ 3 มีหลักจิตวิทยาในการให้การปรึกษาและมีจรรยาบรรณของครูที่ปรึกษา ลำดับที่ 4 ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในการเรียน ลำดับที่ 5 ช่วยนักศึกษาให้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เช่น ด้านสังคม และบุคลิกภาพ

ด้านความสามารถในการสอน มีค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับที่ 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ลำดับที่ 1 มีการจัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ให้คิดเป็น คิดชอบ ทำได้ ทำเป็น ลำดับที่ 2 มีทักษะและเทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ลำดับที่ 3 มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ลำดับที่ 4 มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน ลำดับที่ 5 มีการวางแผนการสอน จัดกิจกรรมและใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน

ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับที่ 4 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ลำดับที่ 1 มีวินัย ประหยัด และ อุดมคติ ลำดับที่ 2 ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ลำดับที่ 3 มีความรักในอาชีพครู ลำดับที่ 4 มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ อุดมคติ สอดคล้องกับพระครูสมุห์ทิพย์สิริชมุโม (การเพียร) (2562) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์ คือ ความสามารถในการสอน บุคลิกภาพ คุณธรรมจริยธรรม การให้คำปรึกษาตามลำดับ

5.2.1.3 ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เข้ารับอบรม โรงเรียนกิจการพลเรือนกรมกิจการพลเรือนทหารบก พบว่าคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก

ด้านการให้คำปรึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ลำดับที่ 1 มีหลักจิตวิทยาในการให้การปรึกษาและมีจรรยาบรรณของครูที่ปรึกษา ลำดับที่ 2 มีความรู้กว้างขวางและทันเหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ลำดับที่ 3 ช่วยนักศึกษาให้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เช่น ด้านสังคม และบุคลิกภาพ ลำดับที่ 4 รักษาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษาในความดูแลให้เป็นความลับ ลำดับที่ 5 ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในการเรียน

ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับที่ 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ลำดับที่ 1 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ลำดับที่ 2 มีความรักในอาชีพครู ลำดับที่ 3 มีวินัย ประหยัด และ อุดมคติ ลำดับที่ 4 มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ อดทน ลำดับที่ 5 ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

ด้านบุคลิกภาพ มีค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับที่ 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ลำดับที่ 1 แต่งกายตามกฎระเบียบ ที่ถูกต้อง ลำดับที่ 2 ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ดี ลำดับที่ 3 มีความกระตือรือร้น ตื่นตัว คิดค้นสิ่งใหม่ๆ ลำดับที่ 4 ควบคุมอารมณ์ได้ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ลำดับที่ 5 สื่อสารด้วยภาษาไทยที่ไพเราะและถูกต้อง

ด้านความสามารถในการสอน มีค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับที่ 4 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ลำดับที่ 1 มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ลำดับที่ 2 จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ให้คิดเป็น คิดชอบ ทำได้ ทำเป็น ลำดับที่ 3 มีการวางแผนการสอน จัดกิจกรรมและใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน และ มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน ลำดับที่ 4 มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน สอดคล้องกับ สามารถ อัยกร (2559) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งพบว่าอาจารย์ที่ปรึกษามีความสำคัญต่อนักศึกษาทั้งด้านการเรียน ด้านบุคลิกภาพ ด้านการร่วมกิจกรรมของสถาบัน ด้านสวัสดิการและการบริการด้านการวางแผนชีวิตและการประกอบอาชีพ และด้านการอยู่ร่วมกับสังคม บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษานั้นประกอบด้วย บทบาทในการแนะนำและให้คำปรึกษาถือเป็นบทบาทพื้นฐาน บทบาทด้านการพัฒนานักศึกษา นับเป็นบทบาทรองลงมาจากบทบาทพื้นฐาน บทบาทด้านความสัมพันธ์กับ นักศึกษา เป็นบทบาทพิเศษเฉพาะของอาจารย์ที่ปรึกษา และบทบาทในการให้ความช่วยเหลือและประสานงานนับเป็นบทบาทการเป็นที่ปรึกษาด้วยหัวใจ

## 5.2.2 จากผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก

5.2.2.1 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มผู้บริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของขจรเกียรติ ขุนชิตไพบุลย์ ศรีชัยสวัสดิ์ และนำชัย เลวลีย์ (2552) เปรียบเทียบคุณลักษณะของครูพลศึกษาคาดหวังระหว่างความคิดเห็นของครูกับผู้บริหารพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.2.2.2 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มครู/อาจารย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.2.2.3 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มผู้เข้าอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับมณู ศีตฤษ (2563) ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของครูผู้สอนตามความคาดหวังของผู้เรียน วิทยาลัยการอาชีพด่านซ้าย จังหวัดเลย พบว่า (1) คุณลักษณะของครูในปัจจุบัน ตามระดับการศึกษาของผู้เรียน ในวิทยาลัยการอาชีพด่านซ้าย จังหวัดเลย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 พบว่า นักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของครูปัจจุบันสูงกว่าความคิดเห็นของนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (2) คุณลักษณะของครูตามความคาดหวังของผู้เรียน ตามระดับการศึกษาของผู้เรียน ในวิทยาลัยการอาชีพด่านซ้าย จังหวัดเลย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 พบว่า นักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของครูตามความคาดหวังสูงกว่าความคิดเห็นของนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (3) คุณลักษณะของครูในปัจจุบันและตามความคาดหวังของผู้เรียน ในวิทยาลัยการอาชีพด่านซ้าย จังหวัดเลย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 พบว่า คุณลักษณะของครูตามความคาดหวังของผู้เรียนสูงกว่าคุณลักษณะของครูในปัจจุบัน

5.2.2.4 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบกของแต่ละกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มไม่แตกต่างกัน และ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงของผู้สอน ของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร กับ ผู้เข้าอบรม และความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงของผู้สอน ของกลุ่มตัวอย่างครู/อาจารย์ กับ ผู้เข้าอบรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงของผู้สอน ของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร และครู/อาจารย์ไม่แตกต่างกัน

5.2.2.5 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบกของแต่ละกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มไม่แตกต่างกันและ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะคาดหวังของผู้สอนของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร กับ กลุ่มตัวอย่างผู้เข้าอบรม และความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะคาดหวังของผู้สอนของกลุ่มตัวอย่างครู/อาจารย์ กับ กลุ่มตัวอย่างผู้เข้าอบรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะคาดหวังของผู้สอนของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร และ กลุ่มตัวอย่างครู/อาจารย์ไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับ สุคนธา ทองบริสุทธิ์ (2553) พบว่านิสิตคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีทัศนคติต่อคุณลักษณะคาดหวังของอาจารย์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีทัศนคติต่อคุณลักษณะคาดหวังของอาจารย์ด้านบุคลิกภาพ และด้านการให้คำปรึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

5.2.3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมคุณลักษณะคาดหวังของผู้สอน สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นคุณลักษณะด้านความสามารถในการสอน เช่น กลุ่มผู้บริหาร เสนอว่า ควรมีแนวคิดและจุดยืนทางวิชาการที่ชัดเจน สร้างความศรัทธาต่อผู้เรียน ได้ ส่งผลต่อความเชื่อถือและเชื่อมั่น พัฒนาตัวเองด้านวิชาการมีคุณธรรมและเน้นการสอนทฤษฎีน้อยๆ ปฏิบัติควบคู่ในการเรียนการสอน มีตัวอย่างประกอบเป็นแนวความคิดให้นักเรียนเข้าใจง่ายและเกิดทักษะการพัฒนาต่อยอด กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ครูอาจารย์ เสนอว่าควรที่จะเพิ่มศักยภาพ ให้ความสำคัญเป็นครูดิจิทัลสามารถเข้าถึงผู้เรียนที่มีแนวความคิดทางการเมืองที่หลากหลาย และเปิดกว้างต่อการแสดงความคิดเห็น แต่ยังคงสามารถให้ข้อคิดที่ยังต้องดำรงตนในฐานะทางทหารอย่างเหมาะสม และแสดงความก้าวหน้าทางความคิดตามยุคสมัยให้ผู้เรียนได้เห็น มีความรู้ความสามารถประสบการณ์ ตรงตามวิชาที่สอน เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ตามสถานการณ์ของสังคมโลกภายนอก ไม่ใช่แค่ทางทหาร และ กลุ่มตัวอย่างที่ 3 ผู้เข้าอบรมเสนอว่าการใช้สื่อมัลติมีเดียและเครือข่ายสังคมออนไลน์ ปฏิบัติได้ตามที่ได้รับการเรียนการสอน เน้นเนื้อหาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในงานที่ทำมากที่สุด เป็นต้น



### 5.3 ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัย

5.3.1 ในกลุ่มตัวอย่างที่ 3 ผู้เข้าอบรมบางรายไม่ได้แสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง ผู้วิจัยจึงต้องปรับเปลี่ยนวิธีการเก็บข้อมูล ให้เป็นความลับมากขึ้น หรือสัมภาษณ์ในรายบุคคล

5.3.2 ในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ผู้บริหารบางท่านมีข้อจำกัดด้านเวลา ผู้วิจัยจึงต้องวางแผนในการใช้เวลาเก็บข้อมูลก่อนล่วงหน้าและรัดกุมแก่เวลา

### 5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.4.1 ควรทำวิจัยในรูปแบบคุณภาพ เนื่องจากมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก

5.4.2 ควรทำวิจัยการพัฒนาคุณลักษณะของครูที่เป็นจริงและคาดหวังในด้านของการพัฒนาผู้สอน



## บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2542). การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยด้านความรับผิดชอบ และมีวินัยในตนเอง. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กานต์ บุญศิริ. (2564). การประยุกต์ใช้แอปพลิเคชัน คลาส โดโจ (*Application ClassDojo*) สำหรับนักเรียนชั้นเรียนระดับอุดมศึกษา. สืบค้นจาก <https://www.stou.ac.th/SchoolsWeb/commarts/UploadedFile/การใช้แอปพลิเคชันคลาส%20โดโจ.pdf>
- จันทิมา เมยประโคน. (2555). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนวิชาศิลปะ เรื่อง การสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- เจนจิรา ศรีทอง. (2562). การพัฒนาการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีการสอน 2W3P ประกอบบทบาทสมมติ (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ใจทิพย์ ณ สงขลา. (2561). การออกแบบการเรียนรู้แนววิจิตต์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนัดต์ พูนเดช, และชนิตา เลิศพรกุลรัตน์. (2559). แนวทางการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดเกมมิฟิเคชัน. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 18(3), 331–339.
- ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช. (2549). เอกสารประกอบการสอนรายวิชาหลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา. ราชบุรี: สาขาวิจัยและการประเมินผลทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ชารีป๊ะ รักดี. (2563). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบ 2W3P โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุด A Little Guide เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *วารสารเทคโนโลยีและการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 2(5), 42-48.

## บรรณานุกรม (ต่อ)

- ณัฐพงษ์ มีใจธรรม, และทำรงลักษณ์ เอื่อนกรินทร์.(2563). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 32(2), 76-90.
- ณัฐพร พรหมวัง. (2562). การพัฒนาชุดการสอนทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษโดยใช้ *Activity-Based Learning* ร่วมกับ 2W3P และทฤษฎีวงเวียนไขการกระทำที่ส่งผลต่อความสามารถในการ ฟัง-พูด เจตคติ และความมั่นใจในตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- ธิดารัตน์ ปลื้มจิตต์. (2551). การศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริการซ่อมบำรุงและดูแล รักษาคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการในตึกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลศิริราช (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- นวพร ชลารักษ์.(2559). สภาพการเรียนรู้การสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูไทยระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1. *วารสาร มหาวิทยาลัยฟาร์อีส เทอร์น*, 10(2), 130-141.
- นุจรีย์ ผิวงาม. (2554). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดเชิงมโนทัศน์ วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอน โดยการออกแบบการ เรียนรู้แบบย้อนกลับ (*Backward Design*) กับการสอนตามคู่มือครู (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- นุสบา ยามา, ชุติมา ทศโร, และนงนภัตต์ มากชูชิต. (2564). การจัดการเรียนรู้แบบ 2W3P ร่วมกับการใช้เกมประกอบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถและความคงทนของการ เรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเครือข่ายใฝ่ สืบทอง อำเภอท่าแพ จังหวัดสตูล. ใน *การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย ระดับชาติ ครั้งที่ 14* (น. 53-63). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- บุญเชิด ภิญญอนัตพงษ์. (2545). *การทดสอบแบบอิงเกณฑ์: แนวคิดและวิธีการ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เบญจกั๊ก จงหมื่นไวย, กริช กองศรีมา, แสงเพชร พระฉาย, สายสุนีย์ จีบโจร, และอริญ ชูขจรเดื่อง. (2561). เกมมิฟิเคชันเพื่อการเรียนรู้. *วารสารวิชาการการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ*, 4(2), 34-43.

## บรรณานุกรม (ต่อ)

- ผ่องใส เพ็ชรรัชนี, อาทร จิตสุนทรชัยกุล, และศิริรัตน์ แจ็งรักษ์สกุล. (2555). รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาถึงพฤติกรรมกรรมการเรียนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชา การจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- พระมหาเอกมร จิตปญโญ. (2553). ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการชำระค่าสินค้าและบริการผ่าน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาเชียงใหม่ (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยแม่โจ้, เชียงใหม่.
- ภาสกร ไหลสกุล.(2557, 19 พฤษภาคม). Gamification เปลี่ยน โลกให้เป็นเกม [Web log message]. สืบค้นจาก <https://tednet.wordpress.com/2014/05/19/gamification>
- กฤษณ์ มัชฌิโม. (2559). การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิคการสะกดคำประกอบกับการจัดการเรียนรู้แบบ 2W3P ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (Unpublished Master's thesis). มหาสารคาม, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ภูมธ แสงสาย. (2564, 13 กันยายน). รูปแบบวิธีการสอนภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) [Web log message]. สืบค้นจาก <http://www.gotoknow.org/posts/417472>
- ฤทธิไกร ไชยงาม, กันยารัตน์ ไวคำ, และหทัย ไชยงาม.(2561). ปัญหาและแนวทางการแก้ไขเพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนภาษาอังกฤษของชุมชนเรียนรู้ทางวิชาชีพครูผู้สอนภาษาอังกฤษในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 12(2), 7-11.
- วัลลี นวลหอม, สุธิดา ทองคำ, วัชรภรณ์ ประภาสะโนบล, ดวงเดือน วรรณกุล, และมาเรียม นิลพันธุ์. (2563). คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์สาขาวิชา วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ. ใน การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 21 (น. 440-449). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

## บรรณานุกรม (ต่อ)

- วาริณี ไกรศรี, เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม, และอมรทิพย์ เจริญผล. (2562). การศึกษาผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เรื่อง Number โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 2W3P ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. ใน *การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัย ระดับชาติ ราชธานีวิชาการ ครั้งที่ 5 “การวิจัยเพื่อการเปลี่ยนแปลง (Research to Make A CHANGE)”* (น.506-519). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชธานี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันภาษาอังกฤษ. (2558). *คู่มือการจัดการเรียน การสอนภาษาอังกฤษแนวใหม่ตามกรอบมาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษที่เป็น สากค.* สืบค้นจาก <http://ltu.obec.go.th/english/2013/index.php/th/2012-08-08-10-26-5/74-cefr>
- สมบัติ คชสิทธิ์, จันทน์ อินทรสุด, และชนกร สุวรรณพฤติ. (2560). การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ให้กับผู้เรียนยุค THAILAND 4.0. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์)*, 7(2), 175-186.
- สมพงษ์ จิตระดับ สุอังคะวาทิน, และกมลวรรณ พลับจิ้น. (2560, 8 มีนาคม). พื้นที่ต้นแบบ Active Learning. *มติชนออนไลน์*. สืบค้นจาก [https://www.matichon.co.th/columnists/news\\_486214](https://www.matichon.co.th/columnists/news_486214)
- สมิหรา ศรีทันดร. (2553). *การศึกษาการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ศูนย์ ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม* (Unpublished Independent Study). มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- สร้อยนุช กอบพิมาย, ทองสุข วันแสน, จริญญา คุณมี, และสุดาگان พันตาเอก. (2562). การศึกษาผลการ เรียนรู้หน่วย Number กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยใช้ชุดกิจกรรมการสอน แบบ 2W3P ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. *สักทอง: วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สมทส.)*, 25(4), 171-185.
- สพรัฐ ถักณะสุด, พิณทิพา สืบแสง, และภูวิษณุ ใจฉาย. (2564). *ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ เกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา* (Unpublished Independent Study). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กรุงเทพฯ.

## บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.(2550). *การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย: ตามแนวการเรียนรู้ตามธรรมชาติแบบองค์รวม โดยมูลนิธิชมรมไทย-อิสราเอลในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.*
- สิทธิชัย สระตอมุฮัมมัด.(2561). รายงานการวิจัย เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องระบบสมการเชิงเส้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สิริรัชต์ แก้วงาม. (2560). รายงานการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านคู่อี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม.กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุกัญญา เพ็ชรนาค. (2563). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E รายวิชา ภูมิศาสตร์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (Unpublished Independent Study). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สุชัญญา เยื้องกลาง.(2560). การพัฒนาระบบการเรียนการสอนผสมผสาน โดยใช้เกมมิฟิเคชันเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์สู่ชีวิตจริงระดับชั้นประถมศึกษา (Unpublished Independent Study). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สุภาวดี เจริญจิตร. (2558). การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนการสอนที่สัมพันธ์กับการพัฒนาพฤติกรรมด้านจิตพิสัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านชุมชนปรกฟ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 (Unpublished Independent Study). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สุมาลี ประทุมมา.(2554). ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้สาระพลศึกษาตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร และ โรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่ การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2553 (Unpublished Independent Study). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- องอาจ นามวงศ์. (2559). *Active 3Ps: บทบาทการจัดการเรียนรู้ที่ครูควรเปลี่ยน* (Unpublished Independent Study). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

## บรรณานุกรม (ต่อ)

- อนันต์ เสมรสสุวรรณ. (2559). การศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในนักเรียนที่ประสบความสำเร็จของนักเรียนโรงเรียนกีฬา (Unpublished Independent Study). สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี, ชลบุรี.
- อรรชนีดา หวานคง.(2559). การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 (Unpublished Independent Study). มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, นครปฐม.
- อรสา หนูกระแสร. (2557). ความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณภาพการบริการของธนาคารออมสินสาขาจันทบุรี (Unpublished Independent Study). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- อัญญา วงศ์โสธร. (2537). การทดสอบและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรัสาวี เสะแม, นันทวัน นาคอร่าม, และสำราญ ผลดี. (2560). การพัฒนาแบบจำลองสถานที่ท่องเที่ยวโดยใช้รูปแบบเกมมิฟิเคชัน กรณีศึกษาเกมปฐมนาวาส ท่องเที่ยวพาเพลิน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี (วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี), 1(1), 4-13.
- อามาต โต้ะตาหง.(2563). รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ 5E ร่วมกับเทคนิคการสร้างปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนด้วย Class Dojo Application รายวิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลยะลา.ยะลา: โรงเรียนอนุบาลยะลา.
- อารีวรรณ เอี่ยมสะอาด. (2561). การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 10(1), 31-45.
- ฮาบีบ๊ะ ขุนหล้า. (2559). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้เทคนิคการสอนแบบ 2W3P ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านแปะ-ระใต้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล. สืบค้นจาก <http://www.thaigoodview.com/node/229202>
- Amaya-Díaz, I. Y., & Bajaña-Zajia, J. X. (2020). The Use of Gamification to Enhance the English as a foreign Language. *Polo del Conocimiento*, 5(3), 865-881.
- Bachman, L. F. (1990). *Fundamental considerations in language testing*. Oxford: Oxford University Press.
- Baker, J., & Westrup, H. (2000). *The English language Teacher's Handbook: How to Teach Large Classes with few resources*. London: Continuum.

## บรรณานุกรม (ต่อ)

- Best, J.W. (1997). *Research in Education* (3<sup>rd</sup> ed.). New Jersey: Prentice Hall Inc.
- Bloom, B.S. (1976). *Human Characteristics and school learning*. New York: Mc Graw-Hill.
- Davis, K. (1977). *Human Behavior at work*. New York: Mc Graw-Hill.
- Erdei, E., & Svella, E. (2021). Prospective Preschool and Primary School Teacher Knowledge and Opinion About Gamification. *Babeş-Bolyai University, Cluj-Napoca (Romania)*, 14(1), 104-114.
- Festallor Education School. (2020). *ความสำคัญของภาษาอังกฤษในด้านต่าง ๆ*. Retrieved from <https://www.festallor-edu.com/post/why-english-is-important>
- Gronlund, N.E. (1933). *How to make Achievement Tests and Assessments* (5<sup>th</sup> ed.). US: Allyn & Bacon.
- Güldeniz, K., Yusuf İ. B., Göksu, İ., & Özdaş, F. (2021). Improving the positive behavior of primary school students with the gamification tool “ClassDojo”. *Ilkogretim Online*, 20(1), 1193-1204.
- Hamiri, J., & Jonna, K. (2014). *Social motivations to use gamification: An empirical study of gamify exercise*. Retrieved from <https://www.semanticscholar.org/paper/Social-Motivations-To-Use-Gamification%3A-An-Study-Of-Hamari-Koivisto/6fa846f4c594484a402dd7d7c600d927f4a29964>
- Hedge, T. (2000). *Teaching and Learning in the Language classroom*. New York: Oxford University Press.
- Kapp, M., Blair, L., & Mesch, R. (2014). *The gamification of learning and instruction field book idea into practice*. CA: Wiley.
- Lam, L. S. (2014). *Use of Gamification in Vocabulary Learning: A Case Study in Macau* (Master’s thesis, University of Macau). Retrieved from <https://www.nus.edu.sg/celc/research/books/4th%20Symposium%20proceedings/13.%20Sze%20Lui.pdf>
- Littlewood, W. (1998). *Communicative Language Teaching* (18<sup>th</sup> ed.). Cambridge: Cambridge University Press.



## บรรณานุกรม (ต่อ)

- Liu, Y., Alexandrova, T., & Nakajima, T. (2011). Gamifying intelligent environments. In *MM'11 - Proceedings of the 2011 ACM Multimedia Conference and Co-Located Workshops - Ubi-MUI 2011 Workshop, Ubi-MUI'11* (pp. 7-12). US: Waseda University.
- Prescott, D. (1961). *Report of Conference on Child Study, Education Bulletin*. Bangkok: Chulalongorn University.
- Sánchez-Rivas, E. (2019). Gamification of Assessments in the Natural Science Subject in Primary Education. *Educational Sciences: Theory & Practice. Universidad de Malaga, 19*(1), 95-111.
- Watson, R. (2012). *50 ideas you really need to know the future*. London: Quercus.
- Widdowson, H.G. (1987). *Teaching Language as Communication*. Oxford: Oxford University Press.
- Yavuz, F. (2020). The Effect of Online Gamification on EFL Learners Writing Anxiety Levels: A Process-Based Approach. *World journal on Educational Technology, 12*(2), 62-070.
- Zicherman, G. (2015). *ABOUT: Gabe Zichermann*. Retrieved from <http://www.gamification.co/about-gamification-co/v>







ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

- |                            |   |
|----------------------------|---|
| 1. ชื่อ                    | พันเอกหญิง นิธินาธ ประพิน   |
| วุฒิการศึกษา / มหาวิทยาลัย | ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร   |
| สาขาที่เชี่ยวชาญ           | จารึกภาษาไทย  |
| ปฏิบัติในหน้าที่ตำแหน่ง    | อาจารย์   |
| ตำแหน่งบริหาร              | รองผู้อำนวยการกองการศึกษา โรงเรียนกิจการพลเรือน<br>กรมกิจการพลเรือนทหารบก                       |
| 2. ชื่อ                    | พันเอกหญิง พิชญาวี เกื้อสกุล  |
| วุฒิการศึกษา / มหาวิทยาลัย | นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย<br>Master of Business Administration, Washington, DC. |
| สาขาที่เชี่ยวชาญ           | นิเทศศาสตรุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต<br>นิเทศศาสตร์                                     |
| ปฏิบัติในหน้าที่ตำแหน่ง    | อาจารย์   |
| ตำแหน่งบริหาร              | รองผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์ สำนักจิตวิทยา<br>กรมกิจการพลเรือนทหารบก                          |
| 3. ชื่อ                    | พันเอกหญิง ธนัชพร สามะศิริ  |
| วุฒิการศึกษา / มหาวิทยาลัย | รัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์<br>มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์   |
| สาขาที่เชี่ยวชาญ           | การบริหารหลักสูตร, การจัดทำแผนปฏิบัติการ  |
| ปฏิบัติในหน้าที่ตำแหน่ง    | อาจารย์   |
| ตำแหน่งบริหาร              | อาจารย์หัวหน้าแผนกวิชากิจการพลเรือน โรงเรียนกิจการพลเรือน<br>กรมกิจการพลเรือนทหารบก             |



DPE. No. RSUERB2022-057



เอกสารยื่นขออนุมัติการรับรอง  
(Documentary Proof of Exemption)

โดย คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยรังสิต

เอกสารรับรองเลขที่ : DPE. No. RSUERB2022-057  
 ชื่อโครงการวิจัย : คุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของผู้สอน ในศตวรรษที่ 21  
 สังกัดโรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก  
 Authentic Characteristics and Desirable Characteristics  
 of Teachers in the 21st century under the Civil Affairs School,  
 Directorate of Civil Affairs  
 หัวหน้าโครงการวิจัย : ร้อยโทหญิงวชิราพรรณ ทองขาม  
 ชื่อนักวิจัยร่วม : รศ.ดร.กาญจนา จันทร์ประเสริฐ  
 หน่วยงานที่สังกัด : วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต  
 วิธีทบทวน : พิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนแบบยกเว้น (Exemption Review)

โครงการวิจัยนี้เป็นโครงการวิจัยที่เข้าข่ายยกเว้นการรับรอง (Research with Exemption)

วันที่ออกเอกสาร : 10 พฤษภาคม 2565  
 วันที่หมดอายุ : 10 พฤษภาคม 2567

ขอรับรองว่าโครงการดังกล่าวข้างต้นได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบตามมาตรฐานการดำเนินการ  
 ของคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน สำนักงานจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยรังสิต

ลงนาม .....

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปานนท์ ภาณุจนภูมิ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยรังสิต

## ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	ร้อยเอกหญิง วชิราพรรณ ทองขาม
วัน เดือน ปีเกิด	19 มิถุนายน 2529
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยบูรพา ปริญญารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบริหารทั่วไป, 2551 มหาวิทยาลัยรังสิต ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, 2565
ที่อยู่ปัจจุบัน	แฟลตทหารเกียกกาย เลขที่ 80/68 ถนนทหาร เขตดุสิต แขวงถนนนครไชยศรี กรุงเทพมหานคร 10300
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครู

